

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ Β΄ ΤΜΗΜΑ

Π Ρ Α Κ Τ Ι Κ Ο

Στην Αθήνα σήμερα, 3 Σεπτεμβρίου 2006, ημέρα Κυριακή και ώρα 09.05' συνεδρίασε στην Αίθουσα 150 του Μεγάρου της Βουλής η Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων (Β΄ Τμήμα) της «Βουλής των Εφήβων», υπό την προεδρία της Βουλευτού Ροδόπης, κυρίας Χρυσάνθης Μανωλιά, με αντικείμενο την επεξεργασία και εξέταση των θεμάτων: «Δημογραφικό Πρόβλημα, Ρατσισμός, Υγεία – Νοσοκομεία, Κοινωνική Πρόνοια – Ασφάλιση, Βία και Εγκληματικότητα, Ναρκωτικά, Οικογένεια – Διαπροσωπικές Σχέσεις, Σωματική και Ψυχική Υγεία, Κάπνισμα – Αλκοόλ, Άστεγοι, Εργασία – Ανεργία, Επαγγελματικός Προσανατολισμός, Μεταφορές – Τροχαία Ατυχήματα, Σκέψεις – Προβληματισμοί Εφήβων, Ευθανασία, Κλωνοποίηση», που περιλαμβάνονται στη Σύνοψη Κειμένων των μαθητών της Β΄ Τάξης των Λυκείων (Ενιαίων, Δημοσίων, Ιδιωτικών, Ημερησίων, Εσπερινών, Ειδικών, Μουσικών και Γυμνασίων με λυκειακές τάξεις) της Ελλάδας, της Κύπρου και της αντίστοιχης τάξης των Ελληνικών Σχολείων του Εξωτερικού και των μαθητών της τελευταίας τάξης του Α΄ Κύκλου των Τ.Ε.Ε. (Δημοσίων, Ιδιωτικών, Ημερησίων, Απογευματινών, Εσπερινών, Ειδικών) της Ελλάδας, καθώς και των μαθητών της Β΄ Τάξης των Τεχνικών Σχολών της Κύπρου, που συμμετείχαν στο Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα «Βουλή των Εφήβων», ΙΑ΄ Σύνοδος 2005 – 2006.

Στη συνεδρίαση της Επιτροπής συμμετείχαν οι Έφηβοι Βουλευτές: Κυριακίδου Χριστίνα (Β΄ Αθηνών), Κωνσταντινίδου Κυριακή (Νομός Ξάνθης), Κώνστας Παναγιώτης-Σπυριδών (Νομός Τρικάλων), Κωστάρα Αγγελική (Νομός Κορινθίας), Λαγού Ελένη (Νομός Ευβοίας), Λαίου Ελένη (Νομός Φλώρινας), Λαμπρόπουλος Τρύφων (Νομός Αργολίδας), Λιάτου Ιωάννα (Β΄ Αθηνών), Μακρής Γεράσιμος (Β΄ Αθηνών), Μάνδαλος Ιωάννης (Νομός Λάρισας), Μανωλάκη Μαρία (Β΄ Πειραιώς), Μάρκου Άρτεμις (Νομός Αττικής), Μιχαήλ Χριστίνα (Κύπρου), Μιχόπουλος Ιωάννης (Νομός Σερρών), Μουστάκας Σωτήριος (Νομός Λευκάδας), Μουτζαλιά Ευσταθία (Β΄ Αθηνών), Μπαίλη Ελένη (Β΄ Αθηνών), Μπακοπούλου Χαρίκλεια (Νομός Ηλείας), Μπαρμακούδη Μαρία (Νομός Σερρών), Μπατζιοπούλου Ελένη (Α΄ Πειραιώς), Μποζντά Μαρσέλ (Β΄ Αθηνών), Μπουρνά Βασιλική (Β΄ Αθηνών), Μπούτλας Βασίλειος (Νομός Λάρισας),

Ναζιλίδου Έλενα-Ιωάννα (Αιθιοπία), Νάτσικα Κατερίνα (Β΄ Θεσσαλονίκης), Νίκα Ελένη (Α΄ Αθηνών), Νικάκη Ευαγγελία (Νομός Δράμας), Νινής Χρήστος (Α΄ Αθηνών), Νταλιάνη Μαγδαληνή (Νομός Μεσσηνίας), Νταμοσιδή Μαρία (Νομός Χανίων), Ντζιμάνης Δημήτρης (Μεγ. Βρετανία), Οικονομίδα Χαρά (Νομός Άρτας), Παναγοπούλου Αλεξάνδρα (Νομός Κορινθίας), Παντελή Σοφία (Κύπρος), Παπαδαμάκης Εμμανουήλ (Α΄ Θεσσαλονίκης) και Παπαδοπούλου Ουρανία (Νομός Ημαθίας).

Επίσης, στη συνεδρίαση παρέστη ο κ. Ηλίας Κατσούλης, Καθηγητής Πανεπιστημίου, Μέλος του Εκπαιδευτικού Προγράμματος «Βουλή των Εφήβων».

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Χαίρομαι πάρα πολύ που βρίσκομαι μαζί σας και είναι ιδιαίτερη τιμή για μένα και επίσης, χαίρομαι που μέσα από τις τοποθετήσεις σας μου δίνεται η ευκαιρία να σας γνωρίσω.

Ονομάζομαι Χρύσα Μανωλιά, είμαι Βουλευτής του ΠΑ.ΣΟ.Κ. και εκλέγομαι στο Νομό Ροδόπης. Στην πραγματικότητα είναι η πρώτη φορά που είμαι Βουλευτής, γιατί εκλέχθηκα και την προηγούμενη φορά Βουλευτής, αλλά έχασα την έδρα μου από ένσταση. Υπάρχει και αυτή η διαδικασία και κάποιοι Βουλευτές χάνουν την έδρα τους από ένσταση. Ομολογώ, ότι είναι μια τραυματική εμπειρία, γιατί εκείνος που πρέπει να μιλάει είναι ο κυρίαρχος λαός και όχι ο,τιδήποτε άλλο.

Θέλω να σας συγχαρώ, γιατί ακολουθώντας μια ολόκληρη διαδικασία κατορθώσατε και αντιπροσωπεύετε τη μαθητιώσα νεολαία, τα νιάτα μας και βρίσκεστε εδώ. Θέλω να πιστεύω ότι είναι μια πολύ σημαντική εμπειρία και για σας. Έτσι το νιώθω και το πιστεύω, γιατί ανήκω στην εκπαιδευτική κοινότητα. Είμαι καθηγήτρια. Χρόνια ολόκληρα ήμουν στο σχολείο και το λέω, δημοσίως, πάρα πολλές φορές ότι παρ' όλο που πέρασα από την Αυτοδιοίκηση, τρεις θητείες, παρ' όλο που γεύτηκα το ρόλο του Βουλευτή, ένα πολύ δυναμικό ρόλο, εν τούτοις, τα καλύτερά μου χρόνια ήταν στο σχολείο, με μια σχέση αμφίδρομη με τους μαθητές. Δίνεις και παίρνεις, με πολλές – πολλές δημιουργίες και ένιωθα πέρα από το τι σημαίνει κλασικά μάθημα στο σχολείο. Το σχολείο, όταν θέλεις, προσφέρεται για να μπορέσουν να μετουσιωθούν σε πράξη, ανησυχίες και ενδιαφέροντα των μαθητών, όσων μαθητών, θέλουν σε συνεργασία με τον εκπαιδευτικό, αν και αυτός θέλει. Εγώ γεύτηκα αυτή τη χαρά και ξέρω πως νιώθετε και εσείς, κυρίως, εσείς που φθάσατε μέχρι εδώ, και είναι ιδιαίτερα τιμητικό και σημαντικό για σας, αλλά και όλων των άλλων συμμαθητών, οι οποίοι πήραν μέρος στη διαδικασία αλλά δεν

έφθασαν μέχρι εδώ. Είμαι σίγουρη ότι εμπλουτίσατε τις δικές σας ανησυχίες –και φαίνεται ότι έχετε ανησυχίες και ευαισθησίες- μέσα απ’ αυτή τη διαδικασία.

Στ’ αλήθεια θέλω να κάνω μια πολύ μεγάλη ευχή. Επειδή νιώθουμε μια συσσωρευμένη, συμπυκνωμένη ευαισθησία και συμπυκνωμένο προβληματισμό, εύχομαι ολόψυχα, να κρατήσετε αυτόν τον προβληματισμό και αυτές τις ευαισθησίες όσο περισσότερο μπορείτε, γιατί ξέρουμε και ξέρετε και εσείς ότι περνώντας ο καιρός, τελειώνοντας το σχολείο, το πανεπιστήμιο, όσοι πάτε και εύχομαι να πάτε όλοι, κάπου μας χωνεύει το σύστημα, κάπου αρχίζουν οι ευαισθησίες μας και λιγοστεύουν, κάπου αρχίζουμε και συμβιβάζομαστε, όμως, αυτός ο δυναμισμός που υπάρχει στα νιάτα, όσο μπορείτε περιφρουρείστε τον και κρατήστε αυτές τις ευαισθησίες, γιατί στ’ αλήθεια για να έρθει ένα καλύτερο αύριο, χρειάζεται αυτός ο ριζοσπαστισμός, ο προβληματισμός και η ευαισθησία, όπως τα διαθέτει η νεολαία.

Θέλω να σας ευχηθώ ό,τι καλύτερο και να σας πω ότι είναι μια πολύ όμορφη και σημαντική στιγμή και για μένα. Όπως και την περσινή, έτσι και τη φετινή την κρατώ στην καρδιά μου και στο μυαλό μου και είμαι απ’ αυτούς που ανατρέχουν στα πρακτικά της «Βουλής των Εφήβων» και βρίσκω ένα κήπο με πολύ σημαντικές απόψεις, ιδέες και προτάσεις προς αξιοποίηση και όπου μπορώ και όσο μπορώ θέλω και προσπαθώ να τις αξιοποιήσω.

Το λόγο έχει η Εισηγήτρια της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων Έφηβος Βουλευτής Ιωάννα Λιάτου, από τη Β’ Αθηνών.

ΙΩΑΝΝΑ ΛΙΑΤΟΥ – Εισηγήτρια (Β’ Αθηνών): Αξιότιμη κυρία Πρόεδρε, αγαπητοί φίλοι και φίλες Έφηβοι Βουλευτές, ξεκινώντας, θα ήθελα να αναφέρω ότι είναι τιμή μου που βρίσκομαι ανάμεσα σε όλους εσάς και θεωρώ ακόμη μεγαλύτερη την τιμή που μου έγινε να οριστώ Εισηγήτρια της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων.

Στόχος της ομιλίας μου είναι να παρουσιάσω, όσο το δυνατόν πιο σύντομα και περιεκτικά τα διάφορα θέματα που, κατά τη γνώμη μου, θα μας απασχολήσουν αυτές τις μέρες. Ζούμε στην εποχή του τεχνολογικού θριάμβου, που άλλαξε ριζικά τη μορφή του κόσμου και την ποιότητα ζωής. Ωστόσο, η πρόοδος είναι αληθινή, όταν και μόνο υπηρετεί την αλήθεια και την ελευθερία. Δυστυχώς, η σημερινή κοινωνία εμφανίζει σημάδια παρακμής και αντιμετωπίζει πολλά κοινωνικά προβλήματα, τα οποία κυρίως οφείλονται στην αδιαφορία των πολιτών για τα κοινά.

Τα κύρια προβλήματα, κατά τη γνώμη μου, είναι τα παρακάτω: Το δημογραφικό

πρόβλημα, δηλαδή, η υπογεννητικότητα που μαστίζει τη χώρα και επιφέρει σφοδρές επιπτώσεις σε όλους τους τομείς της. Αναγκαία, κατά τη γνώμη μου, είναι η ίδρυση περισσότερων παιδικών σταθμών, αλλά και η ηθική και υλική ενίσχυση των ανύπαντρων μητέρων.

Φαινόμενο χαρακτηριστικό της εποχής μας είναι, αναμφίβολα, ο ρατσισμός, που εκδηλώνεται κυρίως εναντίον των ναρκομανών, των οικονομικών μεταναστών, των φορέων του AIDS, των ομοφυλοφίλων, των ατόμων με ειδικές ανάγκες και γενικά όλων των μειονοτήτων. Παλιά στερεότυπα και προκαταλήψεις έχουν, δυστυχώς, επιζήσει ακόμη και σήμερα. Προτείνω, λοιπόν, την καλλιέργεια αντιρατσιστικού πνεύματος από σχολείο και οικογένεια, αλλά και τη στηλίτευση του από τα Μ.Μ.Ε..

Όσον αφορά στο χώρο της υγείας, όλοι γνωρίζουμε πως κάθε άλλο παρά ως λειτούργημα αντιμετωπίζουν οι γιατροί την εργασία τους, γι' αυτό θα πρέπει να τιμωρούνται, όσοι χρηματίζονται. Αναρωτιέμαι και ζητώ να μου εξηγήσετε, γιατί η περίθαλψη να μην είναι δωρεάν και ίση για όλους, πλούσιους και φτωχούς, επώνυμους και ανώνυμους.

Θα ήταν παράλειψη να μην αναφερθώ στην απαραίτητη μέριμνα για τα άτομα με ειδικές ανάγκες, ώστε να μπορούν να εισάγονται στα Α.Ε.Ι. και Τ.Ε.Ι. με μεγαλύτερη ευκολία.

Πώς μπορεί μια κοινωνία να στηρίξει το μέλλον των νέων, όταν αυτοί απειλούνται από την ισχυρότερη μάστιγα της εποχής μας, που είναι τα ναρκωτικά; Είναι θλιβερό, που τα ναρκωτικά έχουν καταντήσει μόδα και υπάρχουν παντού, στα νυχτερινά κέντρα, στο στρατό, ακόμη και στις φυλακές. Απαιτείται η συστηματική ενημέρωση στο σχολείο ιδιαίτερα από απεξαρτημένους χρήστες, αλλά και η ίδρυση περισσότερων κέντρων απεξάρτησης.

Επίσης, είναι τραγικό, μέρα με τη μέρα, να παρατηρείται αύξηση των διαζυγίων, των οποίων τα μοναδικά θύματα είναι τα παιδιά. Γι' αυτό θα πρέπει να δημιουργηθούν κέντρα ψυχολογικής υποστήριξης παιδιών χωρισμένων γονιών.

Ακόμη, θεωρώ πως το κάπνισμα και το αλκοόλ είναι από τα προβλήματα, που μας αφορούν όλους. Είναι αδιανόητο να βλέπεις στο δρόμο μικρά παιδιά να καπνίζουν, τα περισσότερα εκ των οποίων παίρνουν το παράδειγμα από τους γονείς και τους καθηγητές τους. Κατά τη γνώμη μου, πρέπει να επιτρέπεται το κάπνισμα στο σχολείο μόνο σε συγκεκριμένους χώρους και να γίνονται συνεχείς έλεγχοι αλκοτέστ στους δρόμους.

Είναι απαράδεκτο στην Ελλάδα του 2006, στην Ελλάδα, που πριν από δύο χρόνια

δαπάνησε τεράστια ποσά για τους Ολυμπιακούς Αγώνες, να υπάρχουν ακόμη άστεγοι πολίτες, οι οποίοι έχουν ανάγκη από οικονομική βοήθεια.

Τέλος, κατά τη γνώμη μου, δεν υπάρχει πιο άσχημο φαινόμενο από τη βία και την εγκληματικότητα. Συγκεκριμένα, θεωρώ αδιανόητο να επικρατούν καταστάσεις βίας μέσα στην οικογένεια και ιδιαίτερα, όταν θύματα είναι γυναίκες. Γι' αυτό το λόγο, στην εργασία μου για τη «Βουλή των Εφήβων», αναφέρθηκα στο συγκεκριμένο θέμα της Ενδοοικογενειακής βίας με θύματα τις γυναίκες. Για να αντιμετωπιστεί αυτό το πρόβλημα, προτείνω την καταγραφή των περιστατικών κακοποίησης από τις αστυνομικές αρχές, τα νοσοκομεία και τις κοινωνικές υπηρεσίες, όπου συνήθως καταφεύγουν τα θύματα. Επίσης, προτείνω τη δημιουργία φορέων στήριξης, δηλαδή, ξενώνων και συμβουλευτικών κέντρων, τόσο κατά την περίοδο της κρίσης, όσο και κατά την περίοδο της αποκατάστασης. Επιπρόσθετα, πιστεύω στο σχεδιασμό υπηρεσιών για τα παιδιά των κακοποιημένων γυναικών, καθώς, επίσης και στην παροχή υπηρεσιών συμβουλευτικής για τους άντρες που κακοποιούν τις συντρόφους τους. Επειδή η βία στην οικογένεια είναι έγκλημα, επειδή συμβαίνει γύρω μας, επειδή η ευθύνη ανήκει αποκλειστικά στο δράστη και επειδή μας αφορά όλους, καταγγείλτε το.

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Σωτήρης Μουστάκας, από τη Λευκάδα.

ΣΩΤΗΡΙΟΣ ΜΟΥΣΤΑΚΑΣ (Νομός Λευκάδας): Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε, αγαπητό ακροατήριο, η κοινωνία είναι μια συλλογική πραγματικότητα. Είναι ένα ζωντανό σύνολο το οποίο πρέπει να δέχεται τις ιδιαιτερότητες των μελών του και να φροντίζει, ώστε να μπορούν να εκδηλωθούν, να οργανωθούν και να ζήσουν ως κοινωνικές οντότητες. Στο κέντρο της ενότητας αυτής πρέπει να βρίσκεται ο άνθρωπος και οι ανάγκες του, καθώς η ύπαρξή του όλου εξαρτάται από το μέρος. Έτσι, γίνεται κατανοητό ότι είναι αδιανόητο η κοινωνία να αρνείται την ένταξη ατόμων στους κόλπους της. Θύματα τέτοιου κοινωνικού αποκλεισμού είναι στην ελληνική κοινωνία τα άτομα με αναπηρίες, καθώς, λόγω της μη ανεκτικότητας στο διαφορετικό, τα εν λόγω άτομα έχουν πολύ χαμηλού επιπέδου προσβασιμότητα σε διάφορες κοινωφελείς υποδομές, υπηρεσίες και αγαθά.

Για ποια δημοκρατία μιλάμε, λοιπόν, τη στιγμή που συνάνθρωποί μας δεν έχουν λόγο στη ζωή; Σε ποια ισότητα αναφερόμαστε, όταν οι συμπολίτες μας παρακολουθούν τις εξελίξεις από το περιθώριο; Η ελληνική πολιτεία οφείλει να αναθεωρήσει και να ανασχηματίσει τη στάση

της απέναντι στα άτομα με αναπηρίες, λαμβάνοντας μια σειρά από μέτρα, τα οποία θα διασφαλίσουν τη συμμετοχή των ατόμων αυτών στις δραστηριότητες, όπως η εκπαίδευση, ο πολιτισμός, ο αθλητισμός και η ψυχαγωγία και θα τους εξασφαλίζουν βασικά δικαιώματα, όπως αυτά της εργασίας, της γνώσης, της επικοινωνίας και της πληροφόρησης.

Κατ' αρχάς, ο σχεδιασμός αγαθών και υπηρεσιών πρέπει να γίνεται με γνώμονα την εύκολη χρήση από όλους και όχι το μέσο χρήστη. Επίσης, δραστηριότητες, όπως η χρήση ειδικών σηματοδοτών για απλοποίηση της σήμανσης και η παροχή πληροφοριών σε οπτική έντυπη μορφή, εξομάλυναν σε μεγάλο βαθμό την ένταξη των ατόμων με αναπηρίες στο κοινωνικό πλαίσιο. Παράλληλα, απαιτείται συνεχής έλεγχος και συντήρηση των όποιων εφαρμογών για τη διασφάλιση αδιάκοπης και ασφαλούς λειτουργίας των προσβάσιμων αλυσίδων και δικτύων.

Τέλος, η ενίσχυση των Κέντρων Απασχόλησης Ατόμων με αναπηρίες σε συνδυασμό με το συνεχή διάλογο με αντιπροσωπείες των ατόμων αυτών, όσον αφορά στη λειτουργικότητα των νέων υποδομών, θα αποτελούσε ένα ακόμη βήμα προς τη δημιουργία μιας χώρας προσβάσιμης σε όλους. Μιας χώρας η οποία θα μπορεί να εξασφαλίσει στα μέλη της, τουλάχιστον, τα δικαιώματα της ελευθερίας των επιλογών και της διαφορετικότητας. Ευχαριστώ για την προσοχή σας.

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής, Χαρίκλεια Μπακοπούλου, από το Νομό Ηλείας.

ΧΑΡΙΚΛΕΙΑ ΜΠΑΚΟΠΟΥΛΟΥ (Νομός Ηλείας): Αξιότιμη κυρία Πρόεδρε, αγαπητοί συμμαθητές, στα πλαίσια αυτής της συνάντησής μας, θέλω να εκφράσω τις σκέψεις μου, σχετικά με τα προβλήματα των ατόμων με ειδικές ανάγκες. Αφορμή για την επιλογή αυτού του θέματος ήταν η σχεδόν πλήρης κώφωση της μόλις 18 μηνών αδελφής μου. Αποφάσισα, έτσι, να ασχοληθώ περισσότερο με το θέμα των ατόμων με ειδικές ανάγκες, όπως λανθασμένα κατά τη γνώμη μου έχει καθιερωθεί να λέγονται τα άτομα αυτά και να ψάξω απαντήσεις στα ερωτήματα που μου δημιουργήθηκαν.

Είναι γεγονός και όλοι το γνωρίζουμε πως η ζωή αυτών των ανθρώπων είναι πολύ δύσκολη και ειδικά, όταν είναι αναγκασμένοι να ζουν στη χώρα μας. Η συμπεριφορά όλων εμάς των υγιών είναι κάτι περισσότερο από απαξιωτική και ρατσιστική. Λυπόμαστε αυτούς τους ανθρώπους, τους απομονώνουμε και τους περιθωριοποιούμε, ενώ δε θα έπρεπε. Τους

στερούμε το δικαίωμα να ζήσουν όπως όλοι, όπως αυτοί, κυρίως, θέλουν. Τους στερούμε το δικαίωμα της συμμετοχής στα κοινά και του συναισθήματος της προσφοράς. Ίσως, όλα αυτά που λέω να ακούγονται υπερβολικά και να φαίνονται πως δεν ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα. Αλλά αν κοιτάξουμε πιο προσεκτικά γύρω μας, θα διαπιστώσουμε πως είναι ακριβώς έτσι, ίσως και χειρότερα.

Μια ομάδα που αντιμετωπίζει σοβαρά προβλήματα είναι τα άτομα με σωματική αναπηρία, τύφλωση ή κώφωση. Οι μεν πρώτοι δυσκολεύονται με την μετακίνησή τους, αφού η Πολιτεία δεν έχει μεριμνήσει για την άνετη κυκλοφορία τους σε μια πόλη. Τα δε άτομα με προβλήματα κώφωσης ή όρασης δεν απολαμβάνουν συνήθως το αγαθό της μόρφωσης, αφού ειδικά σχολεία δεν υπάρχουν παρά μόνο λίγα στις μεγάλες πόλεις. Της χειρότερης αντιμετώπισης τυγχάνουν τα άτομα με νοητική στέρση. Οι ευκαιρίες που τους δίνονται είναι ελάχιστες έως ανύπαρκτες. Το δυσάρεστο είναι, όμως, ότι οι δυσκολίες δεν περιορίζονται μόνο στον υλικό τομέα της ζωής. Αυτό που καταρρακώνει ψυχικά τα άτομα με ξεχωριστές ικανότητες, γιατί αυτό είναι στην ουσία, είναι η μειονεκτική θέση που τους δίνουμε στην κοινωνία. Η περιφρονητική αντιμετώπιση από τους συνανθρώπους τους, αλλά και το αίσθημα λύπης και εμπαιγμού σε κάποιες περιπτώσεις, που εισπράττουν από τους άλλους. Όλα αυτά σκοτώνουν και τις λίγες ελπίδες που έχουν για βελτίωση της ζωής τους.

Βέβαια, κάποιοι άνθρωποι οι οποίοι αποτελούν λαμπρά παραδείγματα, πεισμώνουν λόγω αυτής της αντιμετώπισης και αγωνίζονται για να αποδείξουν σε όλους ότι μπορούν, ότι έχουν ξεχωριστές ικανότητες. Ας πάρουμε για παράδειγμα το Σύλλογο Ζωγραφικής με το στόμα και το πόδι ή τους Παραολυμπιονίκες που το πρόβλημά τους δεν στάθηκε εμπόδιο στην πραγματοποίηση των ονείρων και των επιθυμιών τους. Αυτό πιστεύω και αν είναι θέληση.

Καταλαβαίνουμε νομίζω πως οι δυνατότητες αυτών των ανθρώπων είναι πολλές και είναι κρίμα να μην αξιοποιούνται. Γιατί, λοιπόν, να μην φροντίσει η κοινωνία να αλλάξει αυτή την κατάσταση; Κατ' αρχάς, κρίνω πως πρέπει η Κυβέρνηση να λάβει ορισμένα μέτρα που θα αποβλέπουν στη βελτίωση αυτής της κατάστασης. Η ίδρυση νέων θεσμών και φορέων, αλλά και η ενίσχυση των, ήδη, υπαρχόντων, οι οποίοι θα φροντίζουν την προστασία αλλά και την αποκατάσταση αυτών των ανθρώπων, με τη βοήθεια, βέβαια, ειδικών επιστημόνων, που θα διαθέτουν επαρκή γνώση του αντικειμένου πρέπει να είναι ένα από τα πρώτιστα μέτρα που επιβάλλεται να ληφθούν. Έπειτα θα ήταν καλό το κράτος να επιχορηγεί προγράμματα για την

εύρεση εργασίας, αλλά και να πριμοδοτεί τις επιχειρήσεις που προσλαμβάνουν άτομα με ειδικές ανάγκες με μείωση της φορολογίας ή την παροχή ενός χρηματικού ποσού για παράδειγμα. Ακόμη είναι απαραίτητη η ίδρυση σχολείων ειδικού τύπου και ο εξοπλισμός τους με τα κατάλληλα μέσα που θα επιτρέπουν την μετάδοση γνώσεων. Βέβαια, θα πρέπει να φροντίσουμε και εμείς οι πολίτες και κυρίως εμείς οι νέοι που έχουμε ευαισθησίες να αποβάλλουμε τις δογματικές και ρατσιστικές αντιλήψεις μας και να αντιμετωπίζουμε τα άτομα με αναπηρία ως έναν από εμάς και όχι σαν κάτι διαφορετικό. Να τους επιτρέψουμε να ζουν φυσιολογικά. Είναι χρέος μας άλλωστε αν θέλουμε να θεωρούμαστε μια ευνοούμενη πολιτεία με δημοκρατικές ευαισθησίες, να φροντίσουμε την ένταξη αυτών των ανθρώπων στο κοινωνικό σύνολο. Είναι σίγουρο πως θα κερδίσουμε όλοι πολλά. Οι νέοι μπορούμε να αλλάξουμε το μέλλον. Δώστε μας τη δυνατότητα να σας το αποδείξουμε. Ευχαριστώ πολύ.

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής, Βασίλειος Μπούτλας, από το Νομό Λάρισας.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΠΟΥΤΛΑΣ (Νομός Λάρισας): Θα ήθελα να αναφερθώ στον τομέα της υγείας. Παρουσιάζεται τα τελευταία χρόνια στο σύστημα υγείας μια σταθερή τάση πλήρους στατιστικοποίησης των δεδομένων, δηλαδή, οι ιατροί στην προσπάθειά τους να αντιμετωπίσουν όσο το δυνατόν καλύτερα κάθε πρόβλημα υγείας καταγράφουν περιστατικά και πειραματικά αποτελέσματα και στη συνέχεια τα μαθηματικοποιούν ουσιαστικά με τη μορφή στατιστικών. Το πρόβλημα είναι ότι οι ιατροί αυτοί λειτουργούν μεμονωμένα. Δηλαδή, εξετάζουν το ίδιο πρόβλημα από διαφορετική υφή, όμως δεν λαμβάνουν υπόψη τις υπόλοιπες. Κατ' αυτό τον τρόπο καταλήγουν στο να δίνουν αντικρουόμενους ορισμούς με αποτέλεσμα να ακολουθούνται και αντικρουόμενες θεραπευτικές μέθοδοι. Το πρόβλημα αυτό γίνεται ουσιαστικά με τις ευλογίες του Υπουργείου Υγείας, γιατί ή αγνοεί την κατάσταση ή αδρανεύει, γιατί δεν υπάρχει ούτε σαφής εποπτεία ούτε γενική επισκόπηση ούτε καν μια κοινή κατευθυντήρια γραμμή, ούτως ώστε να ευνοείται η ομαλή συνεργασία της ιατρικής ομάδας. Σκεφθείτε για παράδειγμα την περίπτωση ενός ανθρώπου που πάσχει από αναιμία και πρέπει να εγχειρισθεί άμεσα, ενώ δεν έχει δυνατότητα επικοινωνίας με το χειρουργό.

Εάν ο χειρουργός προχωρήσει στην εγχείρηση αυτή, χωρίς να λάβει επιπρόσθετα μέτρα είναι πολύ πιθανόν να χάσει τον ασθενή, λόγω επιπλοκών με το αίμα. Υπάρχει, δηλαδή, σε

αυτή την περίπτωση το πρόβλημα υγείας που αντιμετωπίζεται από το χειρουργό με τη χειρουργική επέμβαση, αλλά υπάρχει και μια άλλη έκφρασή του, δηλαδή, αναιμία. Για να τη λάβει υπόψη του ο χειρουργός θα πρέπει ή να έχει πρόσβαση σε κάποια κοινή βάση δεδομένων, όπου θα υπάρχει ιστορικό του ασθενούς ή θα πρέπει να υπάρχει κάποιος μικροβιολόγος, που θα κάνει κάποιες προκαταρκτικές εξετάσεις, πριν την εγχείρηση.

Από τη λειψή αυτή επικοινωνία προκύπτουν πολλαπλές αρνητικές συνέπειες. Πρώτα και κύρια είναι το κόστος σε ανθρώπινες ζωές, εξ αιτίας των αντιμαχόμενων μέσων αντιμετώπισης. Πολύ συχνά, μάλιστα, καταλογίζεται ευθύνη στο δημόσιο σε τέτοιες περιπτώσεις και καταβάλλονται αποζημιώσεις, που φυσικά επιβαρύνουν τους φορολογούμενους πολίτες.

Έπειτα το κόστος της δημόσιας υγείας εκτοξεύεται, αφού η λανθασμένη αντιμετώπιση προβλημάτων υγείας οδηγεί σε νέα, που απαιτούν εκ νέου απασχόληση νοσηλευτικού, ιατρικού προσωπικού και τη χρήση μηχανημάτων και φαρμάκων.

Τέλος, αμαυρώνεται το προφίλ και το κύρος του Συστήματος Υγείας, αφού δημιουργείται η εντύπωση μιας παραπαίουσας κατάστασης, που συχνά αληθεύει. Το αρμόδιο Υπουργείο, κατά τη γνώμη μου, οφείλει να προβεί σε κατάρτιση με ηλεκτρονική μορφή μιας κοινής βάσης δεδομένων όλων των νοσοκομειακών μονάδων, τουλάχιστον, της Χώρας, ούτως ώστε να υπάρχει το ιστορικό υγείας όσο το δυνατόν περισσότερων ασθενών και κάποια περιστατικά ευαισθησίας σε ουσίες ή αλλεργίες, προκειμένου οι γιατροί να αντιμετωπίζουν την κάθε περίπτωση με τον κατάλληλο τρόπο. Σε τελική ανάλυση θα μπορούσαν να υπάρχουν στα μεγάλα νοσοκομειακά κέντρα γιατροί όλων των σημαντικών ειδικοτήτων. Μόνο έτσι, κατά τη γνώμη μου, θα μπορούσαν να αποφευχθούν δυσάρεστες καταστάσεις, όπως αυτές που ανέφερα παραπάνω.

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής, Ουρανία Παπαδοπούλου, από το Νομό Ημαθίας.

ΟΥΡΑΝΙΑ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ (Νομός Ημαθίας): Αξιότιμη κυρία Πρόεδρε, αγαπητοί Έφηβοι Βουλευτές, με αφορμή το περιστατικό που έχει συγκλονίσει όλη την Ελλάδα στην περιοχή της Βέροιας με την εξαφάνιση του Άλεξ, αποφάσισα να γράψω για τη νεανική εγκληματικότητα, ένα από τα σημαντικότερα ζητήματα που αφορούν την κοινωνία μας.

Μερικές πρωτοσέλιδες ειδήσεις, που έχουν ως πρωταγωνιστές ανήλικους εγκληματίες

συγκλόνισαν πριν από λίγες μέρες την ελληνική κοινή γνώμη και δημιούργησαν μια εύλογη ανησυχία για την επικίνδυνη έξαρση της παιδικής εγκληματικότητας. Το φαινόμενο και εδώ και αλλού έγινε επίκεντρο σοβαρών συζητήσεων, μετά τη διαπίστωση μιας προκλητικής αναληθσίας και ενός απροσδόκητου κυνισμού σε ηλικίες, που λογικά θα ανέμενε κανείς απλότητα και αθωότητα.

Πολλοί βιάστηκαν να αποδώσουν ευθύνες σε κάποιους γονείς ή έστω απρόσωπα στην κοινωνία ή ακόμη και στο σύστημα. Όμως, το φαινόμενο έχει βαθύτερες ρίζες και δεν είναι τόσο απλή προσέγγιση των αιτίων του. Η ιστορία του Άλεξ μοιάζει με «νόκ άουτ» κτύπημα για την κοινωνία και τους θεσμούς της, κυρίως, για την οικογένεια και το σχολείο. Η τραγωδία της Βέροιας αναδεικνύει τη «μαύρη τρύπα» θα έλεγα της εποχής, από την οποία ξεπηδούν ακόμη και οι πιο ακραίες μορφές βίας ανηλίκων.

Η παιδική εγκληματικότητα αποτελεί το αποκορύφωμα μιας σειράς εκρήξεων, που πολύ σωστά η παιδαγωγική επιστήμη χαρακτήρισε ως παραστρατήματα. Εδώ, σίγουρα, θα πρέπει να αναζητήσουμε μια σειρά από αίτια, που παίζουν βασικό ρόλο στην εξέλιξη της ανθρώπινης προσωπικότητας. Οι ενστικτώδεις ροπές κυριαρχούν στις πρώτες εκδηλώσεις της παιδικής ηλικίας και είναι πολύ εύκολο να εξελιχθούν σε παραστρατήματα, εάν το οικογενειακό περιβάλλον δεν επαγρυπνεί για την καθοδήγηση, με βάση ήδη διαμορφωμένα και σωστά πρότυπα. Το μικρό παιδί για να μορφοποιησει ένα αυθεντικό χαρακτήρα αναζητά διαρκώς πρότυπα και αν αυτά δεν του δοθούν μέσα από το άμεσο περιβάλλον, θα τα αναζητήσει, σίγουρα, αλλού και ίσως σε περιοχές που είναι επικίνδυνες και ύποπτες.

Η ανάδειξη της προσωπικότητας του πατέρα και της μητέρας σε αυθεντικά πρότυπα για τη χειραγωγή των παιδιών τους αποτελεί σημαντική πράξη ευθύνης. Στην προοπτική αυτή το πνεύμα της αγάπης είναι σε θέση να λύσει τα πιο δύσκολα προβλήματα και να βγάλει από το αδιέξοδο την παιδική ψυχή. Το πνεύμα αυτό, βέβαια, γίνεται όλο και πιο σπάνιο στις μέρες μας. Οι πολλαπλές υποχρεώσεις των γονιών και το δυσβάστακτο σχολικό και εξωσχολικό πρόγραμμα των παιδιών ορθώνουν εμπόδια επικοινωνίας και αμβλύνουν προοδευτικά τους συναισθηματικούς δεσμούς. Οι ίδιες αιτίες σχετικοποιούν τους κοινωνικούς ρόλους μέσα στην οικογένεια και είναι πολύ φυσικό να υποθάλλουν ψυχολογικές απομακρύνσεις. Σε πολλά σπίτια η ενότητα της οικογένειας –και αυτή αρκετά τραυματισμένη- λειτουργεί μόνο τα Σαββατοκύριακα. Κάτω από τέτοιες συνθήκες είναι λογική η διάσπαση της εσωτερικής δομής

και λειτουργικότητας της οικογένειας, πράγμα που αναστέλλει την ισόρροπη ανάπτυξη της παιδικής ηλικίας.

Πολλοί μιλούν για κρίση του θεσμού της οικογένειας και άλλοι αναζητούν αιτίες στη χειραφέτηση της γυναίκας. Ορισμένοι, μάλιστα, φορτώνουν ενοχές στο είδος του πολιτισμού που φτιάξαμε. Οπωσδήποτε, το πρόβλημα της παιδικής εγκληματικότητας δεν είναι δυνατόν να εκτιμηθεί σωστά, έξω από το ευρύτερο πνεύμα της εποχής, δηλαδή, χωρίς αναφορά στους ρυθμούς, στις τάσεις και στις ιδεολογίες. Η ταχύτητα, η βία, ο δυναμισμός, η πρόκληση, η δίψα του κέρδους και η λάμψη του φανταστικού έγιναν, ίσως, περισσότερο από οποιαδήποτε εποχή στις μέρες μας ζωντανές σειρήνες, που προσπαθούν να παρασύρουν όχι απλά τον άνθρωπο, αλλά ολόκληρη την ανθρωπότητα.

Σε αυτήν την πρόκληση φαίνεται η ανέτοιμη παιδική ύπαρξη, που θαμπώνεται εύκολα και αν δεν της προσφερθούν ισχυρά αντίβαρα είναι μοιραίο να βυθιστεί στη δίνη του παραστρατήματος, που είναι πιθανόν να εξελιχθεί σε έγκλημα. Δυστυχώς, λείπουν τα αντίβαρα από τις κοινωνίες μας. Λείπουν τα κίνητρα, που ευαισθητοποιούν και ωριμάζουν την προσωπικότητα. Έχει χαθεί η αίσθηση του μέτρου, το ηθικό κριτήριο, ο σεβασμός σε αξίες, η αναφορά στο πνεύμα. Σε όλες τις πτυχές της κρίσης, που συγκλονίζουν την ανθρωπότητα και εκδηλώνονται μέσα από την παιδική εγκληματικότητα διαπιστώνεται η παραθεώρηση της αγάπης. Πρόσφατα, μάλιστα, ορισμένοι αποτολμούν να ενσταλάξουν την αμφισβήτηση και σε αυτήν την παιδική ψυχή.

Η ιστορία μας είναι τόσο διδακτική. Δεν γίνονται πειράματα με τα παιδιά, τις ελπίδες του αύριο. Οπωσδήποτε το κράτος πρέπει να πάρει ορισμένα μέτρα. Αυτά είναι η σωστή αγωγή του παιδιού στο σπίτι, η ίδρυση κέντρων υποδοχής και στήριξης των κακοποιημένων παιδιών, η δημιουργία τηλεφωνικής γραμμής για καταγγελίες κακοποίησης, καθώς και η δημιουργία κέντρων ψυχολογικής και νόμιμης υποστήριξης της κακοποίησης των παιδιών. Επίσης, χρειάζεται εκπαίδευση των εκπαιδευτικών από ψυχιάτρους και ειδικούς πάνω στο θέμα της βίας στα σχολεία.

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής, Χριστίνα Μιχαήλ από την Κύπρο.

ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΜΙΧΑΗΛ (Κύπρος): Αξιότιμη κυρία Πρόεδρε, αγαπητοί σύνεδροι, όπως όλοι γνωρίζετε οι ανεπιθύμητες εγκυμοσύνες στην εφηβεία είναι ένα πρόβλημα, που μαστίζει την

κοινωνία μας, φαινόμενο που τα τελευταία χρόνια παρατηρείται ολοένα και συχνότερα. Κάτι η χαλάρωση των ηθών, κάτι η φιλελευθεροποίηση και ανεξαρτητοποίηση των νέων στην εποχή μας, έχουν ως αποτέλεσμα εκατοντάδες συνομήλικές μας να στιγματίζονται στην εφηβεία, εξ αιτίας ενός ατυχούς συμβάντος.

Πολλές φορές έχουμε όλοι ακούσει για περιπτώσεις εγκυμοσύνης κοριτσιών, που, όμως, δεν μας έχουν απασχολήσει ιδιαίτερα, γιατί απλούστατα είναι έξω από το μικρό μας κύκλο. Δεν είναι, μάλιστα, λίγες οι φορές που περιφρονούμε τις κοπέλες αυτές και όμως θα μπορούσε να συμβεί στην οποιαδήποτε. Μετά από ώριμη σκέψη και αφού έχω δει και ακούσει αντιλαμβάνομαι, πλέον, ότι τα κορίτσια αυτά είναι κορίτσια της διπλανής πόρτας, είναι οι συμμαθήτριές μας, οι φίλες μας, οι συγγενείς μας. Μια φορά μόνο αρκεί για να πληρώνουν μια ζωή.

Ας αναλογισθούμε το χείμαρρο των προβλημάτων, που έχει να αντιμετωπίσει η άτυχη νέα. Αν κρατήσει το παιδί με τη θέλησή της ή όχι υποβάλλεται σε μια διαδικασία που γίνεται γι' αυτήν τρόπος ζωής. Θα είναι, πλέον, η δακτυλοδεικτούμενη νέα με φουσκωμένη κοιλιά και το νόθο παιδί. Αργά ή γρήγορα θα αναγκαστεί να διακόψει τη σχολική φοίτηση προσωρινά ή και μόνιμα. Στη δεύτερη περίπτωση η ζημιά είναι ανεπανόρθωτη. Θα είναι μια κοπέλα χωρίς απολυτήριο λυκείου. Αργότερα, θα αναγκαστεί, ίσως, να αντιμετωπίσει την ανεργία. Ενός κακού μύρια έπονται. Η μέλλουσα μητέρα υποβάλλεται σε καταιγισμό πυρών από μια κοινωνία, που δύσκολα συγχωρεί τα λάθη. Η κατακραυγή του κόσμου στιγματίζει τη νέα κοπέλα.

Ακόμη για να ξεπεράσει τα προβλήματα αυτά πόσο εύκολο είναι για μια δεκαεξάχρονη να γίνει μητέρα. Μπορεί ένα κορίτσι να γίνει μάνα με όλη τη σημασία της λέξης; Μπορεί να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις μιας τόσο σημαντικής θέσης ή μήπως στο τέλος καταλήγουμε με όχι μια αλλά δύο κατεστραμμένες ζωές; Ακόμα και αν η έγκυος δεν κρατήσει τελικά το παιδί τα διάφορα προβλήματα δεν παύουν να υφίστανται. Θεωρητικά η νεαρή απαλλάσσεται από τα πιθανά προβλήματα της μητρότητας και καταφέρνει ίσως να αποφύγει τα σχόλια του κόσμου. Δεν παύουν, όμως, να ελοχεύουν οι κίνδυνοι τόσο για τη σωματική όσο και για την ψυχική της υγεία. Από τη στιγμή που ένα παιδί συλλαμβάνεται από μια έφηβη δεν υπάρχει εύκολη και δύσκολη λύση. Το σημαντικό είναι ένα. Δεν υπάρχει γυρισμός. Η πολιτεία μπορεί να κάνει αρκετά για να γλυτώσει τις νέες από αυτό το μαρτύριο.

Τα πάντα ξεκινούν από την πρόληψη. Το κράτος μπορεί να διοργανώνει εκπαιδευτικά σεμινάρια τόσο για τους μαθητές όσο και για τους γονείς τους. Ειδικότερα οι μαθητές θα μπορούσαν να εξυπηρετηθούν από το μάθημα της σεξουαλικής αγωγής, εφόσον αυτό θεσπιζόταν, ενώ οι γονείς καλό θα ήταν να ξέρουν πώς να συμπεριφερθούν σε περίπτωση εγκυμοσύνης της κόρης τους. Επίσης, το κράτος μπορεί και πρέπει να επενδύσει στα μέτρα αντισύλληψης. Τα ταμπού πρέπει να ξεπεραστούν και η δωρεάν διανομή προφυλακτικών από διάφορους φορείς, ακόμη και από τα σχολεία, θα ήταν ένα πολύ καλό βήμα. Ιδανικός τρόπος για να δείξει το κράτος το ενδιαφέρον του είναι μέσω των Μ.Μ.Ε.. Μηνύματα οπτικά, γραπτά ή ακουστικά θα αφυπνίσουν τους νέους και αναμφίβολα θα τους επιστήσουν την προσοχή.

Ακόμη και στην περίπτωση που η εγκυμοσύνη δεν αποφεύγεται οι νέες μπορούν να βοηθηθούν. Στα σχολεία θα έπρεπε να υπάρχουν κατάλληλα καταρτισμένοι ψυχολόγοι που να βοηθούν και να στηρίζουν τις έγκυες, αλλά και οι υπόλοιποι μαθητές πρέπει να συνειδητοποιήσουν την πραγματικότητα ξεπερνώντας, μέσα στο σχολικό χώρο, πεπαλαιωμένες αρχές και προκαταλήψεις. Οι συμμαθήτριες μας αξίζουν τον σεβασμό των μαθητών και των καθηγητών και οφείλουν να τον έχουν. Επίσης το κράτος μπορεί να βοηθήσει με χορηγίες και επιδόματα στις ανήλικες μητέρες. Για παράδειγμα, τα παιδιά τους θα μπορούσαν να έχουν εκτός από καθαρό επίδομα, πληρωμένα τα έξοδα μαιευτηρίου, ιατρική περίθαλψη, δίδακτρα, μεταφορικά κ.α.. Δυστυχώς η κοινωνία δεν έχει αποδεχθεί ακόμη τις ανήλικες μητέρες, με αποτέλεσμα να μην αποδέχονται ούτε οι ίδιες τον εαυτό τους. Στο χέρι μας είναι να αλλάξουμε αυτή την κατάσταση.

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Μαρία Μανωλάκη από τη Β΄ Πειραιώς.

ΜΑΡΙΑ ΜΑΝΩΛΑΚΗ (Β΄ Πειραιώς): Αγαπητή κυρία Πρόεδρε, φίλοι Έφηβοι Βουλευτές, θα ήθελα να συζητήσω μαζί σας το θέμα των τροχαίων ατυχημάτων. Ένα πρόβλημα που μαστίζει την κοινωνία μας και καθημερινά μας στερεί φίλους, συγγενείς, συμπολίτες μας, ανθρώπινες ζωές. Είναι τραγικό κάθε χρόνο τα τροχαία ατυχήματα στη χώρα μας, μια χώρα με ευρωπαϊκές προδιαγραφές, αντί να μειώνονται ολοένα να αυξάνονται. Χιλιάδες άνθρωποι καταθέτουν την τελευταία τους πνοή στη ψυχρή κρύα ασφαλτο, λόγω της αδιαφορίας πολλών φορέων και όχι εξ' ολοκλήρου της πολιτείας. Νέα παιδιά, που θα μπορούσαν να προσφέρουν τα μέγιστα στον τόπο μας, ακόμη και οικογένειες αποδεκατίζονται.

Ας ξεκινήσουμε καταρχήν από το άτομο. Οι σύγχρονοι Έλληνες αδιαφορούν για τους υπόλοιπους οδηγούς. Δεν κατέχουν κυκλοφοριακή αγωγή και βιάζονται να φθάσουν στους προορισμούς τους. Η κοινωνία δεν φροντίζει να τους επιβάλλει κυκλοφοριακή αγωγή. Αυστηρότερα πρόστιμα, τα οποία δε θα προβλέπουν σε κρατικά έσοδα, μα σε επιμόρφωση του πολίτη και αποφυγή νέων οδικών παραπτώματων. Πρέπει, επίσης, αφού είναι υπ' ευθύνη τους οι ζωές όλων των πολιτών, να φροντίζουν για τη συντήρηση των δρόμων, της οδικής σήμανσης και των φωτεινών σηματοδοτών. Επίσης, είναι συχνό το φαινόμενο μεγάλες οδικές αρτηρίες, ακόμη και εθνικές οδοί, να μη διαθέτουν όχι απλά επαρκή μα καθόλου φωτισμό. Όπως καταλαβαίνετε, αυτό είναι εγκληματική αμέλεια.

Θεωρώ, επίσης, λανθασμένη την άδεια έκδοσης διπλώματος στα 18. Η αλήθεια είναι βέβαια ότι από τα 17 κάποιος νέος κατέχει μηχανάκι και εκεί υπάρχουν οι περισσότεροι θάνατοι και πιο οδυνηροί, επειδή η παρόρμηση της ηλικίας και η ανεβασμένη αδρεναλίνη, για να ικανοποιηθεί, θέλει μηχανή. Όμως κάτι πρέπει να γίνει, κάποιος να φροντίσει για τους οδηγούς και τους πολίτες. Μα και εμείς πρέπει να κάνουμε κάτι για εμάς. Καταρχήν η πολιτεία πρέπει να φροντίσει να έχει περισσότερους τροχονόμους. Είναι συχνό το φαινόμενο να μην υπάρχουν πολλοί τροχονόμοι και όταν εκείνοι βγαίνουν στους δρόμους, βγαίνουν για να επιβάλλουν περισσότερα πρόστιμα, για να φέρουν περισσότερα χρήματα στα κρατικά ταμεία.

Πιστεύω ότι μια καλύτερη κυκλοφοριακή αγωγή θα βοηθούσε τους Έλληνες, που όπως γνωρίζουμε έχουν μεσογειακό ταπεραμέντο και είναι εύκολο στο να μαλώσουν με τους υπόλοιπους. Επίσης, πιστεύω ότι πρέπει να τιμωρούνται οι οδηγοί που οδηγούν πάνω στα πεζοδρόμια και πολλά ατυχήματα έχουν παρατηρηθεί λόγω αυτού του φαινομένου. Ο έλεγχος των ηλικιωμένων οδηγών θα βοηθούσε την κοινωνία, αφού η μειωμένη τους όραση και τα μειωμένα αντανεκαστικά που διαθέτουν δε βοηθούν στην ηρεμία που χρειάζεται η οδήγηση. Χρειάζεται, επίσης, πιο αυστηρότητα και διαφάνεια στις εξετάσεις οδήγησης. Έχουν ακουστεί πολλά για τις εξετάσεις οδήγησης. Θα είναι καλύτερο οι πολίτες να νιώθουν ασφαλέστεροι όταν οδηγούν, όπως και οι πεζοί. Πιστεύω ότι οι κατασκευαστές των οδών, δηλαδή οι εργολάβοι πρέπει να τιμωρούνται για τις κακοτεχνίες τους και να τους επιβάλλονται πολύ αυστηρά πρόστιμα καθώς και να ανακατασκευάζουν τους δρόμους που ήδη είχαν φτιάξει.

Τα συμπεράσματα, λοιπόν, που βγαίνουν είναι ότι οι Έλληνες έχουν έλλειψη κυκλοφοριακής αγωγής, έλλειψη συνείδησης. Δεν ενδιαφέρονται για τους υπόλοιπους οδηγούς

που κυκλοφορούν στους δρόμους. Υπάρχει εσκεμμένη παράβλεψη των οδικών κανόνων συμπεριφοράς και της οδικής σήμανσης. Στη κοινωνία, λοιπόν, υπάρχει αμέλεια φροντίδας των οδικών αρτηριών και τα πρόστιμα επιβάλλονται μόνο για την είσπραξη των κρατικών εσόδων καθώς δεν υπάρχει και επαρκής κυκλοφοριακή αγωγή.

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Γεράσιμος Μακρής από τη Β΄ Αθηνών.

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΜΑΚΡΗΣ (Β΄ Αθηνών): Αξιότιμη κυρία Πρόεδρε, φίλες και φίλοι Βουλευτές. Θα αναφερθώ σε τρία επίκαιρα ζητήματα, τα οποία πιθανόν να μην σας έχουν απασχολήσει και αφορούν τον εργασιακό τομέα, την αναφορά των οποίων θεωρώ απαραίτητη και ίσως την αξιολόγησή τους, στη σημερινή συνεδρίαση. Στη σύνθεση κειμένων υπάρχει η εξής επισήμανση. Το ίδιο το κράτος καταφεύγει στη βία καταστολής λαϊκών κινητοποιήσεων. Έρχομαι να συμφωνήσω και να συμπληρώσω τα εξής: ο ρόλος της αστυνομίας και των ΜΑΤ είναι αμυντικός, κατασταλτικός. Δυστυχώς, όμως, πολλές φορές και μάλιστα πρόσφατα γίνεται επιθετικός, φυσικά με εντολή των ανωτέρων. Είναι ντροπή να βλέπουμε ανεκδιήγητες αγριότητες εκ μέρους των οργάνων της τάξης σε πορείες και διαδηλώσεις. Παρόλα αυτά δεν αποβάλλονται από το Σώμα τα μέλη που βιαιοπραγούν και η πολιτική ηγεσία δεν φέρει σαφείς θέσεις. Εμείς ως νέοι απαιτούμε από τους κυβερνώντες υπευθυνότητα και όχι συγκάλυψη.

Ένα ακόμη ζήτημα που πρέπει να μας απασχολήσει είναι το νομοσχέδιο για το περιορισμό των μικρών διαδηλώσεων, που την τελευταία εβδομάδα προωθεί η Κυβέρνηση. Είναι άσκοπο να προσπαθεί κανείς να αντιμετωπίζει συμπτώματα, χωρίς να αγγίζει ούτε στο ελάχιστο τις αιτίες. Έτσι στα πλαίσια μιας πολιτικής αντιμετώπισης συμπτωμάτων, προτείνεται ο περιορισμός μικρών διαδηλώσεων σε μια λωρίδα στο κέντρο της πόλης, αντί να επιδιώκεται επικοινωνιακός διάλογος προς την εξεύρεση λύσης, στα αιτήματα οποιασδήποτε κοινωνικής ομάδας. Το ζήτημα έγκειται στο ότι τα θεωρήσουμε ως μικρή διαδήλωση. Όμως αναμφίβολα κλονίζει το δικαίωμα των πολιτών, όχι απαραίτητα εργαζομένων, στη διεκδίκηση. Οι νέοι θέλουμε να διασφαλίσουμε το δικαίωμά μας ως μελλοντικοί εργαζόμενοι, μα περισσότερο ως πολίτες, στη διεκδίκηση των αιτημάτων μας, γι' αυτό και σας καλώ να επικρίνουμε αυτή την πρόταση.

Τέλος θα αναφερθώ σε κάτι πολύ πρόσφατο. Πρόκειται για την πρόταση του ΣΕΒ για μαθητευόμενη εργασία άνεργων νέων, η οποία αποτελεί πλασματική και μόνο αντιμετώπιση

της ανεργίας, όπως θέλουν να την παρουσιάζουν. Με την ισχύ της προτάσεως, οι εργοδότες αποκτούν νόμιμα το δικαίωμα εκμετάλλευσης των εργαζόμενων νέων με το πρόσχημα ότι πρόκειται για ανειδίκευτους. Ο ΣΕΒ υποστηρίζει ότι οι περισσότεροι συμβασιούχοι θα νομιμοποιούνται. Όμως, τίθεται ο εξής προβληματισμός: αυτό μπορεί να συνεχίζεται επ' άπειρον; Κάποια στιγμή δε θα συμπληρωθεί ο συγκεκριμένος αριθμός διαθέσιμων θέσεων; Είναι προφανές και αναμενόμενο, αφού συμφέρει οικονομικά τις επιχειρήσεις, «οι μαθητευόμενοι», να καλύπτουν θέσεις για ένα διάστημα και στη συνέχεια, να απολύονται.

Η πολιτεία οφείλει να προασπίζει εργασιακά τους πολίτες της και όλοι μας να διεκδικούμε την σταθερότητα και την αξιοπρέπεια στην εργασία διασφαλίζοντας το μέλλον. Η εργασία που έγραψα για τη «Βουλή των Εφήβων» αφορά την ψυχολογική καταπίεση, στο χώρο της εργασίας και όλα τα παραπάνω συνδέονται άρρηκτα, με αυτή ακριβώς την καταπίεση.

Γενικά, συμφωνώ με όσα ακούστηκαν. Διαφωνώ μόνο με την πρόταση της Εισηγήτριας, ότι πρέπει να επιτρέπεται το κάπνισμα σε ορισμένους χώρους των σχολείων. Το σχολείο είναι ένας θεσμός, ο οποίος πρέπει να προωθεί αξίες, αρχές, καλές συνήθειες και να προασπίζει τα μέλη του, οπότε όποιος θέλει να καπνίζει, να καπνίσει, δεν είναι απαραίτητο να το κάνει στο χώρο του σχολείου. Δεν κατακρίνω, φυσικά, αυτούς, που καπνίζουν. Έχω πολλούς φίλους καπνιστές, αλλά στο σχολείο και γενικότερα στους δημόσιους χώρους δεν πρέπει να επιτρέπεται το κάπνισμα.

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Δημήτρης Ντζιμάνης, από τη Μεγάλη Βρετανία.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΝΤΖΙΜΑΝΗΣ (Μεγάλη Βρετανία): Καλημέρα σας, κυρίες και κύριοι. Θα ήθελα να παρουσιάσω κάποια θέματα, τα οποία βρίσκονται σε πλεονεκτικότερη θέση από ό,τι στην Ελλάδα. Κατ' αρχήν, έχω παρατηρήσει ότι τα σχολεία της Αγγλίας είναι πολύ καλά οργανωμένα και ότι οι άνθρωποι, που διορίζονται σε αυτά, είναι τόσο κατανοητοί, που πολλές φορές μένω άφωνος, όταν τα συγκρίνω με το εκπαιδευτικό σύστημα και τα μέσα, που χρησιμοποιούνται με σκοπό τη μάθηση από τα ελληνικά σχολεία.

Κάτι που με εντυπωσίασε ήταν το φιλελεύθερο και αντιρατσιστικό πνεύμα, που επικρατεί στη Μεγάλη Βρετανία, ώστε να μην υπάρχουν οι όροι «ευπρεπής ενδυμασία», «εμφανίσμος».

Ακόμη, η συμπεριφορά των δημοσίων υπαλλήλων και γενικότερα των ανθρώπων είναι

φιλική και πολύ ευγενική, σε αντίθεση με την Ελλάδα.

Ένα γεγονός, που με είχε εντυπωσιάσει αρκετά, ήταν πως δεν επέτρεπαν στα παιδιά να αναφέρουν τους γονείς τους, διότι πολλά απ' αυτά τύχαινε να προέρχονται από ομοφυλόφιλους γονείς.

Κάτι που μου αρέσει και με κάνει να θέλω να μείνω στη Μεγάλη Βρετανία, είναι ότι εκεί ο άνθρωπος έχει την ευκαιρία να κάνει τα πάντα στον επαγγελματικό τομέα και να αμείβεται πολύ καλά.

Τα αγγλικά πανεπιστήμια είναι πολύ καλύτερα από τα ελληνικά, σαν χώρος εργασίας, αλλά και σαν ποιότητα σπουδών. Κάποιοι θα ανταπαντούσαν πως στα αγγλικά πανεπιστήμια, παρόλο που ανήκουν στο κράτος -τα περισσότερα- θα πρέπει όσοι φοιτούν εκεί να πληρώσουν αρκετά. Όμως, και τα ελληνικά πανεπιστήμια κοντεύουν να γίνουν ιδιωτικά.

Έτσι, μπορώ να πω, πως η Ελλάδα, σε κοινωνικό και σε μορφωτικό επίπεδο, είναι πολύ οπισθοδρομική. Νομίζω ότι μεγάλες μεταρρυθμίσεις θα χρειαστεί να γίνουν. Επίσης, εμείς, ως Έλληνες, θα πρέπει να αρχίσουμε να διευρύνουμε το μυαλό μας και τις απόψεις μας. Σας ευχαριστώ πολύ.

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Μαρία Νταμοτσίδη, από το Νομό Χανίων.

ΜΑΡΙΑ ΝΤΑΜΟΤΣΙΔΗ (Νομός Χανίων): Κυρίες και κύριοι, καλημέρα σας. Θα ήθελα να σας προβληματίσω με το δυσάρεστο και καταδικασμένο τρόπο ζωής, με τον οποίο πρέπει να ζουν οι Πόντιοι στην Ελλάδα, στην υποτιθέμενη πατρίδα τους. Μια πατρίδα, όπου για τους Πόντιους κυριαρχεί η αδικία, η εκμετάλλευση και η ανισότητα.

Οι πρόγονοί μου μετανάστευσαν στη Νότια Ρωσία, τη σημερινή Γεωργία, όπου τους ονόμαζαν «Greek», που σημαίνει Έλληνες και τους αντιμετώπιζαν ρατσιστικά. Έτσι, ήρθαμε στην Ελλάδα, όπου μας ονομάζουν «Ρωσοπόντιους». Όχι, ο όρος αυτός δεν υπάρχει. Υπάρχει ο Ρώσος, ο Γεωργιανός, ο Πόντιος, που είναι Ελληνοπόντιος. Αδυνατώ να κατανοήσω γιατί δεν μπορούν να μας αποδεχτούν. Στα Μ.Μ.Ε. μας χαρακτηρίζουν Ρωσοπόντιους και ποτέ δεν εμφανίζουν όλα τα αληθινά στοιχεία, που έχει δώσει κάποιος Πόντιος, σε κάποια συνέντευξη. Εμφανίζουν μόνο στοιχεία, που ευνοούν το ελληνικό κράτος.

Οι πολιτικοί, επίσης, για έναν παράξενο λόγο, μας θυμούνται μόνο στην περίοδο των εκλογών. Πολλά τηλεφωνήματα, αμέτρητες υποσχέσεις και άσκοπες λέξεις. Εμείς, ναι, θα

πέσουμε στην παγίδα και θα σπεύσουμε να βοηθήσουμε με τις ψήφους μας. Και όντως βοηθάμε. Όμως, από την πολλή τους χαρά την επόμενη ημέρα μας ξεχνούν. Γιατί να συμβαίνει αυτό; Γιατί να θέλει ο κάθε Έλληνας να μας εκμεταλλεύεται και να μας αντιμετωπίζει σαν άτομα κατώτερης τάξης; Γιατί να μας λένε ξένους, ενώ είμαστε Έλληνες; Και άλλα τόσα γιατί. Όμως, αναπάντητα.

Θα ήθελα να αναφέρω για τα σχολεία και τις δημόσιες υπηρεσίες όπου η αντιμετώπιση είναι, επίσης, άδικη και προπαντός ρατσιστική. Επιτέλους, ας υπάρξει κάποιος έλεγχος στους εργοδότες, μήπως και σταματήσει αυτός ο εξευτελισμός.

Τέλος, θα ήθελα να αναρωτηθείτε με μια απορία μου. Πώς είναι δυνατόν όλα τα μέλη μιας οικογένειας να αναγνωρίζονται ως Έλληνες και για έναν ανεξήγητο λόγο, να ζητούν, για να αναγνωρισθεί η μητέρα, να βρει τη ληξιαρχική πράξη γάμου των παππούδων της, που αν ζούσαν θα ήταν 120 χρονών. Ας μην είμαστε τόσο παράλογοι. Επιτέλους, είμαστε Πόντιοι, είμαστε Έλληνες, είμαστε άνθρωποι. Σας ευχαριστώ πολύ.

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Κατερίνα Νάτσικα, από τη Β' Θεσσαλονίκης.

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΝΑΤΣΙΚΑ (Β' Θεσσαλονίκης): Αξιότιμη κυρία Πρόεδρε, αγαπητοί Έφηβοι Βουλευτές, καλημέρα σας. Είναι γνωστό ότι η κοινωνία μας μαστίζεται από τη βία και την εγκληματικότητα σε ολοένα και αυξανόμενο βαθμό.

Μια πολύ άσχημη μορφή βίας στις ημέρες μας είναι η απαγωγή μικρών παιδιών και η βίαιη αφαίρεση των ζωτικών οργάνων τους, που τις περισσότερες φορές οδηγεί στο θάνατο. Πρόκειται για ένα φαινόμενο, που παρατηρείται ολοένα και περισσότερο στη χώρα μας. Η λαθρεμπορία οργάνων είναι ακόμη πιο επικίνδυνη, εφόσον τα θύματα είναι συνήθως άτομα νεαρής ηλικίας. Σε αυτές τις περιπτώσεις τα παιδιά είναι ανυπεράσπιστα μπροστά στον κίνδυνο και πολλές φορές είναι ανάκατα να τον αναγνωρίσουν και να τον αντιληφθούν.

(Στο σημείο αυτό εισέρχεται στην Αίθουσα η Πρόεδρος της Βουλής των Ελλήνων, κυρία Άννα Μπενάκη – Ψαρούδα για να παρακολουθήσει τη συνεδρίαση, καθώς και ο Γενικός Γραμματέας της Βουλής κ. Γεώργιος Καραμπατζός και ο Γενικός Γραμματέας του Ιδρύματος της Βουλής των Ελλήνων για τον Κοινοβουλευτισμό και τη Δημοκρατία κ. Ευάγγελος Χρυσός.)

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Με χαρά καλωσορίζουμε στην Επιτροπή μας την Πρόεδρο της Βουλής των Ελλήνων, κυρία Άννα Μπενάκη – Ψαρούδα.

Συνεχίστε κυρία Νάτσικα.

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΝΑΤΣΙΚΑ (Β' Θεσσαλονίκης): Γίνεται, λοιπόν, φανερό, ότι το πρόβλημα πρέπει αν αντιμετωπιστεί άμεσα από τους ενήλικες τόσο σε ατομικό όσο και σε πολιτειακό επίπεδο. Οι γονείς θα πρέπει να έχουν το νου τους για το πού βρίσκονται τα παιδιά τους, ανά πάσα στιγμή και να τα συνοδεύουν, όταν αυτό κρίνεται απαραίτητο.

Από την πλευρά της Πολιτείας και του Κράτους κρίνεται αναγκαία η ενίσχυση της αστυνόμευσης, κυρίως, κοντά και έξω από τα σχολεία, η οποία σε πολλές περιοχές είναι ελλιπής.

Σημαντικότερο, όμως, αίτιο αυτού του φαινομένου είναι η διαφορά των αξιών και της κοινωνίας. Θα πρέπει τα σχολεία, εκτός από τις άλλες γνώσεις που προσφέρει, να καλλιεργεί χαρακτήρες, ευσυνείδητους πολίτες με αξίες και πιστεύω.

Ο σεβασμός για τη ζωή του συνανθρώπου μας δεν πρέπει να μπαίνει πάνω από το προσωπικό, συνήθως οικονομικό όφελος του καθενός. Σε οργανωμένες συμμορίες, όπου αφαιρούνται τα όργανα των παιδιών, είναι φανερό, ότι υπάρχει άμεση συμμετοχή γιατρών – χειρουργών. Τι τους οδηγεί στην καταπάτηση του όρκου και τους ωθεί στην εγκληματικότητα; Η ανεργία είναι ένας πολύ σημαντικός παράγοντας. Απαραίτητη είναι η κρατική μέριμνα και η δημιουργία θέσεων εργασίας. Ένα ακόμη σημαντικό μέτρο είναι η αύξηση των μισθών αυτών των ανθρώπων, που ουσιαστικά εκτελούν λειτούργημα. Με αυτό τον τρόπο η καταφυγή στο έγκλημα δεν είναι τόσο εύκολη. Έτσι, θα σωθούν πολλές ανθρώπινες ζωές.

Παρόλα αυτά η σωστή, όμως, αγωγή των ατόμων και η κατάλληλη διαπαιδαγώγηση από την οικογένεια, την κοινωνία και το σχολείο, θα συμβάλει στο να μην υπάρχουν άνθρωποι, που θα εκμεταλλεύονται την ψυχική και σωματική ακεραιότητα των ανθρώπων, αλλά θα σέβονται την υγιή ζωή και την ομαλή συμβίωση με αυτά. Σας ευχαριστώ πολύ.

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα μου επιτρέψετε να καλωσορίσω το Γενικό Γραμματέα της Βουλής της Ελλήνων, τον κ. Καραμπατσό, καθώς και το Γενικό Γραμματέα του Ιδρύματος της Βουλής των Ελλήνων για τον Κοινοβουλευτισμό και τη Δημοκρατία, τον κ. Χρυσό.

Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Εμμανουήλ Παπαδαμάκης, από την Α' Θεσσαλονίκης.

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΠΑΠΑΔΑΜΑΚΗΣ (Α' Θεσσαλονίκης): Αξιότιμη κυρία Πρόεδρε της

Βουλής των Ελλήνων, αξιότιμη κυρία Πρόεδρε της Επιτροπής, αγαπητοί Έφηβοι Βουλευτές, παρασυρμένος, εντελώς, αυθόρμητα από το λόγο μιας Εφήβου Βουλευτή, αποφάσισα να μιλήσω για ένα θέμα διαφορετικό από αυτό, που είχα προετοιμάσει. Αφορά το ρατσισμό.

Ο ρατσισμός είναι ένα διαχρονικό και παγκόσμιο φαινόμενο. Είτε φυλετικός είτε κοινωνικός, είναι απαράδεκτος, απάνθρωπος και αντιεπιστημονικός.

Κατ' αρχήν, η οικογένεια και το σχολείο θα πρέπει να διαπαιδαγωγούν τους εφήβους, ώστε να αποστρέφονται το ρατσισμό. Θα πρέπει να τιμωρούνται όσοι συμπεριφέρονται ρατσιστικά. Θα πρέπει να προστατεύονται από το κράτος τα ανθρώπινα δικαιώματα των μεταναστών και να οργανώνονται από τους μαθητές αντιρατσιστικές εκδηλώσεις.

Πρέπει να προσφέρονται ευκαιρίες στα Α.Μ.Ε.Α., διότι είναι άνθρωποι που μπορούν να εργαστούν.

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Μπατζιοπούλου Ελένη από την Α΄ Πειραιώς.

ΕΛΕΝΗ ΜΠΑΤΖΙΟΠΟΥΛΟΥ (Α΄ Πειραιώς): Αξιότιμη κυρία Πρόεδρε, αγαπητοί φίλοι, θα ήθελα να σας πω, ότι μέσα στα πολλά θέματα που βασανίζουν την κοινωνία που ζούμε, ένα από τα πιο σημαντικά είναι αυτό των ναρκωτικών. Ίσως τα λόγια μου ακουστούν συνηθισμένα σε πολλούς από εσάς, μα εάν αναλογιστούμε τι πραγματικά συμβαίνει γύρω μας, τότε σίγουρα θα καταλάβουμε πως έχουμε έρθει αντιμέτωποι με ένα πραγματικό πρόβλημα.

Δεν είναι ανάγκη να συχνάζει κανείς σε έναν από τους κακόφημους δρόμους της Αθήνας, αρκεί μια βόλτα στη γειτονιά σας, δίπλα στο σχολείο σας. Εκεί θα δείτε ανθρώπους να σβήνουν εξαιτίας των απαγορευμένων ουσιών. Η πλειοψηφία τους είναι νέα παιδιά, αυτά που αποτελούν τον πυρήνα της αυριανής κοινωνίας. Αυτά που αντί για όνειρα για ένα καλύτερο αύριο, οραματίζονται την επόμενη χρήση που θα κάνουν. Δεν είναι, όμως, κρίμα να βλέπουμε να ξεψυχούν δίπλα μας σιγά – σιγά ο διπλανός μας, ο φίλος μας, ο κάθε συνομήλικός μας; Βέβαια ένα τέτοιο θέαμα είναι αναμενόμενο, μιας και τα ναρκωτικά αποκαλούνται απαγορευμένες ουσίες, παρόλα αυτά εύκολα μπορούμε να τα βρούμε οπουδήποτε και οποιαδήποτε στιγμή το θελήσουμε. Εάν αναλογιστούμε πως το ενδιαφέρον της κοινωνίας για τους εξαρτημένους είναι καθαρά τυπικό και τα κέντρα απεξάρτησης ανεπαρκή, τότε εύκολα καταλαβαίνουμε γιατί η κατάσταση έχει οξυνθεί τόσο πολύ. Έτσι μαζί με τα προσωπικά αδιέξοδα, την απογοήτευση, την απαισιοδοξία, κάποιες αποτυχίες, οδηγούμαστε στο κέντρο

του προβλήματος.

Ένα ακόμη ισχυρό αίτιο είναι η άγνοια, μιας και στα σχολεία ελάχιστη έως ανύπαρκτη είναι η πληροφόρηση για το κρίσιμο θέμα των ναρκωτικών. Οι κακές συναναστροφές, η περιέργεια, η μαγκιά, η δήθεν επαναστατικότητα, σε συνδυασμό με την έλξη του απαγορευμένου αποτελούν κάποια ακόμη βασικά συστατικά για να μπει κάποιος στο «τριπάκι» των ναρκωτικών. Οι συνέπειες όλων αυτών πολλές και κυρίως ο θάνατος, οι ψυχοσωματικές βλάβες, η οικονομική αφαίμαξη των οικογενειών και η αύξηση της εγκληματικότητας. Ακόμη και για τους πρώην χρήστες η κατάσταση είναι εξίσου δύσκολη, μιας και δεν μπορούν να βρουν δουλειά, γιατί κανείς δεν τους εμπιστεύεται.

Με τη δημιουργία κάποιων τηλεφωνικών γραμμών βοήθειας, την ανάπτυξη του εποικοδομητικού διαλόγου και της πληροφόρησης στην οικογένεια και στο σχολείο, την ψυχολογική υποστήριξη των χρηστών και των οικογενειών τους, καθώς και την επανένταξη των απεξαρτημένων στην κοινωνία, το πρόβλημα θα αρχίσει να φθίνει. Θα ήταν ωφέλιμη η δήμευση της περιουσίας των εμπόρων και κυρίως η ίδρυση περισσότερων οργανωμένων κέντρων απεξάρτησης.

Νομίζω ότι, θα ήταν λάθος να αφήσουμε το χρήστη ναρκωτικών ουσιών να πιστέψει πως δεν μπορεί να προσφέρει πια τις υπηρεσίες του. Οφείλουμε να του δώσουμε να καταλάβει πως είναι και εκείνος όπως όλοι ένα άξιο μέλος του κοινωνικού συνόλου, που αν το θελήσει πραγματικά μπορεί να συνεισφέρει σημαντικά. Πρέπει να τον κάνουμε να αισθανθεί και στη συνέχεια να γίνει ενεργός πολίτης με τα ίδια δικαιώματα και τις ίδιες υποχρεώσεις με όλους του άλλους.

Γνωρίζετε όλοι, ότι η πρόληψη είναι η καλύτερη θεραπεία. Είναι λάθος να πιστεύουμε πως είναι δυνατόν απλά να δοκιμάσουμε. Ο δρόμος δεν έχει εύκολα γυρισμό. Δεν υπάρχουν μαλακά και σκληρά ναρκωτικά, διότι όλα οδηγούν στο θάνατο.

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Θα παρακαλούσα την κυρία Πρόεδρο της Βουλής να μας πει μερικά λόγια, άλλωστε γνωρίζουμε την ευαισθησία, την αγάπη, και τη στήριξή της για το θεσμό.

ANNA ΜΠΕΝΑΚΗ – ΨΑΡΟΥΔΑ (Πρόεδρος της Βουλής): Κυρία Πρόεδρε, θα ήθελα να εκφράσω το θαυμασμό μου, διότι σπάσατε το πόδι σας και παρόλα αυτά ήρθατε σήμερα το πρωί από τη Ροδόπη για να προεδρεύσετε σε αυτήν την Επιτροπή. Ευχαριστούμε πολύ.

Εύχομαι οι εργασίες αυτές να σας δώσουν την ικανοποίηση ότι αυτός ο κόπος, στον οποίο υποβληθήκατε, άξιζε και οπωσδήποτε είναι μια θετική συμβολή απέναντι στη νεολαία και απέναντι στη Βουλή μας.

Παιδιά μετέχετε σε μια Επιτροπή που εδώ αλλά και στη Βουλή είναι από τις πιο νευραλγικές, αυτές που έχουν τα πιο καυτά προβλήματα να αντιμετωπίσουν. Βέβαια, τα μεγάλα προβλήματα τα οικονομικά, της εξωτερικής πολιτικής, της οργάνωσης του κράτους είναι θεμελιώδη για τη λειτουργία της Δημοκρατίας και του κράτους, αλλά για την ευψυχία του πολίτη αυτά τα θέματα που τον αγγίζουν περισσότερο είναι αυτά που ανήκουν στην Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων.

Ήδη από τις τρεις ομιλίες που άκουσα είδα ότι αγγίζατε τα βασικότερα προβλήματα της κοινωνίας, τα ναρκωτικά, το ρατσισμό, τη μεταχείριση των ανθρώπων με ειδικές ανάγκες, τη μεταχείριση των παιδιών που αποκλίνουν, ίσως όχι την ικανοποιητική μεταχείριση και από την οικογένεια και από το σχολείο. Πρέπει να σας πω ότι αυτά ήταν προβλήματα που υπήρχαν πάντα, όχι σε αυτήν την ένταση και όχι με αυτήν τη μορφή, διότι αυτό είναι χαρακτηριστικό και των θεμάτων της Επιτροπής σας.

Στην αίθουσα εισέρχεται ο Πρόεδρος του Εκπαιδευτικού Προγράμματος «Βουλή των Εφήβων», κ. Ιάκωβος Καμπανέλης, για να παρακολουθήσει τη συνεδρίαση.

Με τα θέματα αυτά έχει ασχοληθεί ειδικά η Βουλή και νομίζω ότι, κυρία Μανωλιά, εσείς μετέχετε είτε στη Διακομματική Επιτροπή για τα Ναρκωτικά είτε στην Επιτροπή για τη Μετανάστευση, διότι προέρχεστε από μια περιοχή που έχει μειονοτικά προβλήματα και προβλήματα συνύπαρξης πολιτών που έχουν διαφορετική προέλευση.

Σας έλεγα ότι και παλιά υπήρχαν προβλήματα, αλλά σήμερα είναι οξύτερα και κυρίως διαφορετικά. Τι πρέπει να κάνουμε; Δεν υπάρχει συνταγή για να πούμε ότι θα κάνουμε το α ή το β και λύσαμε τα προβλήματα. Πιστεύουμε ότι πρέπει να κάνουμε πάντα κάτι. Πρέπει να ασχολούμεθα με το πρόβλημα και να προσπαθούμε να βρούμε νέες λύσεις ή να εφαρμόσουμε έστω επιγραμματικά νέες μεθόδους αντιμετώπισης.

Στα ναρκωτικά, τουλάχιστον, την τελευταία δεκαετία η χώρα μας έχει κάνει σημαντικές προόδους όσον αφορά στις μεθόδους μεταχείρισης. Αυτό που είναι ακόμη ανεπαρκές είναι το ότι δεν μπορούμε σε έκταση να το αντιμετωπίσουμε. Δηλαδή, έχουμε προγράμματα σωστής αντιμετώπισης, όσα σήμερα είναι σωστά, διότι μπορεί αύριο οι νέες μελέτες να δείξουν ότι δεν

είναι σωστά. Έχουμε προγράμματα, αλλά δεν έχουμε ακόμη την οικονομική και κοινωνική δυνατότητα να τα επεκτείνουμε, ώστε να πιάσει όλο το εύρος του προβλήματος. Η μάστιγα των ναρκωτικών επεκτείνεται, βέβαια στην Ελλάδα βρισκόμαστε σε καλύτερο επίπεδο, χαμηλότερο απ' ότι σε άλλες χώρες και χρειάζεται συνεχής αναπροσαρμογή.

Ήθελα να επαινέσω μια ιδέα που είπε η συνάδελφος, ότι δεν είναι θέμα μόνο της πολιτείας. Βέβαια, η πολιτεία χρειάζεται να δώσει τα μέσα και τις κατευθύνσεις, αλλά είναι θέμα του καθενός μας. Ο αποκλεισμός και η αποστασιοποίηση είναι το χειρότερο που μπορούμε να κάνουμε. Αποκλεισμός και αποστασιοποίηση των ανθρώπων από εμάς και πολλές οργανωμένες μικρές κοινωνίες το παθαίνουν αυτό και είναι λάθος. Χαίρομαι, διότι στην Επιτροπή σας υπάρχει μια ειλικρίνεια προσέγγισης και πιστεύω ότι θα δημιουργηθεί και η σωστή ψυχολογία.

Το ίδιο συμβαίνει και με το ρατσισμό, που είναι ένα άλλο κοινωνικό πρόβλημα περισσότερο σύγχρονο απ' ό,τι παλαιότερα.

Η ~~Προεδρεύουσα~~/Πρόεδρος της Επιτροπής, κυρία Μανωλιά, θα έχει περισσότερες εμπειρίες και ιδέες, αφού μετέχει σε ανάλογες Επιτροπές της Βουλής. Βέβαια, πρέπει να είμαστε και λίγο αντικειμενικοί, η χώρα μας δεν είναι ρατσιστική χώρα, δεν επικρατεί αυτή η στάση της διαφοροποίησης. Μπορεί καμιά φορά προς τα έξω έντονα να εμφανίζονται ορισμένες εξάρσεις ρατσισμού, αλλά στη βάση του λαού δεν υπάρχει, δεν νομίζω ότι είναι τόσο έντονο όσο είναι σε άλλες χώρες. Εγώ, παραδείγματος χάριν, έχω πολύ επαφή με τον έξω κόσμο, λόγω και της κοινοβουλευτικής διπλωματίας που αναπτύσσουμε - και η κυρία Μανωλιά είναι ένα από τα πρόσωπα που ταξιδεύει πολύ σε αυτές τις αποστολές - και παρατηρώ ότι σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες που έχουν εντονότερο μεταναστευτικό πρόβλημα από εμάς, όπως π.χ. η Γερμανία, κυρίως με το Ισλάμ και εθνικά με την παρουσία Τούρκων, έχουν πάρα πολύ μεγάλη κοινωνική αναστάτωση και προβληματίζονται για τις μεθόδους κοινωνικής ένταξης.

Υπάρχουν σχολεία, π.χ. στο Βερολίνο, όπου κυριαρχεί το ξένο στοιχείο και είναι υπό διωγμόν οι αυτόχθονες, οι Γερμανοί. Επομένως, οδηγούμαστε σε παγκόσμια κλίμακα - ιδίως σε ευρωπαϊκή - σε συγκρούσεις, τις οποίες πρέπει να αντιμετωπίσουμε με πνεύμα αμοιβαίας συνεργασίας και με τις ομάδες που υποτίθεται είναι υποψήφιος να γίνουν θύματα ρατσισμού.

Η Ειδική Διακομματική Επιτροπή που έχουμε συστήσει στη Βουλή για τη Μετανάστευση, ήδη εργάζεται και θα φτάσει σε ένα πόρισμα, το οποίο θα μας έρθει. Αυτά τα πορίσματα, κύριε

Γενικό Γραμματέα του Ιδρύματος της Βουλής των Ελλήνων, των Διακομματικών Επιτροπών που έχουμε για κοινωνικά θέματα, θα πρέπει να φτάσουν και στα παιδιά, που συμμετείχαν στις Επιτροπές Κοινωνικών Υποθέσεων.

Τελικά, ήθελα να πω – και αυτό ίσως θα είναι και ένα μήνυμα που θα μπορούσε να βγει – ότι τα σοβαρά κοινωνικά προβλήματα μπορούν να αντιμετωπιστούν όλα, για όλα μπορούν να βρεθούν κάποιες λύσεις, εάν η προσέγγισή τους από όλες τις πολιτικές δυνάμεις και τις κοινωνικές ομάδες είναι ειλικρινής και αντικειμενική. Πρέπει να αποφεύγουμε αυτά τα προβλήματα να γίνουν εργαλείο, για να εξυπηρετηθούν άλλοι σκοποί, όπως π.χ. η πολιτική επικράτηση, η επιβολή μιας ομάδας απέναντι σε μια άλλη. Αυτά είναι παιχνίδια μέσα στη δημοκρατία και αλλοίμονο αν δεν υπήρχαν, αλλά ειδικά για αυτά τα ευαίσθητα κοινωνικά θέματα πρέπει να επιδιώκουμε μια συνεννόηση, το minimum της δυνατής συνεννόησης και για να συνεννοηθούμε, αλλά και για να φτάσουμε σε κάποιες εφαρμόσιμες λύσεις.

Έφηβοι Βουλευτές, πιστεύω ότι θα βοηθήσετε εμάς τους μεγάλους, που πρέπει εμείς να πάρουμε τις αποφάσεις, αλλά και εσείς θα προετοιμαστείτε γιατί δεν είναι μακριά η ώρα που θα πάρετε κι εσείς αποφάσεις, ώστε να καλλιεργήσουμε αυτό το πνεύμα της συνεργασίας και της αντικειμενικής προσέγγισης.

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής, Άρτεμις Μάρκου, Νομός Αττικής.

ΑΡΤΕΜΙΣ ΜΑΡΚΟΥ (Νομός Αττικής): Κυρία Πρόεδρε, έχω μια απορία. Γιατί πάντα συγκρίνετε την Ελλάδα με άλλες χώρες; Το ακούω από όλους τους Βουλευτές, όταν παρακολουθώ τηλεόραση, πάντα αναφέρονται σε στατιστικά στοιχεία και κάνουν συγκρίσεις με άλλες χώρες. Αυτά είναι αποκλειστικά προβλήματα, είναι προβλήματα της χώρας μας και δεν μπορώ να καταλάβω γιατί γίνονται οι συγκρίσεις με άλλες χώρες.

ANNA ΜΠΕΝΑΚΗ – ΨΑΡΟΥΔΑ (Πρόεδρος της Βουλής): Εδώ, θα διαφωνήσω μαζί σας. Τίποτε δεν είναι διαφορετικό, ιδίως στο πλαίσιο της Ε.Ε., τα προβλήματα είναι κοινά. Μπορεί το ρατσιστικό θέμα – που δεν υπάρχει στην Ελλάδα ρατσιστικό θέμα, αλλά υπάρχουν προβλήματα συνύπαρξης – να αλλάζει τις εθνότητες που πρέπει να συνυπάρξουν, άλλες στη Γαλλία, άλλες στη Γερμανία, αλλά το πρόβλημα είναι το ίδιο. Όσον αφορά στο θέμα των ναρκωτικών, γιατί να μη συγκριθούμε με τις άλλες χώρες; Δεν θα αναφερθώ στην Ασία, γιατί εκεί υπάρχουν άλλα προβλήματα πολιτιστικά και πολιτικά, αλλά στο πλαίσιο της Ε.Ε. νομίζω

ότι είμαστε και υποχρεωμένοι και είναι συμφέρον μας να παρακολουθούμε στο ίδιο πρόβλημα τι γίνεται στην άλλη χώρα, τι έχουν, ενδεχομένως, εμπνευστεί οι άλλοι για να εφαρμόσουν και σε τελική ανάλυση, για να είμαστε και ρεαλιστές, για να έχουμε και βοήθεια. Αν σε όλα αυτά τα προγράμματα δεν έχουμε και τη βοήθεια της Ε.Ε., τεχνική, οικονομική και επιστημονική, μάλλον θα αυτοσχεδιάζουμε μόνοι μας.

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής, Αγγελική Κωστάρα, από την Κορινθία.

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΚΩΣΤΑΡΑ (Νομός Κορινθίας): Κυρία Πρόεδρε, επειδή κι εγώ έχω γράψει για τα ναρκωτικά, θα ήθελα να σας κάνω μια ερώτηση.

Γιατί εδώ στην Ελλάδα περιμένουμε να φτάσει στο έσχατο στάδιο κάποιος, δηλαδή να είναι «καμένο χαρτί», για να μπορεί να εισαχθεί σε ένα κέντρο αποτοξίνωσης; Σε σχέση με την Αθήνα, ο Νομός από τον οποίο προέρχομαι έχει στενότερο κύκλο και παρακολουθώ πολύ πιο εύκολα αυτά τα περιστατικά και δεν έχω δει λίγα.

ANNA ΜΠΕΝΑΚΗ – ΨΑΡΟΥΔΑ (Πρόεδρος της Βουλής): Δεν μπορώ να αντιλέξω, έτσι είναι η πραγματικότητα και θα πρέπει να λάβουμε υπόψη μας δύο παράγοντες, που ενδεχομένως – δεν είμαι απόλυτα σίγουρη – οδηγούν σε αυτό το αποτέλεσμα.

Το πρώτο είναι διότι δεν αντιλαμβανόμαστε τα άλλα περιστατικά που βρίσκονται στην αρχή. Δηλαδή, οι υπηρεσίες περιμένουν να εμφανιστεί εκείνος που έχει ανάγκη και συνήθως αυτός που εμφανίζεται ή τον πηγαίνουν οι δικοί του άνθρωποι, είναι αυτός που έχει φτάσει σε προχωρημένο στάδιο. Το δεύτερο είναι ότι δεν έχουμε εθιστεί ακόμη να αντιλαμβανόμαστε το πρόβλημα στο πρώιμο στάδιο και κυρίως να το αποκαλύπτουμε, να το εμφανίζουμε. Οι συμβουλευτικοί σταθμοί, όσοι υπάρχουν, είναι σε θέση να δώσουν βοήθεια και σε αυτό το στάδιο, φτάνει να παρουσιαστεί το πρόβλημα. Πάντως, έχετε δίκιο, η κατάσταση είναι πολύ σοβαρή και αν ο εθισμός αυτός δεν αντιμετωπιστεί από την αρχή του, μόλις παρουσιαστούν τα πρώτα ψυχολογικά δείγματα εξάρτησης, μετά τα πράγματα γίνονται πολύ πιο δύσκολα. Ως πολίτες θα πρέπει να περάσουμε το μήνυμα ότι το πρόβλημα των ναρκωτικών δεν είναι ένα πρόβλημα που πρέπει να κρυφτεί, να καταπιεστεί, να καταχωνιαστεί κάπου, διότι δεν πρόκειται να εξαφανιστεί, είναι κάτι που πρέπει να αντιμετωπιστεί αμέσως.

ΙΑΚΩΒΟΣ ΚΑΜΠΑΝΕΛΛΗΣ (Πρόεδρος της «Βουλής των Εφήβων»): Θα ήθελα να αναφερθώ στο θέμα του ρατσισμού. Αλλά εγώ δεν το δέχομαι ότι εμείς οι Έλληνες είμαστε

ρατσιστές. Δεν είμαστε, κατά την άποψή μου, πάντα. Εμείς είμαστε εδώ και χιλιάδες χρόνια πολυεθνική κοινωνία. Η Ελλάδα λόγω γεωγραφικής θέσης στην Αρχαία Ελλάδα ερχόταν σε επαφή με άλλους λαούς. Δεν ήμασταν μια χώρα κάπου απομονωμένη, διότι υπάρχουν χώρες στην Ευρώπη που είναι τέτοια η θέση τους, που δεν είναι πέρασμα. Ο ελληνικός πολιτισμός είναι διασταύρωση πολιτισμών. Για να μην μακρηγορήσω έρχομαι στο θέμα της περιόδου της Τουρκοκρατίας. Συζούσαμε με Τούρκους, με Αρμένιους, με Εβραίους που είχαν έρθει, ως γνωστόν, κατά τον 16^ο αιώνα από την Ισπανία, Ιταλία κ.λπ., ερχόντουσαν από τους διωγμούς και οι Σουλτάνοι τους δέχονταν με χαρά και έτσι με αυτόν τον τρόπο ζούσαμε Αλβανοί, Έλληνες, Αρμένιοι, Πολυσλάβοι, όλη μας η ιστορία είναι γεμάτη από βίο πολυεθνικό.

Όντως, βοηθήσαμε πολύ τους Εβραίους εμείς στην κατοχή και σώσαμε πολλούς. Αυτό, όμως, δεν συνέβη σε άλλες χώρες. Μιλώ όταν οι Γερμανοί τους συνελάμβαναν και τους έστελναν στα στρατόπεδα όχι συγκεντρώσεως, αλλά εξοντώσεως, όπου και εγώ βρέθηκα εκεί επί 2 χρόνια και είμαι ο ένας στους εννέα επιζήσαντες. Μας είπαν πολλοί ρατσιστές, ότι υποδεχόμαστε άσχημα τους οικονομικούς μετανάστες κ.λπ.. Συνέβη και αυτό ήταν ένα ατυχές γεγονός όταν η Αλβανία έπαψε να είναι καθεστώς κομμουνιστικό και ανέλαβε Πρωθυπουργία ο Μπερίσα, ως γνωστόν έκανε κάτι πονηρό για τη χώρα του. Άνοιξε τις φυλακές για να μην έχει έξοδα και υπήρχαν πολλοί στις αλβανικές φυλακές που εισέβαλαν στην Ελλάδα. Όταν, λοιπόν, έγινε αυτό το γεγονός λαθραία χιλιάδες Αλβανοί, η εγκληματικότητα ανέβηκε πάρα πολύ, δηλαδή, εννοώ ότι ενώ αφήναμε τις πόρτες μας ανοιχτές αρχίσαμε να τις κλειδώνουμε και να βάζουμε μπάρες και στις βεράντες και στις πόρτες. Επίσης, αυτό συνέβη και σε μικρά νησιά, όπου έφθασαν ως εκεί και ο κόσμος ζούσε κάτω από τον φόβο. Αυτή όλη η κατάσταση ήταν αρκετή για να μας κατηγορήσει ότι είμαστε ρατσιστές και ότι δεν θέλουμε τους Αλβανούς. Και μετά άρχισε να υπάρχει ένα μεγαλύτερο κύμα μεταναστών με μια διαφορετική κουλτούρα και ξέρετε ότι πολλές φορές οι εντυπώσεις δημιουργούνται από το τίποτα. Αν εγώ ήμουν κουτός θα μπορούσα και εγώ να γίνω ρατσιστής. Αλλά θα μπορούσα ποτέ να γίνω εγώ ρατσιστής επειδή πηγαίνοντας στην παιδική χαρά της γειτονιάς μου με την εγγονή μου για να κάνει κούνιες, όπως πήγαινε ως τότε, δεν μπορούσε πλέον να κάνει κούνιες ούτε να παίξει, γιατί ερχόντουσαν οι ξένοι, οι Αλβανοί και οι άλλοι και κρατούσαν την κούνια.

Έτσι, λοιπόν, από μικροεντυπώσεις καμιά φορά κατηγορείται μια χώρα, αλλά εμείς οι Έλληνες, όμως, έχουμε ένα ταλέντο να αυτοκατηγορούμεθα και πολύ εύκολα κατηγορούμε

τους Έλληνες και την Ελλάδα ότι είναι ρατσιστές. Είμαστε αντιφατικοί και ακραίοι. Αλαζόνες όσο εκεί που δεν παίρνει και από την άλλη μεριά αυτοταπεινούμενοι.

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Μαρσέλ Μπόντζα.

ΜΑΡΣΕΛ ΜΠΟΝΤΖΑ (Β΄ Αθηνών): Θα ήθελα να διαφωνήσω με αυτά που αναφέρατε, επειδή είπατε ότι προσβάλλεστε όταν σας αποκαλούν ρατσιστή. Διαβεβαιώ από προσωπική πείρα, όντας οικονομικός μετανάστης ότι όντως υπάρχει κάποιος ρατσισμός. Δεν μπορούμε να πούμε ότι η Ελλάδα δεν είναι κατά βάση ρατσίστρια και θα αναφερθώ στο εξής. Στη φράση ότι «καλά σαν Αλβανός είσαι;». Δεν σας μοιάζει αυτό με ρατσισμό; Το χρησιμοποιείτε ως βρισιά. Όταν πάμε σε μια καφετέρια ή σε μια παραλία και λέμε «τίγκα στους Αλβανούς είναι, πάμε να φύγουμε» , αυτό σας μοιάζει μη ρατσιστικό;

Επίσης, αναφερθήκατε στην αρχαιότητα. Δεν πιστεύω να σας διαφεύγει ότι οι Έλληνες αποκαλούσαν τους ξένους βάρβαρους. Αναφερθήκατε στην Τουρκοκρατία .Δεν μπορούσε να γίνει κάτι διαφορετικό, δηλαδή, να μην συνυπάρχουν οι Έλληνες με τους Αλβανούς, τους Αρμένιους, τους Εβραίους, διότι τότε δεν υπήρχε ούτε ελληνικό κράτος, ούτε αλβανικό, ούτε βουλγαρικό, αλλά απλώς μια Οθωμανική Αυτοκρατορία που τους περιελάμβανε όλους μετά την κατάληψη του Βυζαντίου. Όσον αφορά τους Εβραίους δεν διαφωνώ, η Ελλάδα τους βοήθησε πολύ. Αλλά ήταν ατυχές το παράδειγμα με τους Γερμανούς, γιατί εκείνη την εποχή επικρατούσε ο ναζισμός και δεν μπορούμε να συγκρίνουμε την Ελλάδα με τους ναζιστές του Χίτλερ.

ΙΑΚΩΒΟΣ ΚΑΜΠΑΝΕΛΛΗΣ (Πρόεδρος της «Βουλής των Εφήβων»): Θα ήθελα να σας πω ότι ουδέποτε στην Ελλάδα είδαμε επιγραφές σε πόρτες πολυκατοικιών, σε πόρτες καφενείων, εστιατορίων και άλλων που να λέει «απαγορεύεται η είσοδος σε μαύρους ή σε ξένους κ.λπ.», ουδέποτε. Αυτό εγώ στην ηλικία μου και στα πολλά μου ταξίδια στο εξωτερικό, το έχω δει σε δρόμους του Λονδίνου, Νέας Υόρκης κ.λπ..

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Ευαγγελία Νικάκη.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΝΙΚΑΚΗ (Νομός Δράμας): Κυρία Πρόεδρε, αγαπητοί φίλοι, θα ήθελα να μιλήσω κι εγώ για τον ρατσισμό. Παρόλο που η κοινωνία μας αξιώνει τον τίτλο της πολυπολιτισμικής κοινωνίας, στην οποία μπορούν να συνυπάρξουν αρμονικά όλα τα

σπέρματα διαφορετικών φυλών, ανθρώπων και αντιλήψεων, έμπρακτα, η ανοχή μας σε οτιδήποτε διαφέρει παρεκκλίνει από τον κανόνα. Καθημερινά γινόμαστε μάρτυρες γεγονότων που αποδεικνύουν ότι αντιμετωπίζουμε με ανωριμότητα άτομα με ειδικές ικανότητες, ανθρώπους που δηλώνουν σεξουαλική προτίμηση για το ίδιο φύλο, γυναίκες που κάνουν προσπάθεια ένταξης σε ένα ανδροκρατούμενο εργασιακό περιβάλλον, κατά τη γνώμη μου, άτομα διαφορετικής φυλής, θρησκείας και κοσμοθεωρίας. Οποιαδήποτε μορφή ρατσισμού κοινωνικού ή φυλετικού, θέτει φραγμούς στην ανθρώπινη επικοινωνία. Γι' αυτό, ως ευαισθητοποιημένο μέλος της κοινωνίας της οποίας ζω και ως εκπρόσωπος της Δράμας στη «Βουλή των Εφήβων», θα ήθελα να προτείνω τις εξής λύσεις:

Ο σεβασμός στη διαφορετικότητα είναι δείκτης πολιτισμού και αυτόν τον πολιτισμό πρέπει να τον καλλιεργήσουμε μέσα στα πλαίσια της οικογένειας, του σχολείου και της ευρύτερης κοινωνίας. Για παράδειγμα, μέσα στην οικογένεια το παιδί πρέπει να γαλουχείται ούτως ώστε να δέχεται κάτι το διαφορετικό. Επιπλέον, το παιδί στο σχολείο, ως χώρος διακίνησης ιδεών, μπορεί να καλλιεργεί την αποδοχή της διαφορετικότητας. Αυτό μπορεί να γίνει με μαθήματα ειδικής αγωγής και διαπαιδαγώγησης. Ο προσανατολισμός σε μια ανθρωπιστική παιδεία θα κάνει τους μαθητές πιο ευαίσθητους απέναντι στο διαφορετικό.

Σε μια ορθόδοξη κοινωνία, στην οποία η πολιτική εξουσία δεν είναι αποκομμένη από την εκκλησιαστική, μπορούν οι δύο μορφές εξουσίας να συνεργαστούν για την επίλυση του προβλήματος. Σύμφωνα με το θρησκευτικό δόγμα, όλοι οι άνθρωποι είναι ισάξιοι, ανεξάρτητα από το χρώμα και την καταγωγή τους. Μέσα από την Εκκλησία μπορούν να δημιουργηθούν προϋποθέσεις ισότητας, με την προώθηση ενός μοντέλου πιο ανεκτικού στη διαφορετικότητα.

Το πιο μεγάλο μέρος, όμως, της ευθύνης πρέπει να μεταφερθεί στην κοινωνία. Η ευαισθητοποίηση των πολιτών απέναντι στα άτομα με ειδικές ανάγκες μπορεί να πραγματοποιηθεί με διαφορετικές εκστρατείες στα Μ.Μ.Ε., μέσω ενημερωτικών φυλλαδίων, ομιλιών με θέμα την αποδοχή της διαφορετικότητας τους, ώστε να ωριμάσουν οι συνθήκες αποδοχής των ανθρώπων που έχουν κάποιες ιδιαιτερότητες και που τελικά κάνουν τη ζωή μας πιο πλούσια.

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Ελένη Λαγού,

ΕΛΕΝΗ ΛΑΓΟΥ (Νομός Εύβοιας): Κυρία πρόεδρε, αγαπητοί συμμαθητές και

συμμαθήτριες, ο σύγχρονος άνθρωπος έχει έναν δύσκολο τρόπο ζωής σε αφιλόξενο αστικό περιβάλλον. Η καθημερινότητα είναι ανιαρή και η εργασία δεν γίνεται από ευχαρίστηση και ανάγκη δημιουργικότητας, αλλά είναι κάτι επίπονο και βαρετό. Του απορροφά πολύ χρόνο καθώς και όλη την σωματική, ψυχική και πνευματική του δύναμη και ενεργεία, ώστε να χάνεται χρόνος και όρεξη για κάποια άλλη ασχολία. Η έλλειψη, λοιπόν, ελεύθερου χρόνου και δύναμης, καθώς και η δόνηση των σύγχρονων μεγαλουπόλεων γίνονται εμπόδια στις ανθρώπινες σχέσεις, εμπόδια, θα λέγαμε, αξεπέραστα. Γιατί ποιος θυσιάζει σήμερα την υλική του ευμάρεια για να κερδίσει πνευματικό πλούτο, να ακολουθήσει ιδανικά αξίες και αρχές που είναι απαραίτητες για την ομαλή συμβίωση μέσα σε αυτή τη σκληρή κοινωνία; Λίγοι θα λέγαμε. Γι' αυτό ίσως χάνεται ή καλύτερα μειώνεται η επικοινωνία των ανθρώπων, αφού ο δημοκρατικός θεσμός του διαλόγου εξασθενεί σε προσωπικό και κοινωνικό επίπεδο.

Το ζήτημα είναι πώς ο σύγχρονος άνθρωπος με όλα τα παραπάνω δεδομένα, μπορεί να ευτυχήσει. Σίγουρα βαδίζουμε στην παγίωση ενός άλλου πολιτισμού, χωρίς το μέτρο, το ανθρώπινο πρόσωπο, τη ζεστασιά και τη συντροφικότητα των περασμένων εποχών. Πολλά χάνονται και άλλα θα πάρουν τη θέση τους.

Ο άνθρωπος, διαχρονικός όπως είναι, θα βρει τρόπους να κερδίσει ξανά την ισορροπία του. Πιστεύω πως διανύουμε μια μεταβατική φάση και όταν κορεστεί από την ασχήμια που έχει γύρω του και μέσα του, θα ανανήψει και θα θελήσει να πάρει πρωτοβουλίες που σήμερα λείπουν από τον άνθρωπο. Γι' αυτό οφείλει έτοιμος, εφοδιασμένος με αξίες, αυτοσυνειδηση και επιλογές με κριτήριο την πνευματική και ψυχική ισορροπία, να δραστηριοποιηθεί, απαιτώντας ποιότητα ζωής. Η Πολιτεία οφείλει με νόμους να την περιφρουρήσει και να την προαγάγει προβαίνοντας πολλές φορές σε ρηξικέλευθα μέτρα.

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Ελένη Λάιου.

ΕΛΕΝΗ ΛΑΪΟΥ (Νομός Φλώρινας): Αγαπητή κυρία Πρόεδρε, αγαπητοί έφηβοι βουλευτές, καλημέρα σας. Η ανεργία είναι ένα σύγχρονο πρόβλημα, το οποίο υπάρχει σε όλες τις γενεές και σε όλο τον κόσμο. Τα ποσοστά ανεργίας συνεχώς αυξάνονται. Το πρόβλημα αυτό είναι ιδιαίτερα έντονο στους νέους, οι οποίοι όταν τελειώσουν την ανώτατη εκπαίδευση, δηλαδή το πανεπιστήμιο, έρχονται αντιμέτωποι με το σκληρό πρόσωπο της κοινωνίας που είναι η ανεργία. Το πρόβλημα αυτό υπάρχει σε όλο τον κόσμο, όμως είναι ιδιαίτερα έντονα στις

χώρες που εξελίσσονται με γρήγορους ρυθμούς, όπως η Ιαπωνία, όπου τα εργατικά χέρια σιγά – σιγά αντικαθίστανται από ρομπότ. Αυτό συμβαίνει κυρίως στις αυτοκινητοβιομηχανίες και στα εργοστάσια.

Οι μικρές επιχειρήσεις δέχονται ολοένα και ισχυρότερη πίεση, υψηλή φορολογία και πτώση των κερδών λόγω της συνεχούς εισοδηματικής πίεσης του πληθυσμού, αλλά κυρίως η επεκτατική πολιτική των μεγάλων εμπορικών αλυσίδων σκοτώνει στην κυριολεξία τις μικρότερες ανοργάνωτες οικογενειακές μονάδες.

Η εγκατάλειψη της υπαίθρου και η συσσώρευση του πληθυσμού στα μεγάλα αστικά κέντρα μεγενθύνει το πρόβλημα, αφού οι δυνατότητες απασχόλησης δεν καλύπτουν αυτούς που πάνε στις μεγαλουπόλεις. Παράλληλα η ερήμωση της περιφέρειας οδηγεί στην αποδυνάμωση των παραδοσιακών κλάδων της γεωργίας και της κτηνοτροφίας - χαρακτηριστικό παράδειγμα ο τόπος μου.

Ένας άλλος παράγοντας που οδηγεί στην ανεργία είναι η μετακίνηση πληθυσμιακών μαζών από χώρες με χαμηλό δείκτη ανάπτυξης. Ένα μεγάλο τμήμα των ανειδίκευτων εργαζομένων που απασχολούνται σε μικρές βιομηχανικές ή βιοτεχνικές μονάδες ή ακόμη σε εμπορικές επιχειρήσεις, πιέζεται έντονα από την φθηνή εργασία που προσφέρουν οι μετανάστες, οι οποίοι αντικαθιστούν σε πάρα πολύ μεγάλη έκταση το εγχώριο δυναμικό.

Μία ακόμη αιτία που οδηγεί στην πρόκληση του φαινομένου της ανεργίας είναι το συνεχώς αυξανόμενο όριο συνταξιοδότησης. Το όριο συνταξιοδότησης στην Ελλάδα είναι το 60° με 65° έτος. Θέλω να πιστεύω ότι αν μειωθεί το όριο συνταξιοδότησης, τότε πρόβλημα της ανεργίας θα μειωθεί σημαντικά. Η μείωση του ορίου συνταξιοδότησης θα πρέπει να συμπεριληφθεί σε κάποιον νόμο, ο οποίος θα τηρείται από την εκάστοτε κυβέρνηση.

Στη διόγκωση του φαινομένου της ανεργίας συμβάλλει ο καταναλωτικός τρόπος ζωής. Πολλοί επιλέγουν επάγγελμα που εξασφαλίζει να μην κύρος και κοινωνική ισχύ, έχουν ωστόσο σε μεγάλο βαθμό κορεστεί, με αποτέλεσμα να αυξάνει ο αριθμός των ανέργων πτυχιούχων. Το φαινόμενο ενισχύεται από την απουσία σωστού επαγγελματικού προσανατολισμού και την παραγκώνιση της τεχνικής εκπαίδευσης από τον πλειονότητα των μαθητών.

Η στέρηση του δικαιώματος του ανθρώπου για εργασία έχει άμεσες και δυσμενείς επιπτώσεις στην ατομική και συλλογική ζωή. Το άνεργο άτομο αδυνατεί να ικανοποιήσει βασικές του ανάγκες, όχι μόνο υλικές αλλά και πνευματικές. Η οικονομική δυσπραγία που τον

ωθεί στη μιζέρια και στην εξαθλίωση, αφήνουν της δημιουργικές του ικανότητες αναξιοποίητες, με αποτέλεσμα τα άτομα να αισθάνονται μειονεκτικά απέναντι σε αυτούς που παράγουν έργο. Η στέρηση του δικαιώματος της εργασίας κλονίζει την εμπιστοσύνη του ατόμου προς την Πολιτεία και ενισχύει την αδιαφορία για τα κοινωνικά και πολιτικά τεκταινόμενα. Το άνεργο άτομο συνειδητά απέχει από τα κοινά, εφόσον επιδιώκει ατομικές λύσεις στα προβλήματα του. Έχει, εξάλλου, κατανοήσει ότι η αναξιοκρατία και το πελατειακό σύστημα θριαμβεύουν. Έτσι ζητάει και αυτό την επαγγελματική του αποκατάσταση και επιτυχία με τη βοήθεια κάποιου μέσου, χωρίς να τον ενδιαφέρει τι τίμημα θα καταβάλει.

Εξαιτίας της ανεργίας διαιωνίζονται οι ανισότητες, καλλιεργείται ο φθόνος και το μίσος στις διαπροσωπικές σχέσεις. Η περιθωριοποίηση των άνεργων ατόμων αναπτύσσει αισθήματα αποκλεισμού, που με τη σειρά τους γεννούν αντικοινωνικές εκδηλώσεις, βία εγκληματικότητα και ρατσισμό.

Η απογοήτευση που προκύπτει από τη διάψευση των ονείρων και τη συνεχή απόρριψη, οδηγεί πολλά άτομα σε αναζήτηση τρόπων φυγής από τη σκληρή πραγματικότητα, όπως είναι τα ναρκωτικά, ο αλκοολισμός και οι αυτοκτονίες.

Η κοινωνία αφήνει ανεκμετάλλευτο ένα μέρος του έμφυχου δυναμικού της, που μπορεί και θέλει να συμβάλει στην παραγωγική διαδικασία.

Επιπλέον, τα άνεργα άτομα αδυνατούν να καταναλώσουν τα διάφορα προϊόντα της αγοράς, γεγονός το οποίο οδηγεί στην εμφάνιση οικονομικής κρίσης. Επιβάλλεται ο οικονομικός σχεδιασμός και προγραμματισμός για την τόνωση της επιχειρηματικής δραστηριότητας και της αναπτυξιακής πολιτικής στους τομείς της βιομηχανίας και του εμπορίου. Η Πολιτεία οφείλει να αξιοποιήσει τις πλουτοπαραγωγικές πηγές του τόπου, να ενισχύσει την ιδιωτική πρωτοβουλία, ώστε να αυξηθούν οι επενδύσεις στην περιφέρεια και να εκσυγχρονίσει τη γεωργία και την κτηνοτροφία.

Αναγκαία κρίνεται η ενημέρωση των νέων για τις συνθήκες που επικρατούν στην αγορά εργασίας, ώστε να προσανατολισθούν σε επαγγέλματα που ανταποκρίνονται στις κοινωνικές ανάγκες. Η ραγδαία ανάπτυξη της επιστήμης και της τεχνολογίας καθιστά απαραίτητη τη συνεχή επιμόρφωση των εργαζομένων, ώστε να παρακολουθούν τις εξελίξεις στο αντικείμενο της εργασίας τους με επιτυχία.

Αποφασιστικό βήμα για την καταπολέμηση της ανεργίας είναι η κατάργηση της

πολυθεσίας και η μείωση των ωρών εργασίας, ώστε να απασχολείται περισσότερο εργατικό δυναμικό χωρίς βεβαίως να υπάρχει μείωση των αποδοχών. Η πολιτεία πρέπει να δώσει βαρύτητα στην αποτελεσματική λειτουργία των φορέων που έχουν ως αρμοδιότητα τη στήριξη των ανέργων, όπως οικονομικά επιδόματα, ένταξη σε προγράμματα εύρεσης εργασίας και επιδοτούμενες θέσεις.

Κλείνω με την πεποίθηση ότι όλα όσα προανέφερα θα ληφθούν υπόψη, ώστε η ανεργία να μην αποτελεί έντονο κοινωνικό πρόβλημα.

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής, Χριστίνα Κυριακίδου, Β΄ Αθηνών.

ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΚΥΡΙΑΚΙΔΟΥ (Β΄ Αθηνών): Αξιότιμη κυρία Πρόεδρε, αγαπητοί φίλοι Βουλευτές, θεωρώ ότι βασικό πρόβλημα της κοινωνίας μας είναι η έλλειψη διαλόγου μεταξύ γονέων και παιδιών. Πιστεύω ότι απ' αυτό το πρόβλημα ξεκινούν και άλλα κοινωνικά προβλήματα. Μέσα από το διάλογο στην οικογένεια διαμορφώνεται ο χαρακτήρας και οι ιδέες των παιδιών, προωθείται η κριτική σκέψη και δημιουργούνται οι αντιστάσεις των παιδιών, ώστε να αντιμετωπίσουν τους κινδύνους που ελλοχεύουν καθημερινά.

Τα Μ.Μ.Ε. δυσκολεύουν ακόμη περισσότερο να γίνει πραγματικότητα ο ουσιαστικός διάλογος στην οικογένεια. Προωθούν πρότυπα τα οποία δεν προσφέρουν κάτι βασικό στους νέους σε πνευματικό κυρίως επίπεδο, αφού αυτά τα πρότυπα έχουν σχέση με την προβολή των υλικών αγαθών.

Το πρόβλημα είναι γνωστό και οι αιτίες του επίσης. Όμως, κάτι πρέπει να γίνει. Πρέπει να ξεκινήσει διάλογος που μπορεί να προσφέρει πάρα πολλές λύσεις και σε κοινωνικά προβλήματα.

Το σχολείο, ως κύριος φορέας παιδείας, μπορεί κάτι να κάνει. Εάν άλλαζε ο τρόπος διδασκαλίας στα μαθήματα της έκφρασης της Έκθεσης και δίνονταν εργασίες στους μαθητές πάνω σε κοινωνικά προβλήματα, τα οποία θα έπρεπε να συζητηθούν πρώτα με τους γονείς, ίσως να ήταν ένα καλό βήμα.

Τέλος, πιστεύω ότι πρέπει να γίνει αυστηρότατος έλεγχος στα προγράμματα της τηλεόρασης από το Ε.Σ.Ρ. και να επιβάλλουν αυστηρά πρόστιμα στα κανάλια που προβάλλουν προγράμματα τα οποία υποτιμούν τη νοημοσύνη μας.

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος

Βουλευτής, Βασιλική Μπουρνά, Β΄ Αθηνών.

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΜΠΟΥΡΝΑ (Β΄ Αθηνών): Αξιότιμη κυρία Πρόεδρε, αγαπητοί Έφηβοι Βουλευτές, εγώ, όπως και ο κ. Μπούτλας θα ήθελα να θίξω το ζήτημα της υγείας.

Για μένα αποτέλεσε έναυσμα για να κάνω την καταγραφή των σκέψεών μου ο θάνατος ενός προσφιλούς μου ανθρώπου από μια σπάνια μορφή καρκίνου. Μέσω αυτού του γεγονότος θα επιθυμούσα να μιλήσω για ένα φαινόμενο που υφίσταται, ζει και αναπνέει στη χώρα μας, αυτό του χρηματισμού. Ας μου επιτραπεί η εκλαΐκευση -αυτό που όλοι μας ονομάζουμε «φακελάκι».

Οι προτάσεις μου, λοιπόν, για την εξάλειψη του φαινομένου εστιάζονται και αφορούν την κοινωνία, ως ζωντανός οργανισμός, τους πολίτες που την απαρτίζουν, αλλά και τα Μ.Μ.Ε..

Το σύστημα υγείας νοσεί και γι' αυτό κατασταλτικό παράγοντα διαδραματίζει ο ρόλος της Πολιτείας, που σήμερα έχει ατονήσει όσο ποτέ άλλοτε και πρέπει να περιλαμβάνει τη μέριμνα και φροντίδα των μελών της. Αυτό θα επιτευχθεί με την άσκηση δίκαιης πολιτικής απέναντι σε κάθε μέλος της, καθώς και με την επιβεβαίωση της έννοιας κράτους – πρόνοιας. Ενός κράτους, δηλαδή, που φροντίζει για όλους τους πολίτες του μέσα από ένα άρτια οργανωμένο σύστημα υγείας και περίθαλψης, στο οποίο θα εφαρμόζονται αυστηρά οι νόμοι. Επιπρόσθετα, καθίσταται αναγκαία η πλήρης εξυγίανση των φορέων και του συστήματος υγείας. Το σύστημα, βέβαια, είναι απρόσωπο, διαθέτει όμως φορείς και εκπροσώπους, όπως γιατρούς, διευθυντές νοσοκομείων, νοσηλευτές, με άμεση συνέπεια και φυσικό επακόλουθο πάντα το ανεύθυνο Υπουργείο και τον αρμόδιο Υπουργό.

Πρέπει, λοιπόν, να καθαρισθεί το ανθρώπινο δυναμικό, να γίνει επιλογή των σωστών ανθρώπων που θα τοποθετηθούν στις κατάλληλες θέσεις. Να απομακρυνθούν όλα εκείνα τα στοιχεία που διαβάλλουν το θεσμό της υγείας και να διωχθούν ακόμα και ποινικά, αφού εμποδίζουν την ομαλή λειτουργία του, καθώς και τη διεκπεραίωση των στόχων.

Στη συνέχεια, πρέπει να ενισχυθεί και να υποστηριχθεί αυτό που ονομάζεται δημόσιο σύστημα υγείας, στο οποίο όλοι ανεξαιρέτως θα έχουν πρόσβαση. Πρέπει να διατεθούν περισσότερα κονδύλια για την υγεία, για να καλυφθούν οι βασικές ανάγκες τουλάχιστον πολλών νοσοκομειακών μονάδων που υπολειτουργούν.

Διαβάζουμε καθημερινά στις εφημερίδες και παρακολουθούμε στα δελτία ειδήσεων για νοσοκομεία που λειτουργούν με λιγότερο προσωπικό απ' αυτό που απαιτείται και ότι πολλά

από τα υπάρχοντα μηχανήματα, όπως οι αξονικοί τομογράφοι, δεν χρησιμοποιούνται με αποτέλεσμα να καταστρέφονται από τις φυσικές φθορές του χρόνου.

Εντοπίζεται, επίσης, ένα πλήθος εργαστηριακών χώρων που μένουν ανεκμετάλλευτοι και επιβάλλεται με κάποιο τρόπο να αξιοποιηθούν, όπως για παράδειγμα, για τη διεξαγωγή επιστημονικών ερευνών, μελετών κ.λπ.. Γιατί λοιπόν δεν διορίζονται γιατροί εφόσον υπάρχουν ανάγκες και υπάρχουν και αδιόριστοι;

Για την αποφυγή, λοιπόν, τέτοιων φαινομένων καθίσταται απαραίτητος ο συνεχής έλεγχος του έμψυχου και του άψυχου δυναμικού. Έτσι, θα λειτουργούν όλα όπως πρέπει και όπως αρμόζει σε κάθε αξιοπρεπές σύστημα υγείας.

Τέλος, ο ρόλος των πολιτών είναι αναγκαίος. Πρέπει οι πολίτες να σταματήσουν να καλλιεργούν καταστάσεις και εντυπώσεις χρηματισμού. Χρειάζεται να αντιμετωπίζουν τα γεγονότα με ψυχραιμία και νηφαλιότητα όσο κρίσιμες και αν είναι οι καταστάσεις που αντιμετωπίζουν. Επίσης, να μην επηρεάζονται από τα Μ.Μ.Ε. που θέτουν το κοινό σε μια άσκοπη διαδικασία αυθυποβολής και πολλαπλασιάζουν καταστάσεις χρηματισμού. Εξάλλου, ας μην ξεχνάμε τα δημόσια ταμεία ασφάλισης στα οποία όλοι υπαγόμαστε και είναι υποχρεωμένα να εξασφαλίζουν στον καθένα από εμάς πλήρη ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, μιας και αποδεσμεύουν ένα σημαντικό ποσοστό των μισθών γι' αυτό το λόγο.

Γιατί, λοιπόν, θα πρέπει να ανταμείβουμε περαιτέρω τη δημόσια υγεία; Χρειάζεται η κρίση και η σκέψη μας να είναι ανεπτυγμένη και βάσει αυτών να λειτουργούμε. Καλό θα ήταν να λειτουργούμε ως υπεύθυνοι και ενεργοί πολίτες από εδώ και πέρα.

Μέσω της δικής μου εμπειρίας θέλησα να ψέξω απάνθρωπες καταστάσεις που με έκανε το σύστημα αλλά και τα λάθη των ατόμων να βιώσω. Γι' αυτό το λόγο θεώρησα σωστό να καταγράψω τις σκέψεις που καιρό με απασχολούσαν και να γίνουν αυτές η απαρχή της δημιουργίας ενός καλύτερου κράτους πρόνοιας που θα παρέχει σε όλους τις ίδιες δυνατότητες, τις ίσες ευκαιρίες και κατ' επέκταση θα γίνει η αρχή της δημιουργίας μιας καλύτερης κοινωνίας, έτσι όπως την φαντάζεται κάθε έφηβος όπως και εσείς οι παρευρισκόμενοι εδώ και που σε αυτή ευελπιστεί να ζήσει. Ας μου επιτραπεί, λοιπόν, να απαιτήσω να επέλθει ένα τέλος σ' αυτόν τον άκρατο χρηματισμό που όλοι μας παράγοντες, φορείς και αποδέκτες, αποκαλέσαμε και αποκαλούμε «φακελάκι».

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος

Βουλευτής, Άρτεμις Μάρκου, από τον Νομό Αττικής.

ΑΡΤΕΜΙΣ ΜΑΡΚΟΥ (Νομός Αττικής): Είμαι πολύ μικρή ή είναι πολύ αργά για μένα, όμως, δεν μπορώ να κοιμηθώ ακόμα. Υπάρχει κάτι που με πνίγει, μπερδεύει τα όνειρά μου, με τρομάζει δεν το βλέπεις; Δεν το αισθάνεσαι; Φοβάμαι σου λέω. Συγγνώμη που ταράζω τον ύπνο σου. Αλήθεια πως κοιμάσαι με τα μάτια ανοικτά; Ποτέ δεν κατάλαβα τους μεγάλους. Έλα, σε παρακαλώ, άκουσέ με. Όχι μην ανοίξεις την τηλεόραση. Αυτή με τρομάζει περισσότερο. Κλείσε το κουτί και άνοιξε τα αυτιά σου να ακούσεις. Εξήγησέ μου, γιατί εσείς οι μεγάλοι έχετε σταματήσει να μιλάτε, να γελάτε, να χαζεύετε. Είστε συνέχεια σκεπτικοί. Τρέχετε συνέχεια και γρήγορα και ποτέ δεν ονειρεύεσθε;

Μα καλά, εγώ καταλαβαίνω ότι συνέχεια είστε σε έναν ύπνο και, όμως, δεν βλέπετε όνειρα, δεν ακούτε τις σκέψεις, την καρδιά σας. Υπάρχουν παιδιά που πεινάνε; Πες μου την αλήθεια, υπάρχουν; Γιατί; Και άλλα που πεθαίνουν και δεν έχουν μαμά και μπαμπά, ούτε βιβλία με εικόνες και γράμματα και το βράδυ, όταν ξαπλώνουν, πονάνε; Μη μου πεις ψέματα, εγώ το είδα στον ύπνο μου. Είδα δύο παιδάκια αγκαλιασμένα και να κλαίνε, να μου λένε ότι φοβούνται και πονάνε και δεν μαθαίνουν γράμματα και ότι ζηλεύουν. Είναι αλήθεια, πες μου, υπάρχουν; Και εγώ φοβάμαι μέσα στο ζεστό μου κρεβάτι; Τι ανόητη που είμαι;

Πες μου, σε παρακαλώ, αυτό το μεγάλο κτίριο με τις φωτεινές επιγραφές που μπαινοβγαίνουν κάτι κύριοι με κοστούμια, αμίλητοι, βιαστικοί, σκυθρωποί, τι είναι; Μας χάλασαν παιδική χαρά, το ξέρεις; Που θα παίζω τώρα; Γιατί τους αφήσατε; Με φοβίζουν αυτά τα χρώματα είναι μαύρα και γκρίζα. Είναι και ψηλό και από εδώ μου κρύβει τη θάλασσα. Να, κοίτα, τώρα μόνο αυτό φαίνεται. Τι είναι, θα μου πεις; Γιατί με κοιτάς έτσι; Τι έπαθαν τα μάτια σου; Τι; Δεν σε πιστεύω. Γιατί δεν αφήνεσαι; Εμένα ντρέπεσαι; Αχ, ας ήμουν στη θέση σου, θα τα άλλαζα τα πάντα. Τώρα γελάς. Πριν δάκρυζες. Τώρα γελάς; Δεν καταλαβαίνω. Εσύ, όταν ήσουν παιδί, φοβόσουν σαν κι εμένα; Τώρα που μεγάλωσες, γιατί δεν κάνεις να τ' αλλάξεις; Διώξε αυτούς τους κακούς κυρίους που με τρομάζουν –και εσένα τρομάζουν, το ξέρω, το νιώθω. Διώξε αυτό το κτίριο, που είναι άσχημο και ψηλό. Μετά δεν θα φοβάμαι και εσύ θα χαμογελάς. Και εγώ θα παίζω στην αλάνα, μαζί θα καθόμαστε εδώ, θα ονειρευόμαστε και θα ταξιδεύουμε με τη θάλασσα. Εσύ θα γίνεσαι παιδί ξανά και θα θυμάσαι και εγώ μεγάλος και θα τα αλλάζω όλα.

Στα βιβλία του σχολείου μου λέει ότι πρέπει να είμαστε περήφανοι για το παρελθόν μας

και να τιμάμε τους ανθρώπους που πολέμησαν και πέθαναν για να είμαστε εμείς σήμερα ελεύθεροι. Τι είναι ελευθερία; Χθες στην τηλεόραση είδα ένα παιχνίδι, που ήταν σε ένα σπίτι μεγάλο, που τραγουδούσαν και χόρευαν, αλλά δεν μπορούσαν να φύγουν και συνέχεια τους παρακολουθούσαν με κάμερες. Μετά, λέει, κάποιος θα κερδίσει πολλά χρήματα, θα είναι διάσημος και όλοι οι δρόμοι θα ανοίγουν ελεύθερα μπροστά του. Αυτό είναι ελευθερία; Να με παρακολουθούν με κάμερες και να με βλέπουν όλοι να τραγουδάω και μετά να κερδίζω χρήματα; Θα βάλω και μία κάμερα εδώ και άλλη στο άλλο δωμάτιο; Ε; Έτσι θα είμαστε ελεύθεροι; Μα, τι έπαθες; Γιατί σκοτείνιασες; Αφού σε έχω δει, το παρακολουθείς και εσύ αυτό. Τι, άλλο είναι η ελευθερία; Μα, πες μου, έχω μπερδευτεί; Στα βιβλία, γιατί λέει ότι κάποιος πέθαναν για να είμαστε ελεύθεροι εμείς; Γιατί; Δεν τραγούδησαν καλά; Έλα, μη νευριάζεις και έλα να παίξουμε. Άκου, εγώ θα κάνω το μεγάλο και εσύ το παιδί. Δεν μπορείς; Γιατί; Έλα, θέλω να παίξουμε. Αφού δεν μπορώ να παίξω στην αλάνα, θα παίξουμε μαζί. Λοιπόν, ξεκινάμε;

Πες μου ένα όνειρο που έκανες, όταν ήσουν παιδί και εγώ θα σου λέω, τι έκανες γι' αυτό, τώρα που μεγάλωσες. Ήθελες τα παιδιά να ήταν χαρούμενα. Οι μεγάλοι να μην τα καταπιέζανε και να μην έκαναν πολέμους. Ήθελες οι γονείς σου να έχουν δουλειά και όλος ο κόσμος να είναι ευτυχισμένος και χαρούμενος, χωρίς πολέμους, ε; Ωραία. Τώρα θα σου πω τι έκανες για όλα αυτά, τώρα που μεγάλωσες. Όλο μου φωνάζεις και μου λες μη και μη και δεν μου χαμογελάς καθόλου. Μετά αφήνεις αυτούς τους κυρίους με τα μαύρα ρούχα, που δεν γελάνε ποτέ, να χαλάνε την παιδική χαρά και να φτιάχνουν τρομακτικά κτίρια και αφού δεν μπορώ να βλέπω τη θάλασσα, δεν με αφήνεις ούτε να την ακούω. Γιατί βάζεις πολύ δυνατά αυτή την τηλεόραση; Συνέχεια παίζει αυτό το χαζοκούτι. Γιατί; Γιατί κάνετε πολέμους; Δεν μπορείτε, αντί να μαλώνετε, να παίζετε; Γιατί σκοτώνονται άνθρωποι, γιατί δεν χαμογελάνε οι άνθρωποι πια; Μα, κλείσε αυτήν την παλιοτηλεόραση. Θέλω να σου πω κάτι. Ακούς; Όχι έτσι. Κλείσε τα μάτια και άκου με την καρδιά.

Στη θάλασσα, που δεν βλέπω πια, εγώ και τα άλλα παιδιά έχουμε τα δικά μας πλοία. Είναι πολεμικά, σαν τα δικά σας. Αλήθεια σου λέω. Τα βάζουμε σε σειρά. Να δεις πώς το λένε... Νηοπομπή, νομίζω, πως είπε η δασκάλα. Μετά ξεκινάμε τον πόλεμο. Ναι, σου λέω, όλοι μαζί. Ξεκινάμε τις κανονιές, αλλά κοίτα, βλέπεις; Δεν είναι βόμβες, από τις κάνες πετάγονται πολύχρωμα λουλούδια. Μύρισέ τα. Σε σημαδεύουν στην καρδιά και χαϊδεύουν τα

όνειρά σου. Γεμίζουν μυρωδιές τη σκέψη σου. Ζωγραφίζουν το χαμόγελο στα χείλη. Αυτά είναι τα δικά μας όπλα. Το ξέρω. Σου αρέσουν και εσένα. Άκου τι θα κάνεις.

Σήκω και πήγαινε στο παράθυρο. Πες μου τι βλέπεις μπροστά σου; Άσχημα μεγάλα κτίρια και πολλά-πολλά αυτοκίνητα. Βλέπεις κάτι όμορφο σε όλα αυτά; Μήπως βλέπεις κάποιο λουλούδι; Ναι, φυσικά και βλέπεις. Τα ψεύτικα, τα πλαστικά λουλούδια μέσα στο βάζο του γραφείου σου. Έλα, αυτά που είναι δίπλα από ένα άλλο κουτί που μοιάζει με τηλεόραση, αυτό, όμως, έχει και κουμπάκια. Αυτό τι κάνει; Τι είναι; Θα μου πεις; Εκεί μπροστά στην οθόνη έχει μία ωραία εικόνα. Κάποια άλογα τρέχουν πάνω στα βουνά. Τι ωραία εικόνα που είναι. Και, όμως, είναι τόσο άσχημη. Γιατί; Με ρωτάς γιατί; Γιατί είναι ψεύτικη, γι' αυτό. Δεν πρόκειται να δεις ποτέ άλογα να τρέχουν, ούτε πραγματικά λουλούδια, ούτε θα παίξεις στην αλάνα μαζί μου. Δεν θα ονειρευτείς, πως είσαι παιδί. Δεν θα είσαι ποτέ ευτυχισμένος. Θέλεις να σου πω το γιατί; Γιατί και εσύ είσαι ένας από αυτούς με τα γκρίζα κοστούμια, που μπαινοβγαίνουν στα μεγάλα κτίρια, βιαστικοί, ανήσυχτοι, αγχωμένοι. Σαν αυτούς που τρομάζουν τα όνειρά μου.

Μη στραβοκοιτάς τους εργάτες που φτιάχνουν το κτίριό σου. Μην τους αποφεύγεις. Σταμάτα και ρώτα τους ποια είναι τα δικά τους όνειρα. Είναι ευτυχισμένοι; Δεν τολμάς, ε; Φοβάσαι μη σε παρεξηγήσω; Ή μήπως φοβάσαι τον άλλο κύριο που δουλεύετε μαζί; Μήπως αύριο δεν σου μιλήσει, επειδή κουβέντιαζες με τους εργάτες. Νομίζει πως είναι ντροπή να μιλάς με ανθρώπους που δεν φοράνε γκρίζα κοστούμια και γυαλιστερά παπούτσια. Μα, γιατί είστε τόσο κακοί, εσείς οι μεγάλοι; Ποιος σας έκανε κακό; Ποιος σας έμαθε να είστε κακοί; Πέστε μου. Φέρτε τον στη θάλασσα, να του πούμε πώς είναι να είσαι παιδί, με όνειρα και ελπίδες. Το ξέρω, θα του αρέσει.

Είσαι λυπημένος; Σε στενοχώρησα; Συγχώρα με, αλλά έχω διαφορετικά όνειρα από εσένα. Δεν μου αρέσουν τα γυαλιστερά σου παπούτσια. Περπατάνε μόνο σε μεγάλα κτίρια και σε ασφαλωμένους δρόμους. Περνάνε τα χρόνια. Τα κτίρια ψηλώνουν. Τα λουλούδια γίνονται λιγότερα. Τα παιδιά εγκαταλείπουν τις αλάνες και μεγαλώνουν. Η ζωή συνεχίζεται. Ένα παραμύθι είναι, άλλωστε. Μια βόλτα στη ζωή του καθένα, από όλους μας.

Κάτι ακούω. Μα, τι είναι; Τι έπαθα; Θυμήθηκα τα παλιά, όταν ήμουνα παιδί, όταν ο κόσμος για μένα ήταν μόνο χρώματα; Ένα παιδί με κοιτάει τώρα, μέσα στα μάτια. Είναι το παιδί μου. Κάτι ψιθυρίζει. Είμαι πολύ μικρή και είναι πολύ αργά για μένα. Όμως, δεν μπορώ να κοιμηθώ. Υπάρχει κάτι που με πνίγει. Μπερδεύει τα όνειρά μου. Με τρομάζει. Ευχαριστώ.

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Χαρά Οικονομίδη, από το Νομό Άρτας.

ΧΑΡΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗ (Νομός Άρτας): Αξιότιμη, κυρία Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι Έφηβοι Βουλευτές, εδώ και περίπου 7 μήνες η ελληνική κοινή γνώμη συγκλονίζεται από ένα πρωτοφανές στην τραγικότητά του περιστατικό, ένα έγκλημα με θύμα ανήλικο. Δεν είναι άλλος από τον μικρό Άλεξ, που το μυστήριο καλύπτει ακόμα την εξαφάνιση του. Μάλιστα, οι φερόμενοι ως δράστες, είναι ανήλικοι, Πράγμα που, αν μη τι άλλο, γεννά το ερώτημα: Τι μπορεί να οδήγησε μια παρέα παιδιών να γίνουν πρωταγωνιστές μιας, από ό,τι φαίνεται, τόσο αποτρόπαιας πράξης; Πώς είναι δυνατόν εντεκάχρονα παιδιά, με την αθωότητα που φυσιολογικά χαρακτηρίζει την ηλικία τους, να μεταμορφώνονται από τη μια στιγμή στην άλλη σε αδίστακτους κακοποιούς; Οι προβληματισμοί που τίθενται είναι πολλοί. Το συμπέρασμα είναι ένα, η βία γεννά βία.

Βρισκόμαστε στον 21ο αιώνα και ενώ συντελούνται πολλά βήματα προόδου, δεν ασχολούμαστε, φαίνεται, όσο θα έπρεπε με τα υπάρχοντα παιδιά, που γεννιούνται και πεθαίνουν, πριν καλά-καλά συνειδητοποιήσουν τι είναι ζωή. Υπάρχουν παιδιά που είναι προνομιούχα, που μεγαλώνουν σε οικογένειες, που χωρίς να γνωρίζουν νόμους και επιταγές, τα αγκαλιάζουν με την αγάπη και τη στοργή τους. Δίπλα σε αυτά τα παιδιά, υπάρχουν και τα παιδιά ενός κατώτερου θεού, τα οποία δεν γνώρισαν ποτέ μια ζεστή αγκαλιά, έγιναν ενήλικες, πριν καλά-καλά γίνουν παιδιά, μεγάλωσαν απότομα, βίαια. Μόνα και εγκαταλειμμένα, σύγχρονοι Όλιβερ Τουίστ σε μία κοινωνία που κόπτεται πως το μέλημα της είναι η υγιής ανάπτυξη των παιδιών. Αυτά τα παιδιά, ωρίμασαν και σάπισαν, ταυτόχρονα, γιατί κάποιοι που λέγονται γονείς, φρόντισαν να κάψουν ότι όμορφο υπάρχει στην ψυχή ενός παιδιού.

Τα περιστατικά σοκάρουν και οι όποιες αποκλίσεις έχουν μια συνισταμένη. Την εγκατάλειψη, την αδιαφορία, την εκμετάλλευση.

Όσο, όμως και αν εξοργιζόμαστε και «χύνουμε κροκοδείλια δάκρυα» δεν εξαγνίζουμε την ψυχή μας, δεν εκπληρώνουμε το χρέος μας, αλλά «κοιμίζουμε» τη συνείδησή μας. Οι ευθύνες είναι μεγάλες. Πρωταρχικό καθήκον μας είναι, λοιπόν, να εξοπλίσουμε τα ιδρύματα με ειδικούς ψυχολόγους, κοινωνικούς λειτουργούς και δασκάλους, που θα προσφέρουν στα παιδιά – θύματα της εκμετάλλευσης ένα μέρος να μείνουν, ψυχολογική υποστήριξη, καθώς και την εκμάθηση μιας τέχνης, με στόχο την επανένταξή τους στην κοινωνία.

Επίσης, η ίδρυση ειδικών γραφείων, που θα είναι υπεύθυνα για την επανασύνδεση των απαχθέντων παιδιών με τις οικογένειες τους αποτελεί ένα εξίσου σημαντικό βήμα για την εξάλειψη του προβλήματος. Πάνω απ' όλα, όμως, οφείλουμε όλοι μας και ο καθένας χωριστά, να δεχθούμε αυτά τα άτομα να ζήσουν δίπλα μας. Γιατί δεν είναι λίγες οι φορές που θεωρητικά σχεδιάζουμε ένα σωρό μέτρα, αλλά τελικά αρνούμαστε οι ίδιοι την ένταξή τους στην κοινωνία μας.

Έτσι, λοιπόν, αν θέλουμε να ελπίζουμε στο μέλλον για πιθανή ελαχιστοποίηση του φαινομένου της παιδικής κακοποίησης χρειάζεται να επικεντρωθούμε στην παιδεία, στην μόρφωση. Βρισκόμαστε στον 21^ο αιώνα. Σίγουρα πολλές ανακαλύψεις θα γίνουν και πολλά τεχνολογικά επιτεύγματα, όμως, τα παιδιά θα αντιμετωπίζουν πάντα τα ίδια προβλήματα. Ας σκύψουμε με αγάπη και ενδιαφέρον σε αυτά τα πλάσματα και ίσως τότε ο κόσμος θα γίνει καλύτερος.

Στο σημείο αυτό γίνεται διάλειμμα για 30'.

ΜΕΤΑ ΤΗ ΔΙΑΚΟΠΗ

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Επαναλαμβάνεται η διακοπείσα συνεδρίαση.

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Κυριακή Κωνσταντινίδου, από το Νομό Ξάνθης.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ (Νομός Ξάνθης): Αξιότιμη κυρία Πρόεδρε, αγαπητοί φίλες και φίλοι Έφηβοι Βουλευτές, με αφορμή το πρόβλημα τετραπληγίας του πατέρα μου εδώ και μερικά χρόνια, θα ήθελα και εγώ να εκφράσω τους προβληματισμούς μου και τις παρατηρήσεις μου, καθώς και να καταθέσω τις προτάσεις μου όσον αφορά στο Σύστημα Υγείας της Ελλάδας και πιο συγκεκριμένα για την έλλειψη κέντρων αποκατάστασης.

Κατά τη διάρκεια της νοσηλείας των ασθενών στα νοσοκομεία και κυρίως μετά τη νοσηλεία δεν δίνεται ιδιαίτερη προσοχή στην αποκατάσταση. Γι' αυτό το λόγο και στην Ελλάδα δεν υπάρχουν πολλά κέντρα αποκατάστασης και όσα υπάρχουν αντιμετωπίζουν έλλειψη προσωπικού και εξοπλισμού.

Τις περισσότερες φορές αναλαμβάνουν την αποκατάσταση οι οικογένειές τους αποκλειστικά, με αποτέλεσμα την οικονομική και ψυχολογική επιβάρυνσή τους. Επίσης,

κάποιοι ασθενείς παραπέμπονται στο εξωτερικό και γι' αυτό το λόγο τα ασφαλιστικά ταμεία της Ελλάδας επιβαρύνονται οικονομικά. Να σας πω μόνο ότι 500 ασθενείς ετησίως παραπέμπονται στο εξωτερικό και μόνο 200 θέσεις υπάρχουν διαθέσιμες στην Ελλάδα για αποκατάσταση.

Θα ήθελα να σας καταθέσω τις προτάσεις μου. Πρώτα και κύρια τη δημιουργία κέντρων αποκατάστασης σε όλη τη Χώρα, που θα είναι πλήρως εξοπλισμένα και θα έχουν καταρτισμένη προσωπικό για την καλύτερη δυνατή λειτουργία τους. Οι τακτικές συναντήσεις, η οργάνωση και η εφαρμογή προγραμμάτων θα έχουν ως αποτέλεσμα τη σωματική, ψυχολογική υποστήριξη του πάσχοντος, καθώς και της οικογένειάς του. Παρ' όλο που θα είναι δαπανηρά τα κέντρα αποκατάστασης, πιστεύω ότι θα ωφελήσουν πολύ τη Χώρα μας, καθώς θα υπάρχουν νέες θέσεις εργασίας, αλλά και γιατί όχι να δεχόμαστε ασθενείς από τις γειτονικές χώρες, οπότε η Ελλάδα θα έχει οικονομικό όφελος, αφού τα ασφαλιστικά ταμεία δεν θα επιβαρύνονται.

Ελπίζω οι προτάσεις μου να ληφθούν υπόψη από τους αρμοδίους.

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Ιωάννης Μιχόπουλος από τις Σέρρες.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΙΧΟΠΟΥΛΟΣ (Νομός Σερρών): Αξιότιμη κυρία Πρόεδρε, φίλοι και φίλες Έφηβοι Βουλευτές, όπως πολλοί, ίσως, γνωρίζετε, η εποχή μας έχει χαρακτηριστεί ως περίοδος μεγάλων επιτευγμάτων, αλλά και ριζικών κοινωνικών μεταβολών και έντονων αντιφάσεων. Ενώ παρατηρείται ακμή του υλικότεχνικού πολιτισμού, ο ηθικοπνευματικός πολιτισμός, δυστυχώς, χωλαίνει.

Μέσα σ' αυτήν την αντιφατική πραγματικότητα, καλούμαστε να αντιμετωπίσουμε μείζονα κοινωνικά προβλήματα. Καθημερινά ερχόμαστε σε επαφή με πολλά από αυτά. Χαρακτηριστικά αναφέρω τα φαινόμενα κοινωνικής παθογένειας (βία, εγκληματικότητα, ναρκωτικά, αλκοόλ, ανεργία κ.ά.). Αίτιά τους, αρκετές φορές, είναι οι προκαταλήψεις, τα στερεότυπα, η ξενοφοβία, η ανασφάλεια, ο μιμητισμός, το άγχος και οι οικογενειακές κατευθύνσεις. Παρόλα αυτά, ενώ εντοπίζουμε την πηγή όξυνσης των φαινομένων, αδυνατούμε να προβούμε σε οργανωμένες και ατελέσφορες λύσεις, με αποτέλεσμα τα προβλήματα να διαιωνίζονται.

Θα αναφερθώ σε συγκεκριμένα παραδείγματα, χωρίς τάση γενίκευσης. Πιο

συγκεκριμένα, το θέμα, που θα με απασχολήσει, είναι η ευαισθησία και η ευθύνη των πολιτών απέναντι στα μεγάλα κοινωνικά προβλήματα, μια ευαισθησία που πηγάζει από την ψυχή και εμπλουτίζεται με προσωπικά βιώματα και προσωπικές εμπειρίες.

Ένα από αυτά τα προβλήματα είναι η αντιμετώπιση των ναρκομανών. Πολλοί τάσσονται υπέρ της υγιούς επανένταξης των ναρκομανών στην κοινωνία και υπέρ της δημιουργίας κατάλληλης υποδομής για εύρεση εργασίας. Ταυτόχρονα, όμως, αρκετοί απορρίπτουν την ένταξή τους στην κοινωνία μας. Έτσι, παρουσιάζεται το οξύμωρο σχήμα της ευαισθησίας με την άρνηση και την αποδοκιμασία. Επιπρόσθετα, οι κρατούμενοι των σωφρονιστικών ιδρυμάτων δε θα μπορούσαν να απουσιάζουν από αυτήν την πλάνη της ορθολογικής και δημοκρατικής αντιμετώπισης. Επιθυμούμε να τους δοθεί η ευκαιρία να εξασφαλίσουν μια προσωρινή, έστω, δουλειά, για να αποδεσμευτούν από τις ενοχές και το άγχος της κρίσης, αλλά δεν παραλείπουμε να τους κλείνουμε την πόρτα της κοινωνίας μας, να τους αποκλείουμε από το όνειρο της προνομιακής ισότιμης μεταχείρισης και να τους κολλούμε την ταμπέλα «φυλακισμένος ίσον ανεπιθύμητος».

Βεβαίως δεν είναι μόνο αυτά. Το θέμα των τσιγγάνων, των ομοφυλόφιλων και των μειονοτήτων δε θα μπορούσε, δυστυχώς, να αποτελεί εξαίρεση. Πολλοί υποστηρίζουν ότι, αφού ζούμε σε μια δημοκρατική κοινωνία, θα πρέπει να σεβαστούμε τις αρχές, τις υποχρεώσεις και τα ατομικά δικαιώματα όλων των πολιτών. Μόνο που τίποτα από αυτά δε σεβόμαστε, όταν εναποθέτουμε το πρόβλημα από γειτονιά σε γειτονιά, από πόλη σε πόλη, από κοινωνία σε κοινωνία. Το ερώτημα, που γεννιέται μέσα από αυτήν την αντίφαση, είναι το γιατί. Γιατί να στερούμε από αυτές τις κατηγορίες τα ατομικά δικαιώματα; Γιατί να κονιορτοποιούμε κάθε προσπάθεια μετάβασης από το όνειρο στην επιθυμητή πραγματικότητα; Γιατί να αντιστρατεύουμε στους νέους ένα «όχι»; Ένα «γιατί» αιωρείται μέσα σε ένα αδιόρατο πλέγμα συμφερόντων, σ' ένα σύννεφο ρατσιστικής συμπεριφοράς.

Είναι καιρός η Πολιτεία να αντιμετωπίσει οριστικά προβλήματα, όπως αυτά. Είναι αδήριτη ανάγκη και υποχρέωσή της, αν θέλει να τηρεί τις προδιαγραφές μιας πολυπολιτισμικής ευρωπαϊκής κοινωνίας στην οποία διακυβεύονται αγαθά, αρετές και υπηρεσίες, να φροντίσει για την τήρηση των αρχών, που η ίδια επιβάλλει.

Σαφώς χρειάζεται και ατομική βελτίωση. Με τη συνεργασία Πολιτείας και πολίτη θα καταλήξουμε σ' ένα επιθυμητό στάδιο και τότε μόνο τότε θα λεγόμαστε υπεύθυνοι Έλληνες

πολίτες. Μόνο τότε θα έχουμε προσδιορίσει τον όρο «Δημοκρατία». Χρειάζεται, επομένως, θέληση, επιμονή και υπομονή για την επίτευξη αυτού του δύσκολου, αλλά όχι ακατόρθωτου στόχου.

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Νίνης Χρήστος, από την Α΄ Αθηνών.

ΝΙΝΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ (Α΄ Αθηνών): Αξιότιμη κυρία Πρόεδρε, αγαπητοί Έφηβοι Βουλευτές, βρισκόμενος, πλέον, στην τρίτη τάξη λυκείου και συζητώντας συνεχώς με τους συμμαθητές μου, καταλαβαίνω πως αυτό που τους απασχολεί περισσότερο, είναι το ζήτημα της εργασίας.

Η εργασία αποτέλεσε και αποτελεί μέσο διαρκούς απελευθέρωσης του ανθρώπου, νόημα ζωής, όρο και προϋπόθεση του πολιτισμού του. Θεωρείται θεμελιώδες ανθρώπινο δικαίωμα, καθώς διασφαλίζει την προσωπική ανεξαρτησία - ως μην ξεχνάμε πως οι γυναίκες ένα μέρος της χειραφέτησής τους το απέκτησαν μέσω της εργασίας τους- και την αξιοπρέπεια. Ταυτόχρονα, η εργασία αποτελεί βασικό καθήκον και κύρια προϋπόθεση ένταξης του ατόμου στην ομάδα, εφόσον έτσι ο καθένας επωμίζεται τη δική του ευθύνη για το συλλογικό συμφέρον και την ομαδική πρόοδο.

Όσο, όμως, οργανώνεται το δικαίωμα της εργασίας τόσο οξύνεται το πρόβλημα της ανεργίας. Ανατρέχοντας στο παρελθόν, αλλά και παρατηρώντας το παρόν, θα δούμε ότι οι αιτίες διεύρυνσης της ανεργίας σχετίζονται με τις επικρατούσες, ανά εποχή, κοινωνικές, οικονομικές, πολιτικές και πολιτιστικές συνθήκες.

Πιο συγκεκριμένα, στην εποχή μας, εποχή της τεχνολογίας, η ανάπτυξή της, παρά τις πολλές και ευεργετικές για τον άνθρωπο συνέπειες, που έχει επιφέρει, ευθύνεται και για την αχρήστευση πολλών εργαζομένων, καθώς η τελειοποίηση της μηχανής έχει παραγκωνίσει τον άνθρωπο.

Η διεθνοποίηση της οικονομίας, η απελευθέρωση των αγορών, η εξέλιξη των επικοινωνιών και των μεταφορών, άλλαξε τον παγκόσμιο χάρτη της αγοράς εργασίας. Οι οικονομικές κρίσεις, πλέον, μεταδίδονται ταχύτατα σε όλο τον κόσμο. Έτσι, οι αντιδράσεις, που προκαλούνται στις οικονομίες των χωρών, είναι αλυσιδωτές από κράτος σε κράτος.

Η ολοένα και ισχυρότερη πίεση, που δέχονται οι μικρότερες επιχειρήσεις από τις αλυσίδες καταστημάτων και τις πολυεθνικές, αλλά και η υψηλή φορολογία και πολλές φορές οι παράλογες απαιτήσεις λειτουργίας των συνοικιακών επιχειρήσεων, συντελούν προς αυτή την

κατεύθυνση. Βέβαια, αυτό είναι φυσικό να συμβαίνει, αφού το κράτος δεν κερδίζει τόσα από μια μικρή συνοικιακή επιχείρηση όσο από μια πολυεθνική ή από τις αλυσίδες καταστημάτων. Αφήνει να λειτουργούν οι συνοικιακές επιχειρήσεις με απάνθρωπες συνθήκες εργασίας, μη τηρώντας τα συμφωνημένα ωράρια και μη δίνοντας τους απαιτούμενους μισθούς.

Στη διόγκωση, όμως, της ανεργίας συμβάλλουμε και εμείς οι ίδιοι, ως άτομα. Στο διαρκή αγώνα μας για να αποκτήσουμε όλο και περισσότερα αγαθά, αφού έτσι μας προστάζουν τα Μ.Μ.Ε. και οι νοοτροπίες της εποχής μας, καλύπτουμε περισσότερες από μια θέσεις εργασίας από άτομα, που τις έχουν περισσότερο ανάγκη.

Η στέρηση, όμως, του δικαιώματος εργασίας από αυτούς τους ανθρώπους έχει τις γνωστές άσχημες επιπτώσεις στην ατομική και συλλογική ζωή τους. Το άνεργο άτομο δεν ενδιαφέρεται πλέον για τα κοινά, είναι απράγμων απέναντι στους συνανθρώπους του, δεν μπορεί να ικανοποιήσει τις βασικές του ανάγκες και περιθωριοποιείται. Αυτή η περιθωριοποίηση τον οδηγεί σε αντικοινωνικές εκδηλώσεις, σε εκδηλώσεις ξενοφοβίας, ρατσισμού και βίας.

Όλες οι αρνητικές επιπτώσεις της ανεργίας στο άτομο και την κοινωνία θα μπορούσαν να είχαν αποφευχθεί, εάν υπήρχε καλύτερη οργάνωση της οικονομίας της χώρας.

Πρώτα απ' όλα, επιβάλλεται ένας οικονομικός ανασχεδιασμός και προγραμματισμός για την τόνωση της επιχειρηματικής δραστηριότητας. Το κράτος θα πρέπει να αφήνει τις ξένες επιχειρήσεις να έρχονται και να επενδύουν στη χώρα μας και όχι να τις εμποδίζει με γραφειοκρατικές διαδικασίες. Επίσης, ένα πρόγραμμα αποκέντρωσης, με προσφορά κινήτρων για την επιστροφή στην ύπαιθρο, θα βοηθούσε σημαντικά, αφού έτσι θα αξιοποιούνταν οι πλουτοπαραγωγικές πηγές του τόπου εκτός των μεγάλων πόλεων. Αναγκαία κρίνεται η ενημέρωση των νέων για τις συνθήκες, που επικρατούν στην αγορά εργασίας, ώστε να προσανατολιστούν σε επαγγέλματα, που θα ανταποκρίνονται στις κοινωνικές ανάγκες και όχι σε ήδη κορεσμένα. Αυτό μπορεί να καταστεί εφικτό μέσω του προγράμματος του σχολικού επαγγελματικού προσανατολισμού, το οποίο απαιτείται να είναι πλήρως εκσυγχρονισμένο με όλα τα νέα δεδομένα της αγοράς. Είναι καιρός το σχολείο να αποκτήσει ένα πιο ουσιαστικό ρόλο στη ζωή των νέων, ώστε να τους βοηθήσει στις αποφάσεις, που θα πάρουν στη ζωή τους.

Επιπλέον, ένα άλλο ριζοσπαστικό μέτρο θα ήταν η συνταξιοδότηση των εργαζομένων σε

νεαρότερη ηλικία. Αυτό θα βοηθούσε στο να ανοιχτούν νέες θέσεις εργασίας, τις οποίες θα επάνδρωναν άτομα ικανά, φιλόδοξα και κυρίως νέα.

Εκτός των άλλων, η Πολιτεία θα πρέπει να δώσει βαρύτητα στην αποτελεσματική λειτουργία των φορέων στήριξης των ανέργων. Κινήσεις, όπως η παροχή οικονομικών επιδομάτων, η ένταξη των ανέργων σε προγράμματα εύρεσης εργασίας και οι επιδοτούμενες θέσεις εργασίας, θα βοηθούσαν σημαντικά τα άτομα αυτής της κοινωνικής τάξης να αποκατασταθούν επαγγελματικά.

Συγκεφαλαιώνοντας, μπορούμε εύκολα να αντιληφθούμε την εξαιρετική θέση, που κατέχει η εργασία στη ζωή του ανθρώπου, αλλά και να αισθανθούμε τα κενά, που προκαλεί η έλλειψή της στο άτομο και στην κοινωνία. Συντονισμένες προσπάθειες και συλλογική διάθεση για δράση, είναι οι βάσεις για την επίλυση αυτού του προβλήματος. Αυτό, όμως, που σίγουρα περιπεύει, είναι οι συνήθεις ρητορικές αερολογίες από την πλευρά των πολιτικών. Σας ευχαριστώ πολύ.

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Ελένη Νίκα, από την Α΄ Αθηνών.

ΕΛΕΝΗ ΝΙΚΑ (Α΄ Αθηνών): Αξιότιμη κυρία Πρόεδρε, αγαπητό ακροατήριο, είναι γεγονός ότι στην εποχή μας διατηρούνται ακόμη τρόποι σκέψης και δράσης και το χειρότερο είναι ότι νέοι άνθρωποι τους υιοθετούν. Ο λόγος μου για τα νεοφασιστικά και τα νεοναζιστικά κόμματα, που καταπατώντας την έννοια του ανθρώπου, ως ελεύθερου και δημοκρατικού όντος, συνεχίζουν να προσελκύουν στους κόλπους τους καινούργια μέλη. Αυτό, που τα χαρακτηρίζει, είναι ο πάσης φύσης ρατσισμός, φυλετικός και κοινωνικός. Αυτό που στ' αλήθεια με φοβίζει είναι η αναβίωση του φασισμού με την παρουσία αυτών των κομμάτων στις ευρωπαϊκές χώρες και την ενίσχυση της εκλογικής τους δύναμης.

Ας αφήσουμε για λίγο στην άκρη τους φαρισαϊσμούς. Σ' όλη την Ευρώπη, αλλά και την Ελλάδα, τα νεοφασιστικά κόμματα πληθαίνουν και ενδυναμώνονται συνεχώς. Ιδέες και πιστεύω, που έρχονται σε ρήξη με τη δεοντολογία του ανθρώπινου γένους, αναπτύσσονται στο μυαλό και στην ψυχή των οπαδών τους. Οι ακραίες συμπεριφορές, οι ακραίες στάσεις και πράξεις κάνουν τον υπόλοιπο κόσμο να φοβάται για το τι μπορεί να συμβεί ανά πάσα στιγμή σε κάποιον που αντιπαρατίθεται σ' αυτούς τους σκεπτικισμούς. Η Πολιτεία θα αφήσει αυτό το φαινόμενο να εξαπλώνεται και να διαδίδεται σε ευρύτερο φάσμα; Εμείς θα μείνουμε με

σταυρωμένα τα χέρια; Πρέπει να κατανοήσετε το εξής. Δεν είναι απαραίτητο κάποιος να συμμορφώνεται με γνώμες, που δεν πιστεύει ούτε να βιάζεται να βγάλει συμπεράσματα. Απαλλαγείτε, επιτέλους, από δειλίες και προκαταλήψεις. Δείτε αυτό που η βιασύνη και η θέση σας δε σας επιτρέπουν να δείτε, τον τρόπο λειτουργίας της κοινωνίας, όπου η ομορφιά και η καλοσύνη μπορούν να υψώσουν τη ζωή.

Το ίδιο πράγμα είμαστε όλοι, αίμα, σάρκα και οστά. Ερχόμαστε για τόσο λίγο σε αυτή τη ζωή. Παίζουμε το ίδιο παιχνίδι με τους ίδιους κανόνες. Υπάρχει κανείς που πιστεύει, ότι το να ασχημίζουμε τη ζωή μας μετατρέποντάς τη σε μια βεβιασμένη πλάνη, που αρνείται τη διαφορετικότητα, έχει κάποια σημασία; Στην ουσία δεν εντοπίζονται διαφορές ανάμεσα στα όντα που υπακούουν στους υπέρογκους νόμους, που κάποιος ή κάτι έθεσε στο σύμπαν. Οι τρόποι αντιμετώπισης του φαινομένου μας δείχνουν ότι όλα μπορούν να ανατραπούν από εμάς, αρκεί να το θέλουμε.

Πρέπει, λοιπόν, να διαμορφώσουμε μια υγιή πολιτική συνείδηση, που απαλλάσσει από τον ιδεολογικό και εθνικιστικό δογματισμό και δίνει περιθώρια να διαπιστώσουμε και να ανεχθούμε την ύπαρξη της διαφορετικότητας. Το σχολείο θα πρέπει να παρέχει και ηθική διαπαιδαγώγηση, δίνοντας ερεθίσματα για την αφομοίωση αξιών και ιδανικών και με κύριο μέσο το παράδειγμα. Πρέπει να καλλιεργεί τη δημοκρατική αγωγή με τη δημιουργία δημοκρατικού κλίματος στην τάξη και τη γνωριμία με τις δημοκρατικές αρχές, που το άτομο θα ακολουθήσει στην κοινωνία.

Από την άλλη πλευρά τα Μ.Μ.Ε. πρέπει να είναι φιλελεύθερα, έντιμα, να έχουν αίσθηση της κοινωνικής τους ευθύνης, μαχητικά, να σέβονται την αλήθεια και τη γνώμη κάθε πολίτη. Να αποφεύγουν τη «λασπολογία» και το λαϊκισμό. Να προσπαθούν να αποτελέσουν θεμέλιο του δημοκρατικού πολιτεύματος και κάθε δημοκρατικού θεσμού, αδέσμευτα από προκαταλήψεις, φανατισμούς και κάθε είδους ιδιοτελείς σκοπούς. Ο αλτρουισμός, ο πλουραλισμός των απόψεων και η πολυφωνία πρέπει να αποτελούν τα κύρια χαρακτηριστικά της λειτουργίας τους.

Κλείνοντας, το μόνο που μπορώ να ευχηθώ είναι κάποτε όλοι μας να καταλάβουμε ότι περισσότερα είναι όλα όσα μας ενώνουν, παρά αυτά που μας χωρίζουν και να αγωνιστούμε για ένα καλύτερο μέλλον.

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος

Βουλευτής, Αλεξάνδρα Παναγοπούλου, από την Κόρινθο.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΥ (Νόμος Κορινθίας): Αξιότιμη κυρία Πρόεδρε, θα ήθελα να θίξω στη σημερινή συνεδρίαση το μείζον θέμα του ρατσισμού. Δεν θα σταθώ στον ευρύ τομέα της έννοιας, αλλά ειδικότερα στο ρατσισμό στο ίδιο σχολικό περιβάλλον.

Δεν είναι λίγες οι φορές, που οι έφηβοι παρασυρόμενοι από το γόητρο της ηλικίας τους οδηγούνται σε μικρές και μεγάλες μορφές ρατσισμού. Θα ξεκινήσω από κάτι απλό, με τα σημερινά δεδομένα αυτής της κοινωνίας. Αρκετές είναι οι φορές που στις συζητήσεις των μαθητών κυριαρχούν θέματα, τα οποία αναφέρονται στην πλειοψηφία τους στην ενδυμασία των υπόλοιπων συμμαθητών τους. Εάν ο «χ» ή ο «ψ» φοράει ακριβά ρούχα και ποιος θα είναι, τελικά, ο δικός μας τύπος. Πραγματικά, είναι λόγια εφήβων, σκέψεις και κριτήρια μαθητών για την επιλογή της δικής τους συντροφιάς. Η κοινή ενδυμασία θα εξισορροπούσε τέτοιου είδους καταστάσεις και θα δημιουργούσε την υγιή άμιλλα που κάθε έφηβος από εμάς έχει ονειρευτεί. Για το λόγο αυτό οι ενιαίες στολές θα έπρεπε να επαναφερθούν στα σχολεία, για μια κοινωνία ισότιμη και δημοκρατική.

Επίσης, είναι απαράδεκτα τα άκρως ρατσιστικά σχόλια ορισμένων μαθητών απέναντι σε αλλοδαπούς μαθητές. Αυτοί δεν είναι παιδιά ενός κατώτερου θεού, αλλά το δικό μας οφείλουμε να κρίνουμε αυστηρά, διότι, κάθε δείγμα ρατσιστικής διάθεσης μαρτυρά την ελλιπή παιδεία, που κατέχει ο καθένας μας. Ένας έφηβος με υψηλά ιδανικά, σωστή παιδεία και τα κατάλληλα πρότυπα δεν επιτρέπεται να διακατέχεται από στερεότυπες αντιλήψεις, κυρίως, όχι του ίδιου ατόμου, αλλά μιας ολόκληρης κοινωνίας. Η αιτία του προβλήματος εντοπίζεται κάπου εδώ.

Σας ερωτώ, μήπως δεν λαμβάνουμε τα σωστά ερεθίσματα; Μήπως δεν έχουμε την κατάλληλη παιδεία; Η αλήθεια είναι, πως οι νέοι συνηθίζουν να επιρρίπτουν στις επιπτώσεις των πράξεών τους στους μεγάλους. Οφείλουμε, όντας τα νέα θεμέλια αυτής της χώρας να αποκτήσουμε τα απαραίτητα εφόδια, για να γεμίσουμε αυτή την κοινωνία με οράματα και όνειρα, έχοντας, βέβαια, ως απώτερο σκοπό την πραγματοποίησή τους. Όταν εμείς με τη σειρά μας καταταγούμε στον κόσμο των μεγάλων είναι επιθυμία μου και πιστεύω και δική σας να νιώθουμε υπερήφανοι για αυτό τον κόσμο που θα παραδώσουμε στους νέους εφήβους και στις νέες γενεές. Να είναι ένας κόσμος καλύτερος χωρίς κοινωνικές διακρίσεις, δίχως κάθε είδους εμπόδια προς την ευδαιμονία των πολιτών αυτής της «κατακρεουργημένης» κοινωνίας.

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Το λόγο έχει η τελευταία ομιλήτρια από τον κατάλογο των ομιλητών η Έφηβος Βουλευτής, Αγγελική Κωστάρα, από την Κόρινθο.

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΚΩΣΤΑΡΑ (Νομός Κορινθίας): Αξιότιμη κυρία Πρόεδρε, θα ήθελα να αναφερθώ στο θέμα των ναρκωτικών. Όταν κάποιος ξεκινάει καπνίζοντας ένα τσιγάρο οπίου, πιστεύει ότι κρατάει τον κόσμο στα χέρια του. Πιστεύει ότι, όλα μπορούν να πραγματοποιηθούν. Δεν είναι, όμως, έτσι. Δεν ξέρει ότι πίσω από αυτό το τσιγάρο κρύβονται γενεές ανθρώπων που προσπαθούν να υποσκάψουν τον ίδιο, την προσωπικότητά του, την ελευθερία του.

Κάποιος δίχως έγνοιες, φόβους, ανασφάλειες και προβλήματα δεν λέγεται έφηβος. Αυτοί, όμως, που έχουν αυτά τα προβλήματα οφείλουν να μην καταφεύγουν στα ναρκωτικά και να βρίσκουν σε αυτά ένα καταφύγιο. Ωστόσο όταν βρίσκεσαι υπό την επήρεια ξέρεις ότι όλα είναι όμορφα, ότι όλοι σ' αγαπούν κ.λπ.. Όταν, όμως, «αποβιβαστείς από το μαγικό χαλί» που σε έχουν πάει τα ναρκωτικά καταλαβαίνεις, ότι έχεις «προσγειωθεί» σε μία ατελείωτη και ατέρμονη σήψη, σε μία διαφθορά, όπου αυτοί που προωθούν τα ναρκωτικά είναι ίσως και τα κεφάλια αυτού του κράτους. Τρέμεις κάθε βράδυ κάθε φορά που έρχεται στο μυαλό σου, ότι αύριο οφείλεις να πας στο σχολείο, το οποίο είναι γεμάτο τρύπες όπως μία δαχτυλήθρα. Να πας στο φροντιστήριο, το οποίο είναι πλούσιο σε λόγια, αλλά μέσα σε μία κενότητα. Ουρλιάζεις, όταν σου επιβάλλουν να φοράς τα τέλεια ρούχα και σε επιπλήτουν όταν φοράς το σκισμένο τζιν.

Όχι, δεν είναι έτσι. Η ζωή είναι να την κάνεις, όπως θέλεις εσύ. Όχι, όμως, με το να καταφεύγεις στα ναρκωτικά και να επιβαρύνεις τους γύρω σου, την οικογένειά σου διότι σκέπτονται ότι ίσως να φταίνε αυτοί. Ίσως να φταίνε οι γονείς, αλλά ίσως να φταίνε και άλλοι πιο «μεγάλοι» από αυτούς, που πριν έχουν προνοήσει γι' αυτούς. Κραυγάζεις όταν πρέπει να είσαι τέλειος. Μα πώς να είσαι τέλειος, όταν αυτοί που σε κρίνουν είναι κρατούμενοι της ίδιας της προσωπικότητας; Πώς να είσαι τέλειος σε αυτόν τον κόσμο; Δεν γίνεται. Πώς να είσαι το καλό παιδί σε ένα κράτος, που είναι «παμφάγο» των καλύτερων παιδιών του; Το ξέρετε όλοι. Ας ελπίσουμε να κάνει κάτι αυτή η Ελλάδα, διότι έχουμε χορτάσει από τα λόγια, τα «ΘΑ», ας δούμε πράξεις.

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Αγαπητές συναδέλφισσες

και συνάδελφοι περνάμε στο στάδιο των δευτερολογιών.

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Μαρία Νταμοτσίδη, από τα Χανιά.

ΜΑΡΙΑ ΝΤΑΜΟΤΣΙΔΗ (Νομός Χανίων): Αξιότιμη κυρία Πρόεδρε, έχω ένα μικρό παράπονο από τους συναδέλφους που αναφέρθηκαν στους ιατρούς, στους νοσηλευτές κ.λπ.. Αναφέρθηκαν μόνο σε αρνητικά πράγματα. Είμαι νοσηλεύτρια και έχω ζήσει από κοντά, τα όσα γίνονται στα νοσοκομεία. Δεν διαφωνώ μαζί τους. Υπάρχουν τα «φακελάκια», γίνονται και ατυχήματα. Όμως, έχω ζήσει και τον αγώνα που κάνουν οι γιατροί και εμείς οι νοσηλευτές. Είμαστε συνέχεια σε μία κατάσταση τρέχοντας πανικόβλητοι, αλλά δεν γίνεται να τους σώσουμε όλους. Γίνονται ατυχήματα, αλλά κάνουμε ό,τι μπορούμε. Λυπάμαι, διότι δεν ανέφερε κανείς κάτι θετικό.

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Ουρανία Παπαδοπούλου, από την Ημαθία.

ΟΥΡΑΝΙΑ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ (Νομός Ημαθίας): Κυρία Πρόεδρε, θα κάνω ένα σχόλιο στα όσα είπε η συνάδελφος κυρία Ελένη Νίκα. Αναφέρθηκε στο ναζισμό και στο νεοφασισμό στην Ελλάδα. Προφανώς, μιλά για την συγκεκριμένη περίοδο και θα ήθελα να μας αναφέρει ένα παράδειγμα νεοναζισμού.

ΕΛΕΝΗ ΝΙΚΑ (Α΄ Αθηνών): Υπάρχουν κόμματα, όπως η «ΧΡΥΣΗ ΑΥΓΗ» που έχουν σκοτώσει, έχουν ξυλοκοπήσει κομμουνιστές, αλλοδαπούς και άλλους ...

ΟΥΡΑΝΙΑ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ (Νομός Ημαθίας): Αυτά συνέβαιναν παλαιότερα. Για τη συγκεκριμένη εποχή, υπάρχει κάποιο παράδειγμα να αναφέρεις;

ΕΛΕΝΗ ΝΙΚΑ (Α΄ Αθηνών): Αναφέρομαι στην συγκεκριμένη εποχή, μιλώ για το τώρα.

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Γεράσιμος Μακρής.

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΜΑΚΡΗΣ (Β΄ Αθηνών): Κυρία Πρόεδρε, για τα νεοναζιστικά και νεοφασιστικά κόμματα στη Σύνοψη Κειμένων υπάρχει μια πρόταση από Έφηβο Βουλευτή που λέει «να φύγουν όλοι οι ξένοι από την Ελλάδα». Ακόμη και να μην υπάρχουν αυτοί οι ξένοι μπορεί να δημιουργηθούν κάποια στιγμή. Άρα, πρέπει να πάρουμε τα μέτρα μας γιατί και οι ξένοι εργάζονται σε θέσεις, τις οποίες οι Έλληνες δεν καταδέχονται να καταλάβουν.

Υπάρχει, επίσης, και άλλη πρόταση στη Σύνοψη Κειμένων, να επιτραπεί ο γάμος των ομοφυλοφίλων στην Ελλάδα και η υιοθεσία παιδιών από αυτούς.

Γενικά πιστεύω ότι το να είναι κάποιος ομοφυλόφιλος είναι μια έκρυθμη κατάσταση, η οποία δεν είναι ανάγκη να νομιμοποιηθεί γιατί θα διαιωνιστεί και δεν είναι καλό για κανέναν μας αυτό. Εξάλλου, οι ομοφυλόφιλοι, εάν θέλουν νομικά να είναι κατοχυρωμένοι, έχουν άλλες διεξόδους και δεν είναι απαραίτητος ο γάμος και φυσικά η υιοθεσία παιδιού που μπορεί να του δημιουργηθούν πολλά ψυχολογικά προβλήματα. Έχουμε, δηλαδή, πολύ δρόμο ακόμα γι' αυτό το θέμα.

Όσον αφορά στο θέμα του βουλευτικού αξιώματος και την πρόσφατη αποπομπή από το ΠΑΣΟΚ του κ. Παπαντωνίου θα ήθελα να κάνω ένα σχόλιο. Γιατί πρέπει να γίνεται αυτό, όταν σε ένα κόμμα υπάρχει ομοφωνία, ακούγονται πολλές απόψεις ...

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Δεν αποπέμφθηκε από το ΠΑΣΟΚ, αλλά από την Κοινοβουλευτική Ομάδα...

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΜΑΚΡΗΣ (Β΄ Αθηνών): Από οπουδήποτε, κυρία Πρόεδρε. Γιατί να γίνεται αυτό, γιατί να τους «μαλώνουν»; Επειδή διαφέρουν και έχουν άλλη άποψη; Δημοκρατία έχουμε, πρέπει να γίνεται διάλογος και θα πρέπει να διαφωνούμε. Εάν σε όλα συμφωνούμε, ίσως, αυτό είναι κάτι κακό.

Συνάδελφος Βουλευτής αναφέρθηκε στις ιδέες και τα όνειρα των νέων ανθρώπων και οφείλω να ομολογήσω ότι μας τα είπε πολύ όμορφα και ποιητικά. Δυστυχώς - και πολύ με λυπεί αυτό - οι μεγάλοι δεν καταλαβαίνουν από όνειρα. Ονειρεύομαι και εγώ, όπως όλοι μας, αλλά θα πρέπει να γίνω κυνικός σε αυτό το σημείο και να πω ότι η πραγματικότητα πλησιάζει, θα ενηλικιωθούμε και θα είμαστε και εμείς σκληροί και ο κόσμος που θα αντιμετωπίσουμε δεν θα είναι γεμάτος χρώματα, άρα χρειάζεται ορθολογισμός. Οφείλουμε να κάνουμε τα όνειρά μας συγκεκριμένες προτάσεις και να απαιτούμε. Διακινδυνεύω την πρόβλεψη ότι ως Έφηβοι θα αποτύχουμε και όλα αυτά που συζητάμε δεν θα ληφθούν σοβαρά υπόψη και απόδειξη αυτού που λέω είναι ότι στη χθεσινή συνεδρίαση, αλλά και σε εκπομπές της τηλεόρασης δεν είδα πολιτικούς να συμμετέχουν σε αυτή την προσπάθειά μας.

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Χριστίνα Κυριακίδου.

ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΚΥΡΙΑΚΙΔΟΥ (Β΄ Αθηνών): Κυρία Πρόεδρε, όσον αφορά στο θέμα του ρατσισμού είναι μια απορία που έχω και δεν έχω βρει την απάντηση. Αναφέρθηκε ότι στους Αλβανούς, στους τσιγγάνους, στις μειονότητες που υπάρχουν στην Αθήνα και σε όλη την

Ελλάδα, φερόμαστε ρατσιστικά και θέλω να ρωτήσω το εξής. Εάν πάει κάποιος Έλληνας σε μια κοινωνία τσιγγάνων, δεν θα είναι ο «μπαλαμός»; Εάν πάει μια Ελληνίδα σε μια κοινωνία Αλβανών, θα τη δεχθούν άνετα; Εάν πάει Έλληνας, αλλά Μουσουλμάνος στο θρήσκευμα σε μια κοινωνία Μουσουλμάνων, θα τον δεχθούν εύκολα; Για όλα αυτά πραγματικά δεν ξέρω ποια είναι η απάντηση, γι' αυτό το θέτω ως ζήτημα.

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Βασιλική Μπουρνά.

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΜΠΟΥΡΝΑ (Β' Αθηνών): Κυρία Πρόεδρε, θα ήθελα να δώσω μια απάντηση στη συνάδελφο Έφηβη Βουλευτή Μαρία Νταμοτσιδίη, όσον αφορά στο θέμα των νοσηλευτών. Πιστεύω ότι όλοι όσοι πήραμε το λόγο και μιλήσαμε για ζητήματα υγείας, δεν είχαμε σκοπό να επιδείξουμε κάποια μορφή ρατσισμού απέναντι σε νοσηλευτές, γιατρούς και σε οποιοδήποτε φορέα ή παράγοντα του συστήματος υγείας. Απλώς ο σκοπός μας ήταν να αναφερθούμε στην καλύτερη λειτουργία του συστήματος υγείας και όχι στα επιμέρους προβλήματα, που είναι, βεβαίως, σοβαρά. Άρα, η τοποθέτηση της κυρίας Νταμοτσιδίη μπορώ να πω ότι είναι η εξαίρεση στον κανόνα και όχι ο κανόνας.

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Άρτεμις Μάρκου.

ΑΡΤΕΜΙΣ ΜΑΡΚΟΥ (Νομός Αττικής): Κυρία Πρόεδρε, θα ήθελα να απαντήσω στη συνάδελφο κυρία Χριστίνα Κυριακίδου στο σχόλιο που έκανε για το ρατσισμό. Εάν η Ελλάδα είναι ρατσιστική χώρα, όπως ακριβώς αναφέρθηκε, η Τουρκία το ίδιο ή η Ρωσία, είναι απόλυτα σχετικό. Όπως και να εξελιχθεί ο κόσμος, ό,τι και να γίνει, πάντα θα υπάρχουν τέτοια φαινόμενα στη Ρωσία, στην Τουρκία, στην Αλβανία ή στην Αμερική, όπως και σε άλλες χώρες. Εξάλλου, γι' αυτό το λόγο ήρθα προηγούμενα σε αντιπαράθεση με την Πρόεδρο της Βουλής, κυρία Μπενάκη και τον κ. Καμπανέλλη. Συνεπώς, δε συμφωνώ με την άποψη ότι «όχι, η Ελλάδα δεν είναι ρατσιστική χώρα», ούτε με την άποψη «ναι, είναι όντως». Όλα είναι σχετικά όσον αφορά σε αυτό το θέμα.

ΕΛΕΝΗ ΝΙΚΑ (Α' Αθηνών): Κυρία Πρόεδρε, θα αναφερθώ στο σχόλιο της συναδέλφου κυρίας Κυριακίδου για το θέμα του ρατσισμού. Εάν οι Γερμανοί, οι Άγγλοι, οι Γάλλοι ή οι οποιοδήποτε άλλοι συμπεριφερθούν σε μας ρατσιστικά, θα πρέπει εμείς να συμπεριφερθούμε το ίδιο στους υπόλοιπους; Δηλαδή, ό,τι δεν θέλουμε εμείς να πάθουμε, θα το κάνουμε στους

άλλους;

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Μαρσέλ Μπόζντα.

ΜΑΡΣΕΛ ΜΠΟΖΝΤΑ (Β΄ Αθηνών): Κυρία Πρόεδρε, θα ήθελα να κάνω ένα σχόλιο στο θέμα των νεοναζί. Από προσωπική εμπειρία θα αναφέρω ότι το να σε κυνηγούν τέτοιου είδους τύποι στην Κυψέλη με καδρόνια, αυτό είναι αρκετό. Πολλοί «Χρυσαιγίτες» μπορεί να γράφουν έξω από το σπίτι του καθενός επιγραφές «Αλβανέ, είσαι νεκρός» ή το να γράφουν ο,τιδήποτε άλλο, αυτό θα πει ότι δεν μπορεί να μας σταματήσει να κυκλοφορούμε ή να ζούμε συνεχώς με ένα φόβο.

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Βασίλειος Μπούτλας.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΠΟΥΤΛΑΣ (Νομός Λάρισας): Κυρία Πρόεδρε, αναφέρθηκα στην πρωτολογία μου στο θέμα των γιατρών και δεν κατηγορήσα κανέναν από αυτούς. Συγγνώμη, εάν κάποιος συνάδελφος έτσι το εξέλαβαν. Εγώ πιστεύω ότι οι νέοι γιατροί βλέπουν τη δουλειά τους ως λειτούργημα και δεν είναι σαν τους παλαιούς. Μέχρι πρότινος η νομοθεσία άφηνε κενά για «δώρα» σε περίπτωση μεγάλης ικανοποίησης από τον ασθενή προς το γιατρό. Δε γνωρίζω την πρόσφατη νομοθεσία, εάν αυτά τα κενά έχουν καλυφθεί ή όχι.

Όσον αφορά στο θέμα των Μ.Α.Τ. στο οποίο αναφέρθηκαν άλλοι συνάδελφοι Βουλευτές θέλω να πω ότι τα Μ.Α.Τ. δεν έχουν αμυντικό ρόλο, αλλά κατασταλτικό ρόλο. Πρέπει να περιορίσουν τους ταραξίες και δεν αναφέρομαι στα έκτροπα που έγιναν με τους φοιτητές, αλλά όταν το «κατακάθι» ή ο εγκληματίας της κοινωνίας πάει με τα καδρόνια σε μια πορεία, τι πρέπει να κάνει ο αστυνομικός, να παρακολουθεί απαθής και να δέχεται τις επιθέσεις τους; Πώς θα προστατευθεί, εξάλλου, η δημόσια περιουσία, με το να μένουν απαθείς οι άνθρωποι των Μ.Α.Τ.;

Όσον αφορά στο ρατσισμό, αναφέρθηκε ότι είναι πάντα αντιεπιστημονικός και απαράδεκτος.

Είναι απαράδεκτο, είναι απάνθρωπο κ.λπ.. Δεν είναι αντιεπιστημονικό. Αυτός ο άνθρωπος δεν έχει πολλές φορές χρηστική αξία για το οικογενειακό του περιβάλλον.

Επίσης, αναφέρθηκαν πολλά παιδιά στα ναρκωτικά και κάτι ακόμα, που δεν άκουσα και λυπήθηκα, ήταν ότι δεν μίλησε κανείς για τη νομιμοποίηση. Το κίνητρο που έχουν οι έμποροι

να παράγουν τα ναρκωτικά, δηλαδή την παραγωγή, το εμπόριο κ.λπ., είναι το κέρδος. Αν νομιμοποιηθούν τα ναρκωτικά και δεν αναφέρομαι στο να πηγαίνει κάποιος από τον έμπορο, να το παίρνει και να μην συλλαμβάνεται ο έμπορος, να διατίθενται από φαρμακεία σε χρόνιους χρήστες που έχουν προβλήματα. Έτσι, μηδενίζεται το κέρδος, άρα, χάνεται το κίνητρο για τους εμπόρους ναρκωτικών. Χωρίς κέρδος τι θα κάνουν; Θα συνεχίσουν σε αυτή την επιχείρηση;

Επίσης, έγινε λόγος για φασισμό, νεοφασισμό κ.λπ. καθώς και αναφέρθηκε και αντιμετώπιση από την Πολιτεία. Δηλαδή, για την οργανωμένη Πολιτεία, δεν αναφέρομαι για τον μεμονωμένο άνθρωπο, που πρέπει να αλλάξει νοοτροπία, να διακατέχεται από δημοκρατικές αξίες, δηλαδή, τι πρέπει να κάνουμε; Να τους «φακελώσουμε» και να τους φυλακίσουμε; Ο ρατσισμός, ο φασισμός και ο ναζισμός παίζουν με την ύπαρξη της δημοκρατίας ρόλο σχεδόν ισάξιο με την αλήθεια, τη δικαιοσύνη και την ελευθερία. Αν είναι σε ένα κράτος όλοι δημοκρατικοί, δεν υπάρχει δημοκρατία που είναι ο πλουραλισμός. Πού είναι η πολυφωνία;

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Ελένη Μπαϊλή, από τη Β΄ Αθηνών.

ΕΛΕΝΗ ΜΠΑΪΛΗ (Β΄ Αθηνών): Θα ήθελα να αναφερθώ, επειδή έγινε κάποια αναφορά στα Μ.Α.Τ. και γενικά στις πορείες και να διαφωνήσω με τον συνάδελφο γι' αυτά που είπε. Γιατί, από προσωπικό παράδειγμα, δεν μπορούν να είναι σε μαθητική και φοιτητική πορεία, να γνωρίζουν τα Μ.Α.Τ. και οι αστυνομικοί ότι ανεβαίνουν οι αναρχικοί από κάποιο δρόμο και απλώς να μας ειδοποιούν, να μην κάνουν κάτι. Στο τέλος, δεν την πληρώνουν οι αναρχικοί, αλλά εμείς που πηγαίνουμε στις πορείες. Πιστεύω ότι η αστυνομία έχει συμφέροντα και δεν θέλει να πιάσει τους αναρχικούς.

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Τρύφων – Ιωάννης Λαμπρόπουλος, από την Αργολίδα.

ΤΡΥΦΩΝ – ΙΩΑΝΝΗΣ ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΣ (Νομός Αργολίδας): Ήθελα να τοποθετηθώ κι εγώ για τα Μ.Α.Τ.. Επειδή έχουμε δει σε πορείες να ξυλοκοπούν και συνταξιούχους, δεν νομίζω ότι ο ρόλος τους είναι τόσο καθαρός και ευδιάκριτος. Πιστεύω, επίσης, και θέλω να τοποθετηθώ πάνω σε αυτό που ανέφερε κάποιος συνάδελφος, σχετικά με το θέμα των γιατρών, ότι, δηλαδή, δεν ξέρει κάποιον πλούσιο που να θέλει να γίνει πλουσιότερος. Θα συμφωνήσω κι εγώ, αλλά επίσης ξέρω πολλούς ανθρώπους, που θέλουν να παραμένουν έντιμοι και καθαροί απέναντι στον όρκο που έχουν δώσει.

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής, Αλεξάνδρα Παναγοπούλου, από το Νομό Κορινθίας.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΥ (Νομός Κορινθίας): Θα ήθελα να αναφερθώ στην ομιλία της κυρίας Μπενάκη. Πράγματι, με ξάφνιασαν τα λεγόμενά της, σχετικά με τα μέτρα περιορισμού των ναρκωτικών. Ήθελα να ρωτήσω την κυρία Πρόεδρο, αν της διαφεύγει ότι πριν από κάποιο διάστημα βρέθηκαν φυτείες με τέτοιες απαγορευμένες ουσίες στην Κρήτη, για παράδειγμα, δίπλα ακριβώς στο Πανεπιστήμιο, και δεν τιμωρήθηκε κανείς γι' αυτό. Μπορεί, όμως, με αυτά να συλλαμβάνονται μερικοί πολίτες, αλλά την επομένη κιόλας αφήνονται ελεύθεροι. Δεν ξέρω ποιος φταίει και τι γίνεται με αυτό το σύστημα, δεν ξέρω ποιος πρέπει να παρέμβει, εγώ, πάντως το θεωρώ απαράδεκτο αυτό που γίνεται. Βλέπω συγκεκριμένα στο χωριό μου να κατεβαίνουν το βράδυ - επειδή αυτή την εποχή γίνεται το «μάζεμα» για να παραχθεί αυτή η ουσία – τα αυτοκίνητα και να μην είναι κανείς παρών. Να βλέπουμε, λοιπόν, ότι γίνεται μια εγκληματική πράξη, αλλά να μην υπάρχει καμία ανταπόκριση.

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Χρήστος Νίνης, από την Α΄ Αθηνών.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΝΙΝΗΣ (Α΄ Αθηνών): Θα ήθελα να θίξω ένα ζήτημα που μέχρι στιγμής δεν έχει θιχτεί. Είναι αυτό του ρόλου της «Βουλής των Εφήβων». Βλέπω εδώ και λέει από κάτω σε μια επιγραφή «η φαντασία στην εξουσία». Μου φαίνεται λίγο υποκριτικό. Η φαντασία δεν είναι στην εξουσία, γιατί αν ήταν, θα έπρεπε να λάβει μεγαλύτερη διάσταση το ζήτημα αυτό της «Βουλής των Εφήβων». Δεν θα έπρεπε να είναι απλώς τέσσερις μέρες. Θα έπρεπε να λάβει μεγαλύτερη δημοσιότητα, να ακουστούν όλες οι απόψεις όλων των παιδιών, ούτως ώστε να μπει πραγματικά η φαντασία στην εξουσία. Για να μην κατηγορώ, λοιπόν, μόνο τους πολιτικούς και τους μεγαλύτερους, να πω και κάτι προς τους συναδέλφους Έφηβους Βουλευτές. Τώρα, λοιπόν, είναι η δική μας σειρά να αλλάξουμε τα πράγματα. Τώρα έφτασε η ώρα να μπορούμε κι εμείς στο παιχνίδι της ζωής για τα καλά. Δεν είναι ανάγκη να «πιθηκίζουμε» και να κάνουμε όλα αυτά τα μεγαλίστικα πράγματα, που βλέπουμε στην τηλεόραση. Δεν είναι ανάγκη να μιμούμαστε τους μεγάλους και να γίνουμε όμοιοί τους. Αν θέλουμε πραγματικά να αλλάξουμε τον κόσμο και να βάλουμε φαντασία στην εξουσία, να κάνουμε τα όνειρά μας πραγματικότητα, υποστηρίζοντας το λόγο με τη ζωή μας, ως το τέλος. Και όχι να αλλάζουμε

στην πορεία, επειδή έτσι μας το επέβαλαν ή επειδή πρέπει να προσαρμοστούμε και να συμβιβαστούμε με το κατεστημένο.

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Κυριακή Κωνσταντινίδου, από την Ξάνθη.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ (Νομός Ξάνθης): Θα ήθελα να θίξω ένα θέμα σχετικά με τους γιατρούς και κυρίως για τα ιατρικά λάθη. Τα ιατρικά λάθη που γίνονται κυρίως στα δημόσια νοσοκομεία. Όταν, λοιπόν, γίνονται αυτά τα λάθη, δεν πρόκειται να τα παραδεχθεί κανένας, ούτε ακόμα και οι ιατρικοί σύλλογοι. Για να μάθει κάποια οικογένεια τι έχει συμβεί μέσα σε αυτά τα νοσοκομεία, θα πρέπει να πάρουν εντολή από τον Εισαγγελέα και αν μπορέσουν και πάρουν το ιστορικό του φακέλου, τότε θα είναι «πειραγμένος». Γιατί να γίνεται αυτό στην Ελλάδα; Σε άλλες χώρες δεν έχει παρατηρηθεί κάτι τέτοιο. Είναι ένας προβληματισμός μου.

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Μαρία Μανωλάκη, από τη Β΄ Πειραιώς.

ΜΑΡΙΑ ΜΑΝΩΛΑΚΗ (Β΄ Πειραιώς): Θα ήθελα να διαφωνήσω με την κυρία Μπενάκη, στη σύγκριση που έκανε με τη χώρα μας και τις άλλες χώρες. Πιστεύω ότι σε εκείνο το σημείο υστερεί η χώρα μας πάντα. Συγκρίνουμε τον εαυτό μας με τις άλλες χώρες και σε αυτό το σημείο χάνουμε πάντα. Πρέπει να κάνουμε κάτι να διοργανωθούμε σαν χώρα, αυτόνομα, χωρίς να συγκρινόμαστε με καμία άλλη χώρα. Γιατί, πιστεύω, ότι σε αυτό το σημείο θα βρεθεί λύση. Συγκρίνουμε την παιδεία μας με άλλες χώρες. Συγκρίνουμε την οικονομία μας με άλλες χώρες. Οι άλλες χώρες είναι καλύτερα οργανωμένες, έχουν διαφορετικά πράγματα και διαφορετική νοοτροπία από εμάς. Δεν είναι, λοιπόν, σωστό να συγκρινόμαστε με άλλες χώρες.

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Δημήτρης Τζιμάμης, από τη Μεγάλη Βρετανία.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΤΖΙΜΑΜΗΣ (Μεγάλη Βρετανία): Πιστεύω σε αυτά που είπε η προηγούμενη συνάδελφος, είναι πράγματι σωστά. Νομίζω ότι ναι μεν είμαστε ένα κράτος, το οποίο θέλει ακόμα πολύ προσπάθεια, για να εξελιχθεί και να φτάσει στο επίπεδο των άλλων χωρών, αλλά πιστεύω ότι έχουμε κρατήσει έναν χαρακτήρα σαν άνθρωποι, που μπορεί να είμαστε πιο λαϊκοί. Για παράδειγμα, αναφέρθηκαν στο σύστημα της Σουηδίας, το οποίο είναι καταπληκτικό, αλλά έχουν παρατηρηθεί πολλές αυτοκτονίες και φαινόμενα αλκοολισμού. Ναι

μεν είναι σωστός, αλλά προκαλεί άλλα προβλήματα ψυχολογικά, διότι η κοινωνία είναι πολύ κλειστή.

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Ουρανία Παπαδοπούλου, από την Ημαθία.

ΟΥΡΑΝΙΑ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ (Νομός Ημαθίας): Πιστεύουμε ότι είμαστε τέλειοι, αλλά δεν είμαστε και έχουμε να μάθουμε από τις άλλες χώρες πάρα πολλά πράγματα. Έχουμε έναν αρχαίο πολιτισμό. Οι περισσότερες χώρες μπορούν να διδαχθούν πολλά από εμάς, καθώς κι εμείς από αυτούς. Το σημαντικότερο απ' όλα, είμαστε στην Ε.Ε.. Δεν μπορούμε να ανεξαρτητοποιηθούμε. Πρέπει να μάθουμε από τους άλλους, όπως και αυτοί από εμάς. Αυτό είναι εγωισμός, που νομίζουμε ότι είμαστε τέλειοι και ότι δεν πρέπει να βλέπουμε τον πολιτισμό, πώς σκέφτονται οι άλλοι, γιατί ούτε οικονομικό σύστημα έχουμε τέλειο, ούτε εκπαιδευτικό, συγκριτικά με κάποιες άλλες χώρες που έχουν καλύτερο από εμάς. Πρέπει να μάθουμε.

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Μαρσέλ Μπόζντα.

ΜΑΡΣΕΛ ΜΠΟΖΝΤΑ (Β΄ Αθηνών): Θα ήθελα να επανέλθω στο θέμα με τα Μ.Α.Τ.. Προανέφερε ο συνάδελφος πριν ότι έχουν κατασταλτικό ρόλο, αλλά δεν βλέπω να καταστέλλουν τίποτα, να σηκώνουν τα γκλοπς και όπου μας βρει. Τους αναρχικούς τους ξέρουν έναν – έναν με τα ονόματά τους, αλλά δεν βλέπω να κάνουν και τίποτα. Τους πείραζαν τα ναρκωτικά μέσα στο Πολυτεχνείο. Στην Ομόνοια, που χτυπάει ο άλλος την ένεση στο πόδι μπροστά στα μάτια τους, δεν τον μαζεύουν, διότι αυτό τους συμφέρει. Πώς θα διακινηθούν τα ναρκωτικά πιο εύκολα; Μέσα από τα πρεζάκια και τους αναρχικούς. Έχει διαστρεβλωθεί η ονομασία των αναρχικών. Πιστεύω ότι πολύ λίγοι από αυτούς που λέγονται αναρχικοί έχουν διαβάσει τι σημαίνει αναρχισμός, Μπακούνιν ή κάτι παρόμοιο. Αναρχικός θεωρείται ένας τύπος που φοράει μια κουκούλα, παίρνει ένα πιστόλι, στυλό ή οτιδήποτε άλλο και αρχίζει να πυροβολεί αδιάκριτα. Τον «πιάνουν» 40 κάμερες, τον δείχνει 40 φορές το κάθε κανάλι και με το πρόσωπο του χωρίς κουκούλα και πάλι δεν γίνεται τίποτα. Δεν τον πιάνουν και την πληρώνουμε εμείς και αν κατεβούμε σε μια πορεία τρώμε ξύλο.

Σχετικά με αυτό που αναφέρθηκε για τον πλουραλισμό και τους ναζί και η Γερμανία το 1940 με αυτόν τον πλουραλισμό άρχισε. Είχε μικρό ποσοστό ο Χίτλερ, αλλά σιγά – σιγά,

αποχωρώντας από τη Βουλή, την πήρε όλη και είδαμε τα αποτελέσματα. Ευχαριστώ.

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Βασίλης Μπούτλας.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΜΠΟΥΤΛΑΣ (Νομός Λάρισας): Θα αναφερθώ πάλι σχετικά με τα Μ.Α.Τ., επειδή τα παιδιά αναφέρθηκαν και είπαν ότι διαφωνούν μαζί μου. Εγώ δεν είπα ότι τα Μ.Α.Τ. είναι άγια. Όταν λέω ότι ο ρόλος του δικαστηρίου είναι να απονέμει δικαιοσύνη, δεν λέω ότι το δικαστήριο απονέμει δικαιοσύνη. Όταν λέω ότι ο ρόλος των Μ.Α.Τ. είναι κατασταλτικός, δεν λέω ότι καταστέλλουν όντως.

Σχετικά με κάτι που ανέφερε η συνάδελφος πριν, ότι δέρνουν τους φοιτητές - γίνονται και τα έκτροπα - αλλά ποιος φοιτητής ανεβαίνει στην πορεία στα Μ.Α.Τ. πριν αρχίσουν τα επεισόδια με τις κουκούλες και τα καδρόνια; Δεν μπορώ να καταλάβω τι γίνεται. Μήπως είναι κάποιος φοιτητής που θέλει να τον δει ο γονιός του ή συγγενείς του στην τηλεόραση; Είναι άραγε τόσο ριζοσπάστης που πηγαίνει να αναμετρηθεί με τα Μ.Α.Τ., αλλά φοβάται μην του κόψουν το χαρτζιλίκι από το σπίτι;

Επίσης, ο μεγαλύτερος εχθρός της δημοκρατίας είναι η ίδια η δημοκρατία. Αν είναι μέσω δημοκρατικών διαδικασιών να επικρατήσει ναζισμός, αν τέτοιοι είναι οι δημοκράτες, ας καταργηθεί η δημοκρατία και ας γίνει ναζισμός, γιατί έτσι λειτουργεί η δημοκρατία. Δεν μπορείς να θέτεις περιορισμό και να λες επειδή δημοκρατικά λειτουργούσε και η Γερμανία και κατέληξε να γίνει ναζιστικό καθεστώς, ας μην το κάνουμε εμείς. Αν είμαστε τέτοιοι δημοκράτες και έχουμε τέτοιες ιδέες, ας γίνουμε και ναζιστές στο τέλος. Ας επικρατήσει και ο ναζισμός.

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Ευαγγελία Νικάκη.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΝΙΚΑΚΗ (Νομός Δράμας): Θα ήθελα να αναφερθώ στην υγεία. Μένω σε επαρχία, στη Δράμα. Δεν υπάρχουν επαρκή ασθενοφόρα και μέσα στα ασθενοφόρα δεν υπάρχουν γιατροί. Δεν πιστεύετε ότι τα λίγα λεπτά είναι πολύτιμα για τη ζωή του ανθρώπου; Γιατί να μην υπάρχουν; Από προσωπική εμπειρία πιστεύω ότι το ένα λεπτό ήταν κρίσιμο για να σωθεί μια ζωή. Θα ήθελα να ληφθεί υπόψη.

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Βασιλική Μπουρνά.

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΜΠΟΥΡΝΑ (Β' Αθηνών): Θα ήθελα κάτι να προσθέσω σε αυτό που είπε

συνάδελφος. Το γνωρίζω και από προσωπική πείρα, όπως αυτό που ανέφερε και για τα ασθενοφόρα, κάτι παρόμοιο ισχύει και για τις μονάδες εντατικής θεραπείας. Στη χώρα μας από ό,τι γνωρίζω είναι το πολύ 200. Θα ήθελα να πω, για όλα αυτά που ακούστηκαν για τους γιατρούς και για την υγεία, ότι εγώ προσωπικά δεν κατακρίνω τίποτα και κανέναν, γιατί, πιστέψτε με, θα μπορούσα να χρησιμοποιήσω και ονόματα ανθρώπων. Ειλικρινά δεν με ενδιαφέρει να κατακρίνω κάτι. Απλά ο χρηματισμός υπάρχει, υφίσταται, ζει και αναπνέει, όπως ανέφερα και είναι κατακριτέο και απαράδεκτο, ειδικά όταν πολλοί γιατροί, φορείς και παράγοντες, ακόμη και καθηγητές πανεπιστημίων, τον απαιτούν. Αυτό είναι κατακριτέο και πιστεύω ότι πρέπει να σταματήσει να υφίσταται. Αυτό θέλω να πω απλά. Ούτε θέλω να κατακρίνω κανέναν ούτε τίποτα. Όλοι ασκούν το λειτούργημά τους, έχουν δώσει όρκο και εγώ τον σέβομαι.

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής, Αγγελική Κωστάρα.

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΚΩΣΤΑΡΑ (Νομός Κορινθίας): Θα ήθελα να απαντήσω όσον αφορά και στο θέμα των ναρκωτικών και στο θέμα των Μ.Α.Τ.. Αρχικά, για τη νομιμοποίηση των ναρκωτικών, είμαι τελείως κατά. Συμφωνώ να χορηγείται μεθαδόνη σε κάποια άτομα που είναι χρόνιαι χρήστες, αλλά αν το κράτος πάρει στα χέρια του και αυτό, πάει, διαλυθήκαμε. Τα παιδιά 18 με 19 χρόνων θα κάνουν κατάχρηση, θα μπορούν να παίρνουν άνετα και νόμιμα τα ναρκωτικά, και πλέον δεν θα υπάρχει έλεγχος. Αυτό το λέω όχι γιατί δεν ξέρω ότι αυτό θα βοηθούσε πάρα πολύ στην καταστολή των εμπορών, αλλά επειδή ξέρω ότι επικρατεί τόσο μεγάλη διαφορά στις κοινωνικές δομές που δεν είναι εφικτό αυτό το πράγμα.

Όσον αφορά τα Μ.Α.Τ., τώρα, κανένας φοιτητής δεν αγωνίζεται για κάτι χωρίς να υπάρχει αιτία. Δηλαδή δεν είναι ο φοιτητής ο οποίος απλώς θα γίνει αναρχικός και θα πάει να αντιμετωπίσει τα Μ.Α.Τ.. Τα Μ.Α.Τ. είναι αυτοί που, για κάποιους λόγους, φοβούνται τους αναρχικούς, ή θέλουν να τους προωθήσουν και δεν ξέρω για ποιους λόγους - ίσως ξέρω, αλλά τώρα δε χρειάζεται να αναφερθώ. Ίσως γι' αυτό να συμβαίνει αυτό που λέχθηκε. Δεν είναι ότι είναι πολλοί φοιτητές τέτοιοι που να χτυπιούνται με τα Μ.Α.Τ.. Δεν ισχύει αυτό.

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Χρήστος Νινής.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΝΙΝΗΣ (Α΄ Αθηνών): Θα ήθελα να διαφωνήσω με τη συνάδελφο, κύρια

Κωστάρα, στο θέμα των ναρκωτικών. Πιστεύω ότι αν τα ναρκωτικά περάσουν στον έλεγχο του Κράτους, τότε θα μπορεί να υπάρχει αυστηρότερος έλεγχος των ατόμων που κάνουν χρήση ναρκωτικών. Θα αποτραπούν οι έμποροι από τη χρήση αυτή, καθότι θα χάσουν έναν μεγάλο οικονομικό ποσό το οποίο πλέον θα μπει στα ταμεία του Κράτους και θα μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε κοινωφελή έργα. Επιπλέον, αν γίνει αυτό, πιστεύω ότι οι νέοι, αυτοί που δεν έχουν αρχίσει ακόμη να κάνουν χρήση ναρκωτικών, θα αποτραπούν και αυτοί από τη χρήση, καθότι θα μειωθεί ολοένα και περισσότερο το ποσοστό των ήδη χρόνιων χρηστών και δεν θα υπάρχουν τα ερεθίσματα και τα πρότυπα σε τόσο μεγάλο βαθμό όσο σήμερα, για να μπορούν να τα ακολουθήσουν.

Επιπλέον, όση διαφθορά και να υπάρχει στα δημόσια ιδρύματα, δεν θα είναι τόσο μεγάλη, όσο κάποιος να πάει και να δώσει ναρκωτικά σε ένα παιδί 18 χρόνων, ξέροντας ότι θα το «δολοφονήσει» κατά κάποιον τρόπο, γιατί αυτό είναι δολοφονία.

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Ελένη Λάιου.

ΕΛΕΝΗ ΛΑΪΟΥ (Νομός Φλώρινας): Εγώ ήθελα να πω ότι τα νοσοκομεία στην επαρχία έπρεπε να είναι πιο πολύ εξοπλισμένα με το ανάλογο υλικό και να έχουν πιο πολλές μονάδες εντατικής θεραπείας, γιατί έχω μια προσωπική περίπτωση όπου ένας γνωστός μου νοσηλεύόταν σε ένα μεγάλο νοσοκομείο της Θεσσαλονίκης. Δεν νοσηλεύόταν στην εντατική, αλλά αργότερα χρειάστηκε να πάει στην εντατική και πήγε σε άλλο νομό. Είναι απαράδεκτη αυτή η κατάσταση για μένα.

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Σωτήριος Μουστάκας από το Νομό Λευκάδας.

ΣΩΤΗΡΙΟΣ ΜΟΥΣΤΑΚΑΣ (Νομός Λευκάδας): Θα ήθελα να αναφερθώ σε κάτι που διάβασα στη Σύνοψη Κειμένων. Συγκεκριμένα, έλεγε μέσα το βιβλίο ότι οι αλλοδαποί δεν σέβονται τη χώρα στην οποία μένουν και ότι θα πρέπει να απομακρύνονται από τα εθνικά σύμβολα και ιδιαίτερα από την άρση της σημαίας, στις σχολικές γιορτές. Αυτό είναι κάτι, με το οποίο διαφωνώ. Τα σύμβολα αντιπροσωπεύουν κάποιες ιδέες, κάποια ιδανικά και αυτά δεν έχουν σύνορα. Πιστεύω πως πρέπει αντίθετα να είμαστε χαρούμενοι, διότι κάποιοι άνθρωποι συμμερίζονται τα ιδανικά μας και όχι να τους κατακρίνουμε. Το αν κάποιος σέβεται μια χώρα, αυτό θεωρώ ότι είναι θέμα χαρακτήρα και όχι θέμα εθνικότητας.

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Χαρίκλεια Μπακοπούλου από το Νομό Ηλείας.

ΧΑΡΙΚΛΕΙΑ ΜΠΑΚΟΠΟΥΛΟΥ (Νομός Ηλείας): Θα ήθελα να κάνω μια παρατήρηση σχετικά με αυτό που είπε ο συνάδελφός, για τη νομιμοποίηση των μαλακών ναρκωτικών. Συγκεκριμένα, είπε ότι τα χρήματα αυτά μπορούν να χρησιμοποιούνται για κοινωφελή έργα. Νομίζω ότι αυτό είναι απαράδεκτο, δηλαδή, χρήματα που θα λαμβάνει το Κράτος από πώληση ναρκωτικών, να χρησιμοποιούνται για κοινωφελή έργα. Δηλαδή, καταστρέφονται κάποιες ζωές και το Κράτος θα κάνει κοινωφελή έργα με αυτά τα χρήματα; Νομίζω ότι αυτό είναι απαράδεκτο.

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Ιωάννης Μιχόπουλος από το Νομό Σερρών.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΙΧΟΠΟΥΛΟΣ (Νομός Σερρών): Σχετικά με τα Μ.Α.Τ., θέλω να πω ότι είναι γνωστή πλέον η μέθοδος επίρριψης ευθυνών στις αστυνομικές αρχές και χαρακτηριστικά παραδείγματα είναι η βία στα γήπεδα και οι διαδηλώσεις. Κάποτε, όμως, θα πρέπει να αναρωτηθούμε τι φταίει, να αναλάβουμε πρώτα εμείς τις ευθύνες και μετά να ρίχνουμε τις ευθύνες στις αστυνομικές αρχές. Πιστεύω ότι σημαντικό ρόλο στη διάδοση αυτής της άποψης παίζουν τα Μ.Μ.Ε. και η μονόπλευρη ενημέρωση που γίνεται.

Επίσης, θα ήθελα υποβάλω μια ρητορική ερώτηση. Είναι, βεβαίως, γνωστοί αυτοί που προκαλούν τα επεισόδια, αλλά ποιος αστυνομικός θα μπει στη διαδικασία να τους συλλάβει, από τη στιγμή που γνωρίζει ότι την επόμενη ημέρα, διακινδυνεύει τη ζωή του ή τη θέση του στην υπηρεσία.

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Παναγιώτης-Σπυρίδων Κώνστας από το Νομό Τρικάλων.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ-ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΚΩΝΣΤΑΣ (Νομός Τρικάλων): Θα ήθελα να διαφωνήσω με τον κ. Μουστάκα σε αυτό που είπε για τη σημαία. Σίγουρα, το γεγονός ότι, πολλές φορές, η σημαία δίνεται σε αλλοδαπούς μαθητές, αυτό είναι θέμα νομοσχεδίου, που αναφέρει ότι η σημαία δίνεται πάντα στον πρώτο μαθητή. Θεωρώ, όμως, ότι η σημαία εκπροσωπεί ένα έθνος. Αναμφισβήτητα, οι αλλοδαποί μαθητές, οι οποίοι βγαίνουν πρώτοι στα σχολεία τους, είναι αξιέπαινοι. Πιστεύω, όμως, ότι δεν θα έπρεπε να κρατούν τη σημαία, διότι η σημαία εκπροσωπεί ένα έθνος. Αυτοί οι μαθητές, απλώς, θα μπορούσαν να παίρνουν κάποιους

επαίνους, χωρίς βέβαια αυτό να σημαίνει ότι θα πρέπει να παραγκωνίζονται.

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Άρτεμις Μάρκου από τον Νομό Αττικής.

ΑΡΤΕΜΙΣ ΜΑΡΚΟΥ (Νομός Αττικής): Διαφωνώ απόλυτα με τον προηγούμενο συνάδελφό. Ο Έλληνας μαθητής, γιατί να μην αγωνιστεί και γιατί να μην προσπαθήσει τόσο, όσο αγωνίστηκε ο αλλοδαπός μαθητής; Σήμερα, έχω παρατηρήσει ότι αλλοδαποί μαθητές είναι πολύ καλύτεροι από Έλληνες μαθητές και, πολλές φορές, επιτελούν κοινωνικό έργο. Έχω προσωπική εμπειρία, όπου μια κοπέλα, μέσα σε μια τάξη είκοσι μαθητών, έβγαλε πολύ καλό βαθμό, ενώ οι υπόλοιποι έβγαζαν μέσο όρο δέκα με δεκαπέντε το πολύ. Δεν νομίζω, λοιπόν, ότι αυτή η κοπέλα δεν πρέπει να πάρει τη σημαία.

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Γεράσιμος Μακρής από τη Β' Αθηνών.

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΜΑΚΡΗΣ (Β' Αθηνών): Όσον αφορά τη σημαία θέλω να πω ότι είμαστε ένα έθνος, αλλά είμαστε και ένα κράτος. Όποιος είναι Έλληνας πολίτης, έχει τα ίδια δικαιώματα. Εάν αναρωτηθείτε με ποιον θα πάει να πολεμήσει ένας Αλβανός, θα πολεμήσει με τους Έλληνες, όχι γιατί είναι Έλληνας, αλλά γιατί έχει εδώ το σπίτι του.

Θέλω, επίσης, να πω ότι η δημοκρατία μπορεί να φαίνεται δημοκρατία, στην πραγματικότητα, όμως, δεν είναι, γιατί αν ένα νεοφασιστικό κόμμα πάρει την εξουσία, θα το κάνει με φαινομενικά δημοκρατικές διαδικασίες. Στην πραγματικότητα, βέβαια, δεν θα είναι.

Όσον αφορά τα Μ.Α.Τ., μπορείτε να ανοίξετε το λεξικό, όπου θα δείτε την έννοια της προβοκάτσιας. Επίσης, όσον αφορά το θέμα γιατί η αστυνομία δεν συλλαμβάνει τους αναρχικούς, σας θυμίζω την ελληνική παροιμία ότι «Κόρακας, κοράκου μάτι δεν βγάζει».

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Χριστίνα Κυριακίδου από τη Β' Αθηνών.

ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΚΥΡΙΑΚΙΔΟΥ (Β' Αθηνών): Όσον αφορά στη νομιμοποίηση των ναρκωτικών, θεωρώ ότι πρέπει να γίνει. Γνωρίζουμε ότι πολλά παιδιά μπορεί να πεθάνουν από την πρώτη δόση, επειδή είναι νοθευμένη. Μέχρι και ποντικοφάρμακο μπορεί να τους δώσουν. Αν γίνει η νομιμοποίηση, θα είναι ελεγχόμενη η ποιότητα και ίσως να μη χαθούν άδικα τόσες ζωές, όσες από τις νοθευμένες δόσεις.

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος

Βουλευτής Ιωάννα Λιάτου από τη Β΄ Αθηνών.

ΙΩΑΝΝΑ ΛΙΑΤΟΥ – Εισηγήτρια (Β΄ Αθηνών): Όταν είπα προηγουμένως ότι θα πρέπει στο σχολείο να υπάρχει κάποιος συγκεκριμένος χώρος, για να πηγαίνουν τα παιδιά να καπνίζουν, υπήρξε μια αντίδραση. Είναι καλύτερο να ζούμε στην παρανομία; Ξέρουμε ότι σε όλα τα σχολεία υπάρχει ένας συγκεκριμένος χώρος γι' αυτό το λόγο και μόνο ταμπέλα δεν έχουμε βάλει, που να λέει «Καπνιστήριο». Είναι καλύτερο να βρίσκουμε παιδιά, να καπνίζουν στις τουαλέτες; Από προσωπική εμπειρία, ξέρω ότι υπάρχουν παιδιά που δεν το αντέχουν.

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Αγαπητοί Έφηβοι Βουλευτές, ολοκληρώθηκε η συζήτηση πάνω στα θέματα που αναφέρονται στη Σύνοψη Κειμένων της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων και θα προχωρήσουμε στις ψηφοφορίες. Οι ψηφοφορίες θα γίνουν με τη διαδικασία που γίνονται οι ψηφοφορίες για τα νομοσχέδια στην Ολομέλεια και στις Επιτροπές της Βουλής. Στην αρχή θα ψηφίσουμε τη Σύνοψη Κειμένων, επί της αρχής, αν δηλαδή συμφωνούμε στη φιλοσοφία της ή όχι και μετά θα προχωρήσουμε στην ψήφιση των θεμάτων. Υπάρχουν 16 θέματα και αυτά θα μπουν στην ψηφοφορία. Μετά θα ψηφίσουμε στο σύνολό της τη Σύνοψη Κειμένων.

Στη συνέχεια επακολούθησαν ψηφοφορίες δια ανατάσεως της χειρός.

Η Σύνοψη Κειμένων, αρμοδιότητας της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων έγινε δεκτή επί της αρχής ομόφωνα.

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Ερωτάται η Επιτροπή, εάν γίνεται δεκτό το θέμα, που αφορά το δημογραφικό πρόβλημα;

ΠΟΛΛΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Επομένως, το θέμα, που αφορά το δημογραφικό πρόβλημα, γίνεται δεκτό, κατά πλειοψηφία.

Ερωτάται η Επιτροπή, εάν γίνεται δεκτό το θέμα, που αφορά το ρατσισμό;

ΠΟΛΛΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Επομένως, το θέμα, που αφορά το ρατσισμό, γίνεται δεκτό, κατά πλειοψηφία.

Ερωτάται η Επιτροπή, εάν γίνεται δεκτό το θέμα, που αφορά την υγεία και τα νοσοκομεία;

ΠΟΛΛΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Επομένως, το θέμα, που αφορά την υγεία και τα νοσοκομεία, γίνεται δεκτό, κατά πλειοψηφία.

Ερωτάται η Επιτροπή, εάν γίνεται δεκτό το θέμα, που αφορά την κοινωνική πρόνοια και την ασφάλιση;

ΠΟΛΛΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Επομένως, το θέμα, που αφορά την κοινωνική πρόνοια και την ασφάλιση, γίνεται δεκτό, κατά πλειοψηφία.

Ερωτάται η Επιτροπή, εάν γίνεται δεκτό το θέμα, που αφορά τη βία και την εγκληματικότητα;

ΠΟΛΛΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Επομένως, το θέμα, που αφορά τη βία και την εγκληματικότητα, γίνεται δεκτό, κατά πλειοψηφία.

Ερωτάται η Επιτροπή, εάν γίνεται δεκτό το θέμα, που αφορά τα ναρκωτικά;

ΠΟΛΛΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Επομένως, το θέμα, που αφορά τα ναρκωτικά, γίνεται δεκτό, κατά πλειοψηφία.

Ερωτάται η Επιτροπή, εάν γίνεται δεκτό το θέμα, που αφορά την οικογένεια και τις διαπροσωπικές σχέσεις;

ΠΟΛΛΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Επομένως, το θέμα, που αφορά την οικογένεια και τις διαπροσωπικές σχέσεις, γίνεται δεκτό, κατά πλειοψηφία.

Ερωτάται η Επιτροπή, εάν γίνεται δεκτό το θέμα, που αφορά την σωματική και ψυχική υγεία;

ΠΟΛΛΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Επομένως, το θέμα, που αφορά την σωματική και ψυχική υγεία, γίνεται δεκτό, κατά πλειοψηφία.

Ερωτάται η Επιτροπή, εάν γίνεται δεκτό το θέμα, που αφορά το κάπνισμα και το αλκοόλ;

ΠΟΛΛΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Επομένως, το θέμα, που αφορά το κάπνισμα και το αλκοόλ, γίνεται δεκτό, κατά πλειοψηφία.

Ερωτάται η Επιτροπή, εάν γίνεται δεκτό το θέμα, που αφορά τους άστεγους;

ΠΟΛΛΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Επομένως, το θέμα, που αφορά τους άστεγους, γίνεται δεκτό, κατά πλειοψηφία.

Ερωτάται η Επιτροπή, εάν γίνεται δεκτό το θέμα, που αφορά στην εργασία και ανεργία;

ΠΟΛΛΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Επομένως, το θέμα, που αφορά στην εργασία και ανεργία, γίνεται δεκτό, κατά πλειοψηφία.

Ερωτάται η Επιτροπή, εάν γίνεται δεκτό το θέμα, που αφορά τον επαγγελματικό προσανατολισμό;

ΠΟΛΛΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Επομένως, το θέμα, που αφορά τον επαγγελματικό προσανατολισμό, γίνεται δεκτό, κατά πλειοψηφία.

Ερωτάται η Επιτροπή, εάν γίνεται δεκτό το θέμα, που αφορά τις μεταφορές και τα τροχαία ατυχήματα;

ΠΟΛΛΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Επομένως, το θέμα, που αφορά τις μεταφορές και τα τροχαία ατυχήματα, γίνεται δεκτό, κατά πλειοψηφία.

Ερωτάται η Επιτροπή, εάν γίνεται δεκτό το θέμα, που αφορά τις σκέψεις και τους προβληματισμούς των Εφήβων;

ΠΟΛΛΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Επομένως, το θέμα, που αφορά τις σκέψεις και τους προβληματισμούς των Εφήβων, γίνεται δεκτό, κατά πλειοψηφία.

Ερωτάται η Επιτροπή, εάν γίνεται δεκτό το θέμα, που αφορά την ευθανασία;

ΠΟΛΛΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Επομένως, το θέμα, που αφορά την ευθανασία, γίνεται δεκτό, κατά πλειοψηφία.

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Ερωτάται η Επιτροπή αν γίνεται δεκτό το κεφάλαιο που αφορά στην Κλωνοποίηση.

ΠΟΛΛΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Όχι, όχι.

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Επομένως, το κεφάλαιο που αφορά την Κλωνοποίηση, απορρίπτεται, κατά πλειοψηφία.

Θα προχωρήσουμε στην ψήφιση του συνόλου της Σύνθεσης Κειμένων. Δέχεσθε και στο σύνολο τη Σύνθεση Κειμένων, αρμοδιότητας της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων;

ΠΟΛΛΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Επομένως, η Σύνθεση Κειμένων, αρμοδιότητας της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων γίνεται δεκτή κατ' αρχήν, ομόφωνα, θέμα και προτάσεις, κατά πλειοψηφία.

Τώρα θα προχωρήσουμε στην κλήρωση των δύο Εφήβων Βουλευτών, που θα μιλήσουν στην Ολομέλεια. Η Εισηγήτρια έχει οριστεί από την Επιτροπή Προγράμματος.

Στη συνέχεια έγινε η διαδικασία της κλήρωσης. Κληρώθηκαν: Αγγελική Κωστάρα, Νομός Κορινθίας και Μαρία Νταμοτσίδα, Νομός Χανίων.

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ (Προεδρεύουσα της Επιτροπής): Αγαπητοί συνάδελφοι και συναδέλφισσες εδώ ολοκληρώσαμε τις εργασίες της Επιτροπής μας. Θα ήθελα να σας πω ότι πήρατε μια γεύση μιας οργανωμένης δημοκρατικής διαδικασίας. Ο διάλογος μπορεί να γίνει με διάφορους τρόπους, αλλά ένας οργανωμένος δημοκρατικός διάλογος έτσι όπως γίνεται και μέσα στη Βουλή τηρήθηκε και στη δικιά μας τη διαδικασία. Εσείς ανταποκριθήκατε με τον εξαιρετικότερο τρόπο σ' αυτή τη διαδικασία. Είμαι πλήρως ικανοποιημένη και σαν Βουλευτής και σαν εκπαιδευτικός και σαν Πρόεδρος αυτής της Επιτροπής. Θέλω να πω ότι ήταν ένας πάρα πολύ γόνιμος διάλογος, γιατί με πολύ σοβαρότητα, αυθορμητισμό, ειλικρίνεια, εκθέσατε σκέψεις, απόψεις σας, σεβόμενοι τις απόψεις των άλλων, που μπορεί να ήταν διαφορετικές και μπορεί οι δικές σας οι απόψεις να έρχονταν σε αντίθεση με άλλων συναδέλφων σας. Αυτό δε σημαίνει ότι δε θα καταγραφούν οι απόψεις. Έτσι δημιουργούνται οι πλειοψηφίες, τις οποίες πρέπει να σεβόμαστε.

Όπως πολύ σωστά παρατήρησε κάποιος συνάδελφος, είναι πάρα πολύ σημαντικό, αυτά τα οποία αποτελούν επιθυμίες σας, απόψεις σας, σκέψεις σας, ευαισθησίες σας, με αγώνα και χωρίς «εκπτώσεις», καθώς περνάνε τα χρόνια σας, να προσπαθείτε συμμετέχοντας σε οργανωμένα σχήματα να τα κάνετε πράξη, γιατί τότε πραγματικά αξίζει τον κόπο. Είναι πάρα πολύ ωραίο να έχουμε ευαισθησίες, πολύ ωραιότερο, όμως, αυτές οι ευαισθησίες και αυτοί οι προβληματισμοί με έναν συγκεκριμένο τρόπο μέσα από οργανωμένο αγώνα να προσπαθούμε

να τις κάνουμε πράξη, σεβόμενοι και τις διαφορετικές απόψεις των άλλων συμπολιτών μας.

Σας ευχαριστώ θερμά για τις όμορφες στιγμές, που με κάνατε να περάσω, προεδρεύοντας αυτής της διαδικασίας. Εύχομαι από καρδιάς, να έχετε επιτυχίες στα άμεσα και στα μελλοντικά σχέδια, που θα βάζετε και να ξέρετε ότι το πολυτιμότερο είναι να τα έχετε καλά με τον εαυτό σας. Αν τα έχετε καλά με τον εαυτό σας, με αυτά τα οποία πιστεύετε, σίγουρα, θα είσθε πολύ χρήσιμοι στην κοινωνία και θα πετυχαίνετε πολλά.

Στη συνέχεια και περί ώρα 13.00' λύθηκε η συνεδρίαση.

Η ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

**ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ
ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΡΟΔΟΠΗΣ**

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

ΙΑ΄ ΣΥΝΟΔΟΣ 2005 - 2006

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ (Β΄ Τμήμα)

ΠΡΑΚΤΙΚΟ - ΕΚΘΕΣΗ

Της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων (Β΄ Τμήμα) της «Βουλής των Εφήβων» στα θέματα «Δημογραφικό Πρόβλημα, Ρατσισμός, Υγεία – Νοσοκομεία, Κοινωνική Πρόνοια – Ασφάλιση, Βία και Εγκληματικότητα, Ναρκωτικά, Οικογένεια – Διαπροσωπικές Σχέσεις, Σωματική και Ψυχική Υγεία, Κάπνισμα – Αλκοόλ, Άστεγοι, Εργασία – Ανεργία, Επαγγελματικός Προσανατολισμός, Μεταφορές – Τροχαία Ατυχήματα, Σκέψεις – Προβληματισμοί Εφήβων, Ευθανασία, Κλωνοποίηση», που περιλαμβάνονται στη Σύνοψη Κειμένων των μαθητών της Β΄ Τάξης των Λυκείων (Ενιαίων, Δημοσίων, Ιδιωτικών, Ημερησίων, Εσπερινών, Ειδικών, Μουσικών και Γυμνασίων με λυκειακές τάξεις) της Ελλάδας, της Κύπρου και της αντίστοιχης τάξης των Ελληνικών Σχολείων του Εξωτερικού και των μαθητών της τελευταίας τάξης του Α΄ Κύκλου των Τ.Ε.Ε. (Δημοσίων, Ιδιωτικών, Ημερησίων, Απογευματινών, Εσπερινών, Ειδικών) της Ελλάδας, καθώς και των μαθητών της Β΄ Τάξης των Τεχνικών Σχολών της Κύπρου, που συμμετείχαν στο Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα «Βουλή των Εφήβων», ΙΑ΄ Σύνοδος 2005 – 2006

Προς την Ολομέλεια της «Βουλής των Εφήβων»

Η Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων (Β΄ Τμήμα) της «Βουλής των Εφήβων» συνήλθε στις 3 Σεπτεμβρίου 2006, σε συνεδρίαση, υπό την προεδρία της Βουλευτού Ροδόπης, κυρίας Χρυσάνθης Μανωλιά, με αντικείμενο την εξέταση των θεμάτων που ανήκουν στην αρμοδιότητά της.

Στην Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων (Β΄ Τμήμα) της «Βουλής των Εφήβων» συμμετείχαν οι Έφηβοι Βουλευτές: Κυριακίδου Χριστίνα (Β΄ Αθηνών), Κωνσταντινίδου Κυριακή (Νομός Ξάνθης), Κώνστας Παναγιώτης-Σπυρίδων (Νομός Τρικάλων), Κωστάρα Αγγελική (Νομός Κορινθίας), Λαγού Ελένη (Νομός Ευβοίας), Λάιου Ελένη (Νομός Φλώρινας),

Λαμπρόπουλος Τρύφων (Νομός Αργολίδας), Λιάτου Ιωάννα (Β΄ Αθηνών), Μακρής Γεράσιμος (Β΄ Αθηνών), Μάνδαλος Ιωάννης (Νομός Λάρισας), Μανωλάκη Μαρία (Β΄ Πειραιώς), Μάρκου Άρτεμις (Υπόλ. Αττικής), Μιχαήλ Χριστίνα (Κύπρος), Μιχόπουλος Ιωάννης (Νομός Σερρών), Μουστάκας Σωτήριος (Νομός Λευκάδας), Μουτζαλιά Ευσταθία (Β΄ Αθηνών), Μπαίλη Ελένη (Β΄ Αθηνών), Μπακοπούλου Χαρίκλεια (Νομός Ηλείας), Μπαρμακούδη Μαρία (Νομός Σερρών), Μπατζιοπούλου Ελένη (Α΄ Πειραιώς), Μπόζντα Μαρσέλ (Β΄ Αθηνών), Μπουρνά Βασιλική (Β΄ Αθηνών), Μπούτλας Βασίλειος (Νομός Λάρισας), Ναζλίδου Έλενα-Ιωάννα (Αιθιοπίας), Νάτσικα Κατερίνα (Β΄ Θεσσαλονίκης), Νίκα Ελένη (Α΄ Αθηνών), Νικάκη Ευαγγελία (Νομός Δράμας), Νίνης Χρήστος (Α΄ Αθηνών), Νταλιάνη Μαγδαληνή (Νομός Μεσσηνίας), Νταμοσιδή Μαρία (Νομός Χανίων), Ντζιμάνης Δημήτρης (Μεγ. Βρετανία), Οικονομίδη Χαρά (Νομός Άρτας), Παναγοπούλου Αλεξάνδρα (Νομός Κορινθίας), Παντελή Σοφία (Κύπρος), Παπαδαμάκης Εμμανουήλ (Α΄ Θεσσαλονίκης) και Παπαδοπούλου Ουρανία (Νομός Ημαθίας).

Κατά τη διάρκεια των συνεδριάσεων το λόγο έλαβαν η Εισηγήτρια - Έφηβος Βουλευτής Λιάτου Ιωάννα και οι Έφηβοι Βουλευτές: Μουστάκας Σωτήριος, Μπακοπούλου Χαρίκλεια, Μπούτλας Βασίλειος, Παπαδοπούλου Ουρανία, Μιχαήλ Χριστίνα, Μανωλάκη Μαρία, Μακρής Γεράσιμος, Ντζιμάνης Δημήτριος, Νταμοσιδή Μαρία, Νάτσικα Αικατερίνη, Παπαδαμάκης Εμμανουήλ, Μπατζιοπούλου Ελένη, Μάρκου Άρτεμις, Κωσάρα Αγγελική, Νικάκη Ευαγγελία, Λαγού Ελένη, Λάϊου Ελένη, Κυριακίδου Χριστίνα, Μπουρνά Βασιλική, Οικονομίδη Χαρά, Κωνσταντινίδου Κυριακή, Μιχόπουλος Ιωάννης, Νίνης Χρήστος, Νίκα Ελένη, Παναγοπούλου Αλεξάνδρα, Μπόζντα Μαρσέλ, Μπαίλη Ελένη, Λαμπρόπουλος Τρύφων και Κώνστας Παναγιώτης.

Η Εισηγήτρια, Έφηβος Βουλευτής Ιωάννα Λιάτου (Β΄ Αθηνών), είπε τα εξής:

«Στόχος της ομιλίας μου είναι να παρουσιάσω όσο το δυνατόν πιο σύντομα και περιεκτικά τα διάφορα θέματα που, κατά τη γνώμη μου, θα μας απασχολήσουν αυτές τις μέρες.

Ζούμε στην εποχή του τεχνολογικού θριάμβου, που άλλαξε ριζικά τη μορφή του κόσμου και την ποιότητα ζωής. Ωστόσο, η πρόοδος είναι αληθινή, όταν και μόνο υπηρετεί την αλήθεια και την ελευθερία. Δυστυχώς, η σημερινή κοινωνία εμφανίζει σημάδια παρακμής και αντιμετωπίζει πολλά κοινωνικά προβλήματα, τα οποία κυρίως οφείλονται στην αδιαφορία των πολιτών για τα κοινά.

Τα κύρια προβλήματα, κατά τη γνώμη μου, είναι τα παρακάτω:

Το δημογραφικό πρόβλημα, δηλαδή, η υπογεννητικότητα που μαστίζει τη χώρα και επιφέρει σφοδρές επιπτώσεις σε όλους τους τομείς της. Αναγκαία, κατά τη γνώμη μου, είναι η ίδρυση περισσότερων παιδικών σταθμών, αλλά και η ηθική και υλική ενίσχυση των ανύπαντρων μητέρων.

Φαινόμενο χαρακτηριστικό της εποχής μας είναι, αναμφίβολα, ο ρατσισμός, που εκδηλώνεται κυρίως εναντίον των ναρκομανών, των οικονομικών μεταναστών, των φορέων του AIDS, των ομοφυλοφίλων, των ατόμων με ειδικές ανάγκες και γενικά όλων των μειονοτήτων. Παλιά στερεότυπα και προκαταλήψεις έχουν, δυστυχώς, επιζήσει ακόμη και σήμερα. Προτείνω, λοιπόν, την καλλιέργεια αντιρατσιστικού πνεύματος από σχολείο και οικογένεια, αλλά και τη στηλίτευση του ρατσισμού από τα Μ.Μ.Ε..

Όσον αφορά στο χώρο της υγείας, όλοι γνωρίζουμε πως κάθε άλλο παρά ως λειτουργήμα αντιμετωπίζουν οι γιατροί την εργασία τους. Γι' αυτό θα πρέπει να τιμωρούνται όσοι χρηματίζονται. Αναρωτιέμαι και ζητώ να μου εξηγήσετε γιατί η περίθαλψη να μην είναι δωρεάν και ίση για όλους, πλούσιους και φτωχούς, επώνυμους και ανώνυμους.

Θα ήταν παράλειψη να μην αναφερθώ στην απαραίτητη μέριμνα για τα άτομα με ειδικές ανάγκες, ώστε να μπορούν να εισάγονται στα Α.Ε.Ι. και Τ.Ε.Ι. με μεγαλύτερη ευκολία.

Πώς μπορεί μια κοινωνία να στηρίξει το μέλλον των νέων, όταν αυτοί απειλούνται από την ισχυρότερη μάστιγα της εποχής μας, που είναι τα ναρκωτικά; Είναι θλιβερό που τα ναρκωτικά έχουν καταντήσει μόδα και υπάρχουν παντού, στα νυχτερινά κέντρα, στο στρατό, ακόμη και στις φυλακές. Απαιτείται η συστηματική ενημέρωση στο σχολείο ιδιαίτερα από απεξαρτημένους χρήστες, αλλά και η ίδρυση περισσότερων κέντρων απεξάρτησης.

Επίσης, είναι τραγικό, μέρα με τη μέρα, να παρατηρείται αύξηση των διαζυγίων, των οποίων τα μοναδικά θύματα είναι τα παιδιά. Γι' αυτό θα πρέπει να δημιουργηθούν κέντρα ψυχολογικής υποστήριξης παιδιών χωρισμένων γονιών.

Ακόμη, θεωρώ πως το κάπνισμα και το αλκοόλ είναι από τα προβλήματα που μας αφορούν όλους. Είναι αδιανόητο να βλέπεις στο δρόμο μικρά παιδιά να καπνίζουν, τα περισσότερα εκ των οποίων παίρνουν το παράδειγμα από τους γονείς και τους καθηγητές τους. Κατά τη γνώμη μου, πρέπει να επιτρέπεται το κάπνισμα στο σχολείο μόνο σε συγκεκριμένους χώρους και να γίνονται συνεχείς έλεγχοι αλκοτέστ στους δρόμους.

Είναι απαράδεκτο στην Ελλάδα του 2006, στην Ελλάδα, που πριν από δύο χρόνια δαπάνησε τεράστια ποσά για τους Ολυμπιακούς Αγώνες, να υπάρχουν ακόμη άστεγοι πολίτες, οι οποίοι έχουν ανάγκη από οικονομική βοήθεια.

Τέλος, κατά τη γνώμη μου, δεν υπάρχει πιο άσχημο φαινόμενο από τη βία και την εγκληματικότητα. Συγκεκριμένα, θεωρώ αδιανόητο να επικρατούν καταστάσεις βίας μέσα στην οικογένεια και ιδιαίτερα, όταν θύματα είναι γυναίκες. Γι' αυτό το λόγο, στην εργασία μου για τη «Βουλή των Εφήβων», αναφέρθηκα στο συγκεκριμένο θέμα της ενδοοικογενειακής βίας, με θύματα τις γυναίκες. Για να αντιμετωπιστεί αυτό το πρόβλημα, προτείνω την καταγραφή των περιστατικών κακοποίησης από τις αστυνομικές αρχές, τα νοσοκομεία και τις κοινωνικές υπηρεσίες, όπου συνήθως καταφεύγουν τα θύματα. Επίσης, προτείνω τη δημιουργία φορέων στήριξης, δηλαδή, ξενώνων και συμβουλευτικών κέντρων, τόσο κατά την περίοδο της κρίσης, όσο και κατά την περίοδο της αποκατάστασης. Επιπρόσθετα, πιστεύω στο σχεδιασμό υπηρεσιών για τα παιδιά των κακοποιημένων γυναικών, καθώς, επίσης και στην παροχή υπηρεσιών συμβουλευτικής για τους άντρες που κακοποιούν τις συντρόφους τους. Επειδή η βία στην οικογένεια είναι έγκλημα, επειδή συμβαίνει γύρω μας, επειδή η ευθύνη ανήκει αποκλειστικά στο δράστη και επειδή μας αφορά όλους, καταγγείλτε το.»

Επίσης, οι ομιλητές Έφηβοι Βουλευτές διατύπωσαν τις απόψεις τους επί των θεμάτων της Σύνθεσης Κειμένων, αρμοδιότητας της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων.

Στη συνέχεια, η Σύνθεση Κειμένων, αρμοδιότητας της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων, έγινε δεκτή, κατ' αρχήν, κατά θέμα και προτάσεις, καθώς και στο σύνολό της, κατά πλειοψηφία.

Ειδικότερα:

Τα θέματα «Δημογραφικό Πρόβλημα, Ρατσισμός, Υγεία – Νοσοκομεία, Κοινωνική Πρόνοια – Ασφάλιση, Βία και Εγκληματικότητα, Ναρκωτικά, Οικογένεια – Διαπροσωπικές Σχέσεις, Σωματική και Ψυχική Υγεία, Κάπνισμα – Αλκοόλ, Άστεγοι, Εργασία – Ανεργία, Επαγγελματικός Προσανατολισμός, Μεταφορές – Τροχαία Ατυχήματα, Σκέψεις – Προβληματισμοί Εφήβων και Ευθανασία» έγιναν δεκτά, κατά πλειοψηφία.

Το θέμα «Κλωνοποίηση» απορρίφθηκε, κατά πλειοψηφία.

ΕΚΘΕΣΗ

Η Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων (Β' Τμήμα) της «Βουλής των Εφήβων», κατά την εξέταση των θεμάτων «Δημογραφικό Πρόβλημα, Ρατσισμός, Υγεία – Νοσοκομεία, Κοινωνική Πρόνοια – Ασφάλιση, Βία και Εγκληματικότητα, Ναρκωτικά, Οικογένεια – Διαπροσωπικές Σχέσεις, Σωματική και Ψυχική Υγεία, Κάπνισμα – Αλκοόλ, Άστεγοι, Εργασία – Ανεργία, Επαγγελματικός Προσανατολισμός, Μεταφορές – Τροχαία Ατυχήματα, Σκέψεις – Προβληματισμοί Εφήβων, Ευθανασία, Κλωνοποίηση», που περιλαμβάνονται στη Σύνοψη Κειμένων των μαθητών της Β' Τάξης των Λυκείων (Ενιαίων, Δημοσίων, Ιδιωτικών, Ημερησίων, Εσπερινών, Ειδικών, Μουσικών και Γυμνασίων με λυκειακές τάξεις) της Ελλάδας, της Κύπρου και της αντίστοιχης τάξης των Ελληνικών Σχολείων του Εξωτερικού και των μαθητών της τελευταίας τάξης του Α' Κύκλου των Τ.Ε.Ε. (Δημοσίων, Ιδιωτικών, Ημερησίων, Απογευματινών, Εσπερινών, Ειδικών) της Ελλάδας, καθώς και των μαθητών της Β' Τάξης των Τεχνικών Σχολών της Κύπρου, που συμμετείχαν στο Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα «Βουλή των Εφήβων», ΙΑ' Σύνοδος 2005 – 2006, αφού έλαβε υπόψη τις αγορεύσεις της Εισηγήτριας Ιωάννας Λιάτου, καθώς και των μελών της, αποδέχθηκε τη Σύνοψη Κειμένων, αρμοδιότητας της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων, κατ' αρχήν, κατά θέμα και προτάσεις, καθώς και στο σύνολό της, κατά πλειοψηφία και εισηγείται την ψήφισή της από την Ολομέλεια της «Βουλής των Εφήβων», όπως διαμορφώθηκε από την Επιτροπή, με τη διαγραφή του θέματος «Κλωνοποίηση».

Αθήνα, 3 Σεπτεμβρίου 2006

**Η ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ (Β' Τμήμα)**

**ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΙΑ
ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΡΟΔΟΠΗΣ**